

Χαρτογραφώντας τις Ειδικές Συνθήκες Κράτησης

Φυλακές Υψίστης Ασφαλείας

Αντιστάσεις στον Εγκλημασμό

Διεθνής Εμπειρία

Η παρούσα μπροσούρα αποτελεί παράγωγο συζητήσεων και διεργασιών που έλαβαν χώρα στο εσωτερικό του συλλογικού εγχειρήματος λόγου και δράσης «Πέρασμα» με αφορμή την αναδιάρθρωση του σωφρονιστικού συστήματος στην Ελλάδα.

Η έκδοση της μπροσούρας πραγματοποιείται στον απόηχο μίας από τις μεγαλύτερες απεργίες πείνας που έχουν λάβει χώρα στα ελληνικά κολαστήρια, με 4500 κρατούμενους να βρίσκονται σε διαδικασία αγώνα ενάντια στο νομοσχέδιο. Βαδίζουμε πλάι τους και τους συμπαραστεκόμαστε με κάθε μέσο, στο δρόμο για τη συλλογική και ατομική απελευθέρωση.

Τυχούσες ελλείψεις στο χρονικό των αντιστάσεων εντός των τειχών δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση ηθελημένες παραλείψεις αλλά γεγονότα τα οποία πιθανώς είτε μας διέφυγαν είτε δεν γνωρίζαμε.

Ευχαριστούμε όσους συντρόφους και συντρόφισσες συνεισέφεραν με οποιονδήποτε τρόπο στη δημιουργία του εντύπου.

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή μέρους ή του συνόλου της μπροσούρας που λειτουργεί στην κατεύθυνση της όξυνσης του κοινωνικού και ταξικού πολέμου είναι επιθυμητή.

Τυπώθηκε τον Ιούλιο του 2014 σε 1500 αντίτυπα και διακινείται σε στέκια, καταλήψεις και αυτοδιαχειριζόμενους χώρους με ελεύθερη συνεισφορά, τα έσοδα της οποίας θα διατεθούν για την ενίσχυση του Ταμείου Οικονομικής Υποστήριξης Διωκόμενων Αγωνιστών-ριών Πάτρας. (tameio_patras@espiv.net)

**perasma@espiv.net
perasma.espiv.net**

στους φυλακισμένους/ες
συντρόφους και συντρόφισσες,
αγωνιστές και αγωνίστριες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οι φυλακές υψίστης ασφαλείας.....σελ. 5

Ψηλαφίζοντας το σύγχρονο κοινωνικό περιβάλλον.....6
Η φυλακή ως ένας από τους θεμέλιους λίθους της δημοκρατίας.....9
Η φυλακή σαν καθρέφτης της κοινωνίας.....11
Τι προβλέπει το νέο νομοσχέδιο.....14
Αναλύοντας τη στοχοθεσία του εχθρού.....15
Ειδικό καθεστώς κράτησης τύπου Γ'.....17
Η μορφή και λειτουργία των φυλακών υψίστης ασφαλείας.....20
Η ψυχολογική καταρράκωση ως αποτέλεσμα της απομόνωσης.....22
Η θεσμοθέτηση της ρουφιανιάς.....24
Τα πρώτα «λευκά κελιά» της ελληνικής δημοκρατίας.....25
Όταν ο «σωφρονισμός» δεν είναι αρκετός...Για τον Ιλία Καρέλι.....26

Χρονικό αγώνων, αντιστάσεων και αρνήσεων εντός των τειχών27

Ειδικές συνθήκες κράτησης στις σύγχρονες δημοκρατίες.....39

ΗΠΑ: «μονάδες έλεγχου», «ειδικές μονάδες στέγασης» και «Supermax»43
Γερμανία: τα «ειδικά μέτρα ασφαλείας».....48
Γαλλία: από τις πτέρυγες υψηλής ασφαλείας στις πτέρυγες απομόνωσης51
Το καθεστώς F.I.E.S στο ισπανικό κράτος56
Τουρκία: Φυλακές τύπου F61

Οι φυλακές υπίστης ασφαλείας

Ψηλαφίζοντας το σύγχρονο κοινωνικό περιβάλλον

Αν κάτι μπορεί να ειπωθεί με σιγουριά για την εποχή που ζούμε, είναι πως δε θα καταγραφεί σε κανένα βιβλίο ιστορίας ως μια εποχή νηνεμίας και κοινωνικής ειρήνης, ως μια εποχή δοκιμασμένων συνταγών και σίγουρων λύσεων. Αυτό αφορά και τα δύο στρατόπεδα αυτού του κόσμου, όσους παλεύουν για τη διατήρησή του και όσους μάχονται για την καταστροφή του.

Ξεκινάμε με μια διαπίστωση κοινή σε πολλά στόματα, ιδιαίτερα όσων τάσσονται με την επανάσταση, την καταστροφή του καπιταλισμού και την οικοδόμηση ενός ελεύθερου κόσμου. Μόνο που σε μια τέτοια διαπίστωση ελλοχεύει ένας σημαντικός κίνδυνος. Να προβούμε στην ίδια παραδοχή, στην ίδια ομολογία, να προβάλλουμε την ίδια πεποίθηση με τον εχθρό, δηλαδή ότι ο ιστορικός χρόνος είναι αντικειμενικοποιήσιμος, μετρήσιμος με νούμερα και δεδομένα. Ένα ατέλειωτο παρόν, έξω από τις προσπάθειές μας, την ανθρώπινη κατάσταση, έξω από τη θεώρησή του ως τη συνεχή εναλλαγή από την πλημμυρίδα στην άμπωτη της κίνησης προς την επανάσταση και την κοινωνική απελευθέρωση.

Σαφώς, όμως, θα πρέπει κάθε φορά να αντιλαμβανόμαστε το πλαίσιο που διαμορφώνεται, τις μορφές και τα όπλα του εχθρού, ιδεολογικά και φυσικά, τις επιλογές του και το λόγο που τις ντύνει. Στο εδώ και τώρα που μας αφορά λοιπόν, ζούμε μέσα στο καθεστώς κρίσης, με το κεφάλαιο να έχει κηρύξει τον ανένδοτο αγώνα για το ξεπέρασμά της. Κάτι που πρακτικά σημαίνει ένα ευρύτερο κύκλο συσσώρευσης, την αλλαγή του καταστατικού πολιτικό-κοινωνικού χάρτη, τη διερεύνηση νέων επιλογών, μορφών, σχηματισμών, την απαλλαγή του από παλιότερες ρυθμίσεις που πλέον αποτελούν τροχοπέδη και όχι κίνηση προς τα εμπρός.

Η εξαίρεση έχει γίνει ο κανόνας και το καθεστώς έκτακτης ανάγκης είναι η καθημερινότητα. Αυτό διακηρύσσεται όχι από το ίδιο το κράτος επίσημα σαν πολιτικό-στρατιωτική συνθήκη, μα από όλους τους μηχανισμούς που τάσσονται με τη μεριά του στον κοινωνικό - ταξικό πόλεμο. Έχει ήδη περιγραφεί και δημιουργηθεί το ιδεολογικό περιβάλλον της μάχης από τη μεριά των κυρίαρχων, με τα κομβικά σημεία να επαναλαμβάνονται καθημερινά προς εμπέδωση από το κοινωνικό σύνολο.

Υπάρχει λοιπόν ανάγκη «εθνικής συνεννόησης, πατριωτισμού, προόδου, άρσης των αγκυλώσεων του παρελθόντος, τέλους της μεταπολίτευσης και του κοινωνικού της συμβολαίου», παρέα με τη **μηδενική ανοχή στην ανομία, τους παραβάτες, τους αμφισβητίες και όλα αυτά για την έξοδο από την κρίση.** Αυτό που στην ουσία διακυβεύεται είναι η σφυρηλάτηση του νέου περιβάλλοντος που θα ζούμε, η "επομένη" της κρίσης. Θα αφορά την εύρυθμη λειτουργία του κεφαλαίου, το νέο ρόλο του κράτους, την αναδιαμόρφωση και διαμεσολάβηση από τον καπιταλισμό όλων των κοινωνικών σχέσεων και των "τόπων" που αυτές γεννιούνται και αναπαράγονται.

Το προφανές λοιπόν: Ταξικός - κοινωνικός πόλεμος και επιλογές από τα πάνω, με το μοναδικό που παρουσιάζεται σαν μέλλον και που πρέπει να εγγραφεί στο υποσυνείδητό μας να είναι η πειθαρχία και η υποταγή. Όχι μόνο σαν εξωτερική επιβολή μα και σαν φυσικό επακόλουθο της μοναδικής πραγματικότητας που υπάρχει, και που δύναται να υπάρχει, αυτή του καπιταλιστικού κόσμου, με μια εξουσία που απλώνεται σαν δίκτυο και όχι σαν βούρδουλας, σαν σάρκα από τη σάρκα των ανθρώπων.

Αν αυτό δεν είναι αρκετό, ωμή δύναμη, βία, αίμα, όπλα, αιχμαλωσία και καταστολή απέναντι στους από τα κάτω που δεν υπακούν ή που περισσεύουν. Όλα αυτά τα κοινωνικά κομμάτια, ο καπιταλισμός αφού δεν έχει, ούτε τον ενδιαφέρει να προσφέρει κάποια ψευδαίσθηση, θα τα διαχειριστεί ως αυτό που αντιπροσωπεύουν γι' αυτόν. Ως «προβλήματα, κινδύνους, εσωτερικούς εχθρούς, δυσαρμονίες», δυναμίτες στα θεμέλια της κανονικότητας. Αναρχικοί, κομμουνιστές, απεργοί, απολυμένοι, άστεγοι, πόρνες, μετανάστες, οροθετικές κ.ά. είναι τα κορμιά που θα φυλακιστούν, θα μετρηθούν, θα αποφλοιωθούν από το βίο, όντας γυμνά σώματα που πρέπει να θυσιαστούν συμβολικά στην επέλαση του τέλους της Ιστορίας. Της κυριαρχίας δηλαδή του καπιταλισμού ως το μοναδικό και αρτιότερο κοινωνικό σύστημα, της αποδοχής της βαρβαρότητας και του κανιβαλισμού σαν συλλογική πραγματικότητα, ατομική συμπεριφορά και επιλογή.

Στην περίπτωση της Ελλάδας, η εξέγερση του Δεκέμβρη του '08 προκάλεσε ένα σημαντικό κλυδωνισμό μέσα στην καρδιά του ανεπτυγμένου κόσμου, προεικονίζοντας ένα μέλλον που από τότε φαινόταν πως έρχεται μέσα στην Ευρώπη. Τότε, διαλύθηκε μια για πάντα το παλιό κοινωνικό συμβόλαιο, αναδύθηκαν νέοι κοινωνικοί και πολιτικοί σχηματισμοί, νέοι σύνδεσμοι μεταξύ των καταπιεσμένων, νέα νοήματα και περιεχόμενα στον αγώνα. Ήταν η πρώτη σε παγκόσμιο επίπεδο εξέγερση και έκρηξη μετά την κήρυξη της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης. Ακριβώς μετά ξεκίνησε η αντιεξέγερση, ακονίστηκαν τα μαχαίρια κράτους και κεφαλαίου, προετοιμάστηκε και

το έδαφος για την επερχόμενη λεηλασία των ζώων εκατομμυρίων ανθρώπων παράλληλα με το τσάκισμα των αντιστάσεων, των ριζοσπαστικών κομμάτων και χώρων, της δημιουργίας του νέου αναγκαίου, για την κυριαρχία, πολιτικού περιβάλλοντος, του νέου πολίτη.

Η Ελλάδα αποτελεί ένα από τα πειραματόζωα του καπιταλισμού. Προχωράμε σε μια ολοκληρωτική επικράτηση του νεοφιλελεύθερου ολοκληρωτισμού, της απόλυτης υπαγωγής της ανθρώπινης ζωής και του περιβάλλοντος στο κεφάλαιο, της πανταχού παρουσίας του κράτους. Η φάση του κράτους πρόνοιας, όπως εμφανίστηκε και σχηματίστηκε ιστορικά μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ως εγγυητής της απασχόλησης και μηχανισμός της αναπαραγωγής των ανθρώπων μέσω της παροχής κοινωνικών αγαθών, μια αναγκαία επιλογή του καπιταλισμού στην τότε φάση, τόσο για την εξασφάλιση της διαιώνισής του όσο και για την καταστολή των έντονων ταξικών αγώνων, τελείωσε. Αυτό που έρχεται είναι ένα κράτος ασφάλειας, που για να μιλάμε με πραγματικούς και όχι ψευδεπίγραφους όρους, είναι πάντα ο ρόλος του κράτους. Η σύγχρονη πραγματικότητα, ιδιαίτερα στην καπιταλιστική περιφέρεια, αλλά και στο εσωτερικό του δυτικού κόσμου, το καταδεικνύει. Στη διαβάθμιση αυτή, η Ελλάδα βρίσκεται στην κορυφή της κρισιμότητας από όλες τις απόψεις. Μιλάμε για συνθήκες ανθρωπιστικής κρίσης μέσα σε οξυμένες καταστάσεις και με το πολιτικό – συμβολικό – ιστορικό βάρος που υπάρχει μέσα στα σπλάχνα της κοινωνίας να δυναμιτίζει την προσπάθεια ειρήνευσης. Η επιλογή από το κράτος είναι μονάχα η λυσσαλέα καταστολή και τούτο είναι κάτι που πρέπει να το καταλάβουν όλοι, αν θέλουμε να μιλάμε για αγώνα και αντίσταση και όχι να εγκαλούμε τον καπιταλισμό και το κράτος να επανέλθουν σε ένα καλό ρόλο, να φροντίσουν για την πρόνοια και τις παροχές.

Η συνταγή είναι απλή. Χτυπάμε και διαιρούμε τα πάντα, αναδιαμορφώνουμε την ατζέντα, σαρώνουμε ότι, σε επίπεδο νοήματος και παρουσίας, αντιστέκεται, θέτουμε νέα όρια. Απεργίες, καταλήψεις, πορείες, αποκλεισμοί, διαμαρτυρίες, αφι-

σοκολλήσεις, όλα έχουν αντιμετωπίσει την αστυνομική παρουσία. Από τη Χαλυβουργία και την ΕΡΤ, έως τη Χαλκιδική και της καταλήψεις του αναρχικού - αντιεξουσιαστικού κινήματος, από τις προλεταριακές ταραχές μέχρι τις αντιφασιστικές πορείες, η εντολή της κυριαρχίας είναι να ενσταλαχθεί ο φόβος σε καθέναν που ήδη αγωνίζεται ή βγαίνει στο δρόμο, παράλληλα με το τσάκισμα των υποδομών και των προσώπων του κινήματος. Χαρακτηριστικά, οι οργανώσεις του ένοπλου αγώνα ήταν και οι πρώτες που αντιμετώπισαν το νέο περιβάλλον καταστολής, εκεί που δόθηκε το πρώτο χτύπημα στην καρδιά ενός σημαντικού πόλου αμφισβήτησης του μονοπωλίου της βίας από κράτος και κεφάλαιο.

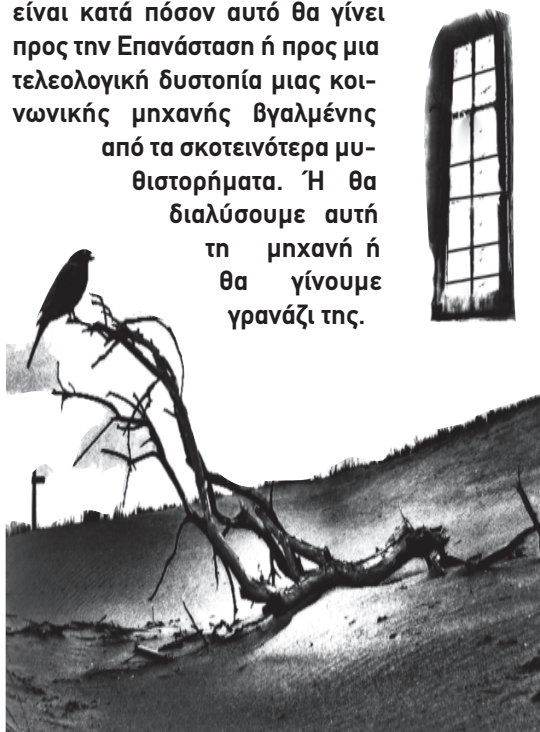
Επιπλέον, η κυριαρχία πρέπει να διαχειριστεί όλη τη βαρβαρότητα που παράγει, να εξασφαλίσει τις ισορροπίες, να ξαναμοιράσει την τράπουλα. Για να διατηρήσει τους πειθήνιους υπηκόους της, πρέπει να έχει και τους σκλάβους που θα δείξουν σε όλους τι παθαίνει κάποιος αν δεν τα καταφέρει, αν δεν βρίσκεται εντός πλαισίου. Η δημιουργία λοιπόν των στρατοπέδων συγκέντρωσης μεταναστών (και προσεχώς οροθετικών, αστέγων, τοξικομανών και άλλων) είναι η απόλυτη επιβολή της σιωπής ως μοναδικής αποδεκτής κοινωνικής συμπεριφοράς, η απόλυτη παρουσία της εξουσίας. Το υποκείμενο δεν ορίζει πλέον καμία διάσταση της ζωής του, φυσική ή πνευματική. Δεν μπορεί, γιατί πλέον δε νοσηματοδοτείται ως άνθρωπος μα ως κοινωνικό φαινόμενο, ως αριθμός, ως κατάσταση.

Το σκηνικό της σύγχρονης εποχής συμπληρώνεται από τη βαθιά αλλοτρίωση των μυαλών και του πνεύματος των ανθρώπων οδηγούμενης από το επελαύνον άρμα του θεάματος. Την πλήρη κατάργηση του συλλογικού μπροστά σε μια οθόνη ενός κινητού, ενός τρισδιάστατου κόσμου όπου ο καθένας αποκτά την υπόστασή του μέσω ενός κοινωνικού δικτύου. Την ίδια ώρα, μέσα στην καρδιά της δημοκρατίας, την ευρωπαϊκή ένωση επανέρχεται στο προσκήνιο ο εθνικισμός, ο φασισμός, η μισαλλοδοξία. Αποδεικνύοντας ότι ο κόσμος δεν τελείωσε με αυτά, δεν ήταν μια μαύρη παρένθεση στην ιστορία της ανθρωπότη-

τας, απότοκο μιας ακατανόητης μανίας, μα η άλλη όψη της δημοκρατίας, η πίσω αυλή του καπιταλιστικού οικοδομήματος που υπάρχει πάντα εκεί για να προσφέρει λύση στον κόσμο της εξουσίας και να έρθει στο προσκήνιο.

Ο καπιταλισμός προχωρά ξεριζώνοντας το έδαφος του παρελθόντος, πασχίζοντας να αναδιαμορφώσει την παλιά πλέον ισορροπία της περιόδου μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Μπροστά ξεδιπλώνεται ο παγκόσμιος κόσμος της πλήρους υπαγωγής στο κεφάλαιο, του ολοκληρωτισμού.

Στην πορεία αυτή θα πολεμήσει τους εχθρούς. Οι φυλακές υψίστης ασφαλείας και ο λόγος που περιβάλλει τη δημιουργία τους, είναι το κομμάτι μετά από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης στο ντόμινο της οικοδόμησης του σύγχρονου ολοκληρωτισμού. Πάντα θα πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας πως δεν πρόκειται για μια νομοτελειακή συνθήκη, καθώς οι άνθρωποι δεν είναι ρομπότ, τόσο όσοι βρίσκονται από κάτω όσο και από πάνω και ο ανθρώπινος παράγοντας ανατρέπει τα δεδομένα. **Το ζήτημα είναι κατά πόσον αυτό θα γίνει προς την Επανάσταση ή προς μια τελεολογική δυστοπία μιας κοινωνικής μηχανής βγαλμένης από τα σκοτεινότερα μυθιστορήματα. Ή θα διαλύσουμε αυτή τη μηχανή ή θα γίνουμε γρανάζι της.**

Η φυλακή ως ένας από τους θεμέλιους λίθους της δημοκρατίας

“ Το βασικό ερώτημα, το οποίο τα διάφορα βιβλία πάντοτε αποσιωπούν, τίθεται κάπως έτσι: αν η φυλακή σημαίνει τιμωρία, ποινή και σωφρονισμός τότε είναι ξεκάθαρο ότι αναφέρεται στην παραβίαση ενός ορισμένου κανόνα. Η παραβίαση του κανόνα φέρνει με τη σειρά της στο μυαλό την ίδια την έννοια του κανόνα: ποιος και πώς αποφασίζει τους κανόνες μιας κοινωνίας; Αυτό είναι το ζήτημα που περιέχει όλα τα άλλα ζητήματα και αν αναλυθεί μέχρι τέλους μπορεί να κατεδαφίσει το κοινωνικό οικοδόμημα και μαζί με αυτό τις φυλακές του. ”

Massimo Passamani

Με μια γρήγορη αναδρομή στους πολυάριθμους αιώνες εξουσίας και εκμετάλλευσης ανθρώπου πάνω σε άνθρωπο, μπορούμε να διαγνώσουμε δύο πράγματα με σχετική ευκολία: την ανάγκη επιβολής από πλευράς κρατούντων ενός κανονιστικού πλαισίου για την ανθρώπινη συνύπαρξη και το φόβο της τιμωρίας ως κίνητρο για την πειθάρχηση σε αυτό. **Από τον αποκεφαλισμό στην εξορία και από τη φάλαγγα στην απομόνωση, η ιστορική εξέλιξη της βάσει νόμου τιμωρίας θα μπορούσε να οδηγήσει μια επιφανειακή προσέγγιση σε λάθος συμπεράσματα. Είναι φανερό για μας ότι η αντικατάσταση, λόγου χάρη, της θανατικής ποινής με τον δια βίου εγκλεισμό κρύβει πίσω από τα ανθρωπιστικά κίνητρα και τους ψευδεπίγραφους δημοκρατικούς συναισθηματισμούς των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών τη λέξη εργαλείο. Το υποκείμενο των φυλακισμένων -εγκληματιών επικίνδυνων για την κοινωνική συνοχή και φυσικά περιορισμένων για το καλό το δικό τους και της κοινωνίας- είναι αυτό από το οποίο θα αντλήσει την αντιπαραθετική υπόστασή του ένα άλλο κοινωνικό υποσύνολο. Αυτό που συντάσσεται πίσω από το πρότυπο του εχέφρονα, νομοταγούς και πειθήνιου πολίτη, αυτού που παίζει το παιχνίδι αδια-**

μαρτύρητα χωρίς την παραμικρή επιρροή ή λόγο πάνω στην εξέλιξη ή τους κανόνες του. Ενός απαραίτητου, τελικά, προτύπου για την ομαλή διεξαγωγή της εκμεταλλευτικής διαδικασίας, το οποίο, αν δεν αποτελεί την απόλυτη νόρμα κοινωνικής συμπεριφοράς, το καπιταλιστικό οικοδόμημα τρίζει συθέμελα.

Στην αντίληψη των θιασωτών του υπάρχοντος, το παγκόσμιο οικοςύστημα κοινωνικής συνύπαρξης δεν αποτελεί τίποτα παραπάνω από μια κολοσσιαία μηχανή παραγωγής, με τον άνθρωπο να παίζει το ρόλο τόσο της πρώτης ύλης όσο και του εξαρτήματος. Είναι η λειτουργικότητα της μηχανής αυτής το μοναδικό κριτήριο με το οποίο αναπτύσσονται τα εκάστοτε νομικά πλαίσια, αυτά που θα κληθούν να πλαισιώσουν και να κανονικοποιήσουν τις κοινωνίες, να καταπνίξουν αποτελεσματικά τις όποιες αποκλίσεις από τον κανόνα, να απομονώσουν και τελικά να εξουδετερώσουν ό,τι και όποιον περισσεύει της διαδικασίας αυτής, δεν της χρησιμεύει ή της στέκεται εμπόδιο. Το πραγματικό καθήκον του αιρετού (συνήθως) νομοθέτη δεν είναι άλλο από την, με κάθε μέσο και κόστος, καθυστάτηση του ανθρώπου σε ένα προκατασκευασμένο μοντέλο ζωής: γέννηση, εκπαί-

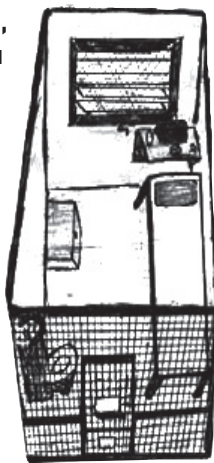
δευση, εργασία, θάνατος. Τα επίπεδα στα οποία αυτή η παραδοχή αποτυπώνεται είναι πολλά και ποικίλα. Από την οριοθέτηση και διαχείριση της σφαίρας του αποδεκτού στο δημόσιο πεδίο, την περιγραφή και παγιοποίηση του περιεχομένου των κοινωνικών σχέσεων και συμπεριφορών, την εξασφάλιση των πιο ευεργετικών για το κεφάλαιο όρων διεξαγωγής της παραγωγικής διαδικασίας, μέχρι τον απόλυτο αυτοκαθορισμό της δικαστικής και εκτελεστικής εξουσίας ως μοναδικό φορέα αυθεντίας, ικανό να διευθετήσει το δίκαιο από το άδικο, είναι πέρα από προφανές πως ο αντικειμενικός σκοπός είναι η αναγωγή της έννοιας της ευνομούμενης τάξης σε παμμέγιστη κοινωνική αξία. Δεν ξεχνάμε δε, τη θωράκιση και προστασία που τα νομικά πλαίσια, προοδευτικά ή συντηρητικά, προσφέρουν τόσο στην έννοια της ιδιοκτησίας (του ακρογωνιαίου αυτού λίθου του καπιταλιστικού ιδεολογήματος) όσο και στα χαρακτηριστικά του πολιτικού συστήματος, ο μετασχηματισμός του οποίου προς το πιο συγκεντρωτικό, συνήθως περατώνεται χωρίς καμία νομοθετικής φύσης προστριβή ή παρεμπόδιση.

Κάνοντας μια ανάγνωση σχετικά με το υποκείμενο των κρατουμένων, είναι πέρα από προφανές το γεγονός ότι εντός της φυλακής η συντριπτική πλειοψηφία προέρχεται από τα χαμηλότερα ταξικά στρώματα και οι ποινές που την αφορούν έχουν να κάνουν κυρίως με μικροκλοπές, παραεμπόριο και κατοχή ή εμπόριο ναρκωτικών. Το γεγονός ότι οι φορείς της αποκαλούμενης περιουσιακής παρανομίας ανήκουν σε αποκλεισμένες ή οικονομικά ασθενείς κοινωνικές ομάδες φαντάζει αυτονόητο από την ίδια την φύση του καπιταλισμού, όπου τα απαραίτητα για την ίδια την επιβίωση συχνά αποκτούνται δύσκολα. Άλλωστε, ο ίδιος ο ποινικός κώδικας πολλές φορές προβλέπει εξοντωτικά πρόστιμα και υπέρογκες εξαγορές ποινών που δυνατότητα να καλύψουν έχουν προφανώς μόνο οι έχοντες. Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τα σοβαρά έξοδα νομικής αντιπροσώπευσης καθώς και την καθόλου σπάνια νομική ελαστικότητα σε ό,τι αφορά επιφανείς πολίτες, αφεντικά, αστυνομία κλπ, οικοδομούν, σχηματικά πάντα, μια ορισμένη ει-

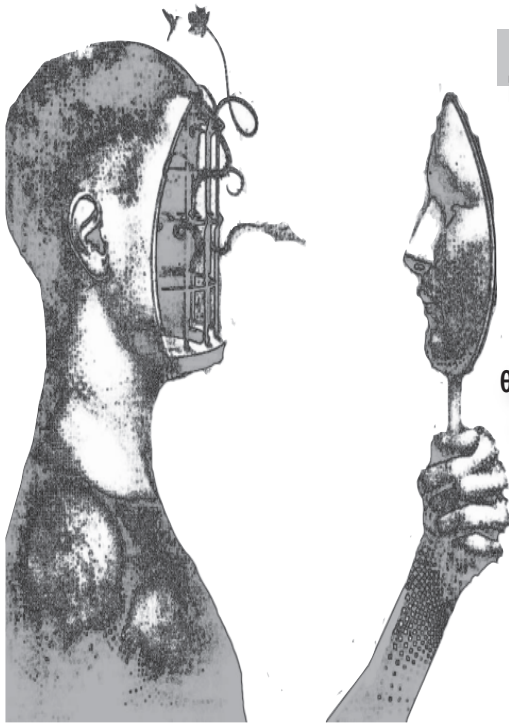
κόνα. Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι είναι η ίδια η καπιταλιστική κανονικότητα που χαρίζει απλόχερα σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες κίνητρα για την παράβαση των νόμων της, με σκοπό την απόκτηση μη προσβάσιμων αγαθών από όσα σε υπερπληθώρα αυτή παράγει.

Εκεί, δε, που η επιλεκτικότητα στη λειτουργία του νομοθετικού και δικαστικού συστήματος βγάζει μάτι, είναι στην περίπτωση που μια θεσμική ρύθμιση λειτουργεί περισσότερο σαν τροχοπέδη στα σχέδια της καπιταλιστικής ανάπτυξης παρά σαν στρωμένο χαλί όπως έχει σχεδιαστεί να είναι. Είναι τότε που οι νομοθέτες κουρελιάζουν τα χαρτιά τους και οι δικαστικοί σφυρίζουν αμέριμνα μπροστά στην απαραίτητη εξασφάλιση της ομαλής κυκλοφορίας και αναπαραγωγής του κεφαλαίου. Να σημειώσουμε, ότι αν αναδεικνύουμε τις αντιφάσεις και τις παραφωνίες του νομοθετικού/δικαστικού συμπλέγματος, δεν είναι γιατί στοχεύουμε στην εξυγίανση ή την προς το δικαιότερο μεταρρύθμισή του, αλλά επειδή θεωρούμε ότι συμβάλλει στην βαθύτερη κατανόηση της λειτουργίας του κόσμου της εξουσίας αλλά και στη διαδρομή της συνολικής άρνησης των νόμων και των αξιών της.

Η φυλακή είναι ένας μη-τόπος. Εννοώντας ότι είναι ένα μέρος, το οποίο, βάσει ορισμού, βρίσκεται μακριά από κάθε άλλο μέρος. Πρακτικά αφανές και ξεχασμένο, μακριά από τους ναούς του εμπορεύματος και την καθημερινή κανονικότητα, αλλά ταυτόχρονα, έντονα και απειλητικά υπαρκτό, τόσο στο κοινωνικό φαντασιακό ως το κλουβί με τους «κακούς» (οι «καλοί» είναι έξω, ελεύθεροι να δουλεύουν μέχρι να πεθάνουν) όσο και στον φόβο που ενσταλάζει σε αυτόν που αρνείται το υπάρχον και τις αξίες του.

οκτίο του Herman Wallace (Άνγκολα 3)

Η φυλακή σαν καθρέφτης της κοινωνίας

“...η διαχείριση του σωφρονιστικού συστήματος στηρίζεται πάνω στα πιο χυδαία ένστικτα των κρατουμένων, στην υποκρισία το κορόιδεμα, την υποταγή, την προδοσία... και όλα αυτά δεν έχουν παρά ένα σκοπό, να κερδηθεί μια μέρα, ένας μήνας, μια χρονιά... να επιβιώσεις. Να κρατήσεις. Ως πότε? Ώσπου η κοινωνία να ξεπεράσει τη φρίκη των φυλακών, όπως ξεπέρασε τη γκιλοτίνα, τα κάτεργα, η καθημερινή απορία...? Έκτος και αν το «τέλος της ιστορίας» και η μεταμοντερνικότητα μάς καταδικάσουν δια βίου στη λέπτρα των γκρίζων τοίχων...”

J.M.Rouillan

Τοποθετώντας το σύμπλεγμα των σχέσεων και των ρόλων που αναπτύσσονται εντός και εκτός των τειχών σε ευθεία αντιπαράθεση, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το «έξω» αντανάκλα το «μέσα» και αντίστροφα. Κάθετα ιεραρχημένη δομή, ύπαρξη δικαστικής, νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας (εισαγγελέας φυλακής, διευθυντής, σωφρονιστικοί υπάλληλοι αντίστοιχα), ποινές για τους φορείς παρεκκλίνουσων συμπεριφορών και επιβραβεύσεις για τους πειθήνιους, κατασταλτικές μεθοδεύσεις (από την ωμή καταστολή και τη σωματική και ψυχολογική καταρράκωση αγωνιστών και αγωνιστικών πυρήνων με μεταγωγές, απομονώσεις κ.ά. ως τη γενναϊόδωρη διακίνηση βαρέων ναρκωτικών και ψυχοφαρμάκων). Σε κάθε περίπτωση, οι διεργασίες εντός της φυλακής δε θα μπορούσαν να απέχουν πολύ από αυτές εκτός της, με τη διαφορά ότι είναι ορατές και αισθητές σε ένα πολύ πιο άμεσο επίπεδο, καθότι εκεί έγκειται ένας από τους πιο σημαντικούς στόχους της ύπαρξής της: η σμίλευση ενός ανθρώπου πάνω στα πρότυπα και τις αξίες του κόσμου της εκμε-

τάλλευσης, η αποκρυστάλλωση όλης της πνευματικής σήψης και μιζέριας του σύγχρονου πολιτισμού στη συνείδησή του.

Η φυλακή αποτελεί μια συγκεκριμένη χωροχρονική συνθήκη μέσα στην οποία, σύμφωνα με την κυρίαρχη ρητορική, επιτυγχάνεται ο σωφρονισμός του ανθρώπου. Αν όπως λέγεται η φυλακή είναι η μικρογραφία της έξω κοινωνίας τότε δε θα ήταν παράλογο να υποστηρίζαμε ότι εντός των τειχών βασιλεύει ένας ατέρμων οργασμός διάδοσης και αναπαραγωγής των καπιταλιστικών σχέσεων εξουσίας. Απ' την απάθεια, την ομαδοποίηση βάσει εθνικότητας και την ιεραρχική οργάνωση μέχρι τη ρουφιανιά και τη συνεργασία, ο κρατούμενος καθυποτάσσεται στους πειθαναγκαστικούς μηχανισμούς δομώντας μια καθημερινότητα πλήρως συνυφασμένη στον εξουσιαστικό τρόπο σκέψης και δράσης. Αυτό φυσικά δεν σημαίνει πως η αποδοχή των όρων συνύπαρξης καθιστά συνυπαίτια την παθητική συμμετοχή με μια συνειδητή θέση εξουσίας. Αντιθέτως, θέλοντας να σκιαγραφήσουμε το τοπίο

στο εσωτερικό της φυλακής, εντοπίζουμε την ταυτόσημη με την έξω κοινωνία αναπαραγωγή καπιταλιστικών σχέσεων με τους πιο άγριους και βάνουσους ρυθμούς. Μια διαδικασία καθολικής αλλοτρίωσης του ανθρώπου που συμβαίνει με την ανοχή/αρωγή των αρχών καθότι αρμοδιότητά τους δεν είναι μόνο η εκπαίδευση ενός ευυπόληπτου και νομοταγούς πολίτη αλλά πολύ περισσότερο η μετέπειτα άρτια προσαρμογή του στα καπιταλιστικά πρότυπα συνύπαρξης. Το ζητούμενο λοιπόν δεν είναι η παύση της παραβατικότητας από πλευράς σωφρονισμένου, αφού και αυτή όταν δεν μπαίνει σε μια συγκρουσιακή - αγωνιστική τροχιά συμβάλλει στην ανατροφοδότηση της καπιταλιστικής ροής. Αυτό που έχει σημασία είναι, εκείνος που βγαίνει απ' τη χώρα των εσώκλειστων να φέρει ακέραια στην συνείδησή του την αντίληψη του εξουσιαστή ή του εξουσιαζόμενου.

Παρόλα αυτά, χωρίς να επιθυμούμε να αναφερθούμε στους «εντός» σαν κάτι ενιαίο με ταυτόσημη συμπεριφορά και αντίληψη, αντιλαμβανόμαστε ότι η δίψα για ζωή και ελευθερία ενυπάρχει και παραμένει άσβεστη. **Πέρα λοιπόν απ' τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, υπάρχει ένα σημαντικό κομμάτι που ανά τα χρόνια έχει επιδείξει ιδιαίτερο πείσμα και αγωνιστική δραστηριότητα. Κρατούμενοι έρχονται σε επαφή, οργανώνονται και διεκδικούν τα αυτονόματα ενάντια σ' ένα σύστημα που τις περισσότερες φορές τους αντιμετωπίζει σαν παρίες που επιβαρύνουν την καπιταλιστική λειτουργία.** Οι άδικες μεταχειρίσεις καθ' όλη την διάρκεια της σύλληψης, δίκης, φυλάκισης, οι αφαιρέσεις αδειών, οι εξευτελιστικοί έλεγχοι στα κρατητήρια, οι άθλιες συνθήκες κράτησης και εν γένει η στέρση όλο και περισσότερων δικαιωμάτων και ελευθεριών έχει αποτελέσει έναυσμα για την συγκρότηση δυναμικών αγωνιστικών αντιστάσεων. **Είτε συλλογικά είτε ατομικά συμβαίνει συχνά να τερματίζεται η αδράνεια και να λαμβάνει χώρα η δράση και η αποφασιστικότητα.** Εκεί ποντάρουμε, όπου τα βασανισμένα σώματα αναλαμβάνουν δράση και στέκονται ενεργητικά ενάντια στην αδικία και την ανισότητα. Αν και

μερικό τις περισσότερες φορές, είναι ένα ενθαρρυντικό ξεκίνημα για συνολικότερες αρνήσεις που τοποθετούν στον πυρήνα της στόχευσής τους τη φυλακή σαν υλική υπόσταση, τα νοήματα που φέρει και όσους μετέχουν στη διαδικασία παρεμπόδισης της ελευθερίας και του αυτοκαθορισμού. Μακροχρόνιες απεργίες πείνας, αποχές συσσιτίου, άρνηση εισόδου στα κελιά μέχρι εξεγέρσεις, φλεγόμενες ταραχές και (ένοπλες) αποδράσεις συνθέτουν ένα μαχητικό μωσαϊκό αντιστάσεων από ανθρώπους που διατηρούν την αξιοπρέπειά τους ακέραια. Επί παραδείγματι, το 2007 όταν ο αναρχικός Γιάννης Δημητράκης ξυλοκοπείται στις φυλακές Μαλανδρινού από ανθρωποφύλακες, ξεδιπλώνεται μια σειρά εξεγερτικών γεγονότων σε διάφορες φυλακές της επικράτειας ως απάντηση σε ένα απάνθρωπο καθεστώς εγκλεισμού που δίνει το ελευθέρας στον οποιονδήποτε σαδιστή δεσμοφύλακα να δέρνει έναν κρατούμενο. Ένα ξέσπασμα για όλα τα χρόνια ανελευθερίας, τις χιλιάδες ταπεινώσεις, τους αμέτρητους αποκλεισμούς, τις απάνθρωπες απομονώσεις, τα άγρια βασανιστήρια, τους εξευτελισμούς, τα νεοσύστατα συστήματα παρακολούθησης, τις κάμερες, τον έλεγχο, την επιτήρηση, τα πανταχού κάγκελα, το συρμάτινο ουρανό, το ατέλειωτο μπετόν. Αυτή η σπουδαία στιγμή έμπρακτης αλληλεγγύης, μαζί με άλλες τόσες ανά τα χρόνια, κλυδώνισε τον κρατικό μηχανισμό, αποδιοργάνωσε την Τάξη, υπενθυμίζοντας ότι όταν οι κρατούμενοι συναντιούνται και συνενώνονται παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, πέρα απ' το τελικό αποτέλεσμα, πέρα απ' τη νίκη ή την ήττα μπορούν να αποτελέσουν μια υπολογίσιμη δύναμη ενάντια στο επιβαλλόμενο αρρωστημένο καθεστώς. Είναι αυτές οι μνήμες αγώνα που έχουν καταχωρηθεί στην ιστορική εμπειρία και προαναγγέλλουν τις μελλοντικές μάχες που πρέπει να δοθούν συλλογικά και απ' τους «μέσα» και απ' τους «έξω». Με κατεύθυνση όχι την καλύτερευση των συνθηκών ούτε την πιο δίκαιη μεταχείριση των εγκλειστών αλλά τη συνολική και ολοκληρωτική καταστροφή του πιο νοσηρού κατασκευάσματος του σύγχρονου πολιτισμού.

“ Για να νιώσω για πρώτη φορά στη ζωή μου ανάμεσα στ’ αστέρια ασφαλής. Αυτά έγιναν το στρώμα, το μαξιλάρι και τα σκεπάσματά μας εκείνη την πρώτη βραδιά της ελευθερίας μας που η ανάσα μας ανέπνεε αστέρια, ήλιο και θάλασσα, και για πρώτη φορά στη ζωή μου κοιμήθηκα τόσο απαλά, όπως τότε που ήμουν παιδάκι που μετά από ολόήμερο παιχνίδι έπεφτα στη ζεστή μου τη γωνιά κάτω από τα τρυφερά των γονιών μου βλέμματα. Τι νύχτα ήταν αυτή που περάσαμε χωρίς τα ύπουλα σουρσίματα του δεσμοφύλακα έξω από την πόρτα, χωρίς εκείνη τη φοβερή από το μάτι της πόρτας παρακολούθηση, χωρίς εκείνο το απαίσιο κροτάλισμα της αμπάρας καθώς άπειρες φορές τη δοκίμαζε μη τυχόν και δεν ήταν στη θέση της. ”

Γιάννης Πετρόπουλος
(απόσπασμα απ’ το «Χάρης δεσμώτης»)

Τι προβλέπει το νέο νομοσχέδιο

Η αναδιάρθρωση στις φυλακές που επιχειρείται με τη σύμπραξη των υπουργείων Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης έχει στόχο να εντείνει την ποινική - σωφρονιστική αντιμετώπιση των κρατούμενων. **Οι φυλακές θα χωρίζονται σε 3 κατηγορίες, τύπου Α΄, Β΄, Γ΄.** Σε καταστήματα τύπου Α΄ θα κρατούνται υπόδικοι και κατάδικοι για χρέη και όσοι εκτίουν ποινές φυλάκισης έως 5 χρόνια, ενώ στις φυλακές τύπου Β΄ αυτοί με κακουρηγηματικού τύπου κατηγορίες, που δεν επισύρουν όμως ισόβια κάθειρξη. Οι κρατούμενοι που προορίζονται για τα καταστήματα τύπου Γ΄ είναι καταδικασθέντες και κατηγορούμενοι με βάση τον αντιτρομοκρατικό νόμο, όσοι έχουν καταδικαστεί για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης και κρατούμενοι που φέρονται να συμμετέχουν ή και να υποκινούν στάση στη φυλακή. Η εκτίμηση επικινδυνότητας του κρατούμενου ώστε να μεταφερθεί σε φυλακές τύπου Γ΄ γίνεται κατά παραγγελία του εισαγγελέα εκτέλεσης ποινών της εισαγγελίας εφετών Αθηνών.

Πιο συγκεκριμένα, για την εκτίμηση της επικινδυνότητας του κρατούμενου ή υπόδικου, ο εισαγγελέας συνυπολογίζει τη βαρύτητα του εγκλήματος για το οποίο κρατείται ή του πειθαρχικού παραπτώματος που τέλεσε, την πιθανότητα τέλεσης νέων εγκλημάτων ή πειθαρχικών παραπτωμάτων, την ύπαρξη υποδικίας ή καταδικαστικής απόφασης για άλλα κακουρηγήματα, την ύπαρξη στοιχείων για την περαιτέρω εγκληματική δραστηριότητα του κρατούμενου από άλλες συναρμόδιες για τον έλεγχο του εγκλήματος αρχές και τέλος την προσωπικότητα του κατάδικου ή υπόδικου. Επίσης, για να μεταφερθεί κατηγορούμενος στο πλαίσιο του άρθρου 187 Α (τρομοκρατία) κατευθείαν σε φυλακή τύπου Γ θα πρέπει να έχει καταδικαστεί σε ποινή πάνω από 12 χρόνια, ενώ για καταδικαζόμενους με το άρθρο 187 (σύσταση και συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση) το όριο ποινής είναι πάνω από 15 χρόνια. **Η αρχική περίοδος εγκλεισμού σε φυλακή ή τμήμα τύπου Γ θα είναι για τους**

“απειθαρχους” κρατούμενους 2 χρόνια, ενώ για όσους έχουν καταδικαστεί στο πλαίσιο των άρθρων 187 και 187 Α του Ποινικού Κώδικα θα είναι 4 χρόνια κατ’ ελάχιστο και υπάρχει δυνατότητα παράτασης 2 ετών τη φορά αν συντρέχει περίπτωση ιδιαίτερης επικινδυνότητας σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρθηκαν. Για την έκταση της ποινής αυτής δεν υπάρχουν ευεργετικοί υπολογισμοί. Επίσης, περιορίζονται τα επισκεπτήριά τους, στερούνται οποιασδήποτε δημιουργικής δραστηριότητας όπως και το μεροκάματο, με αποκορύφωμα τη στέρση αδειών για 10 έως 20 χρόνια. **Εν τέλει δικαιούνται 1 ώρα προαυλισμό τη μέρα.**

Σχετικά με τη φρούρηση οι μπάτσοι εκτός από την **εξωτερική φύλαξη** αποκτούν αρμοδιότητες και εξουσίες, που για λόγους ασφαλείας δεν δημοσιεύονται στο ΦΕΚ, και στο εσωτερικό των φυλακών με τη σύσταση ειδικού σώματος - υπηρεσίας. Η υπηρεσία αυτή θα υπάγεται στην ΕΛ.ΑΣ. και θα επιτελεί λειτουργίες όπως την περιμετρική φύλαξη του καταστήματος (σε ακτίνα που θα ορίζεται από τον αρχηγό της ΕΛ.ΑΣ.), τη φύλαξη των εισόδων, τον έλεγχο εισερχομένων προσώπων και αντικειμένων, την “ασφαλή” μεταγωγή και φρούρηση των κρατούμενων, τη φρούρηση των νοσηλευόμενων σε οποιοδήποτε θεραπευτήριο καταδίκων και υπόδικων και τη συνοδεία αυτών προς ανάκριση, εμφάνιση σε δικαστήρια ή ιατρική εξέταση, καθώς και την παροχή συνδρομής στη Διεύθυνση του Καταστήματος Κράτησης σε περιπτώσεις εκδήλωσης απείθειας, στάσης ή αντίστασης κρατούμενων σε νόμιμη διαταγή και ιδίως στη διαταγή επιστροφής και εγκλεισμού στα κελιά ή τους θαλάμους κράτησης. Το σώμα θα δέχεται ειδική εκπαίδευση για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των ανωτέρω. Σε όλα τα παραπάνω **θεσμοθετείται και το ρουφιανιλίκι** για όσους επιθυμούν να καρφώσουν οποιαδήποτε πληροφορία σχετική με τρομοκρατική οργάνωση που αφορά είτε συγκαταρούμενό τους είτε όχι. Η επιβράβευση μπορεί να μειώσει την ποινή του ρουφιάνου ή να κατορθώσει και την υπό όρους αποφυλάκισή του με βούλευμα.

Όσον αφορά τη διαδικασία λήψης γενετικού υλικού το νομοσχέδιο προβλέπει την ύπαρξη

αυτής σε οποιαδήποτε υπόθεση κακουρηγηματικού χαρακτήρα ή πλημμεληματικού που επισύρει φυλάκιση τριών μηνών και άνω. Η διαδικασία της ανάλυσης θα λαμβάνει χώρα σε κρατικά ή πανεπιστημιακά

ιδρύματα. Τα γενετικά αποτυπώματα θα κρατούνται σε ειδικό αρχείο γενετικών τύπων που λειτουργεί στη Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών του αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ., εποπτευόμενο από εισαγγελικό λειτουργό. Τα γενετικά αποτυπώματα θα αφαιρούνται από το αρχείο σε περίπτωση αθωωτικής απόφασης.

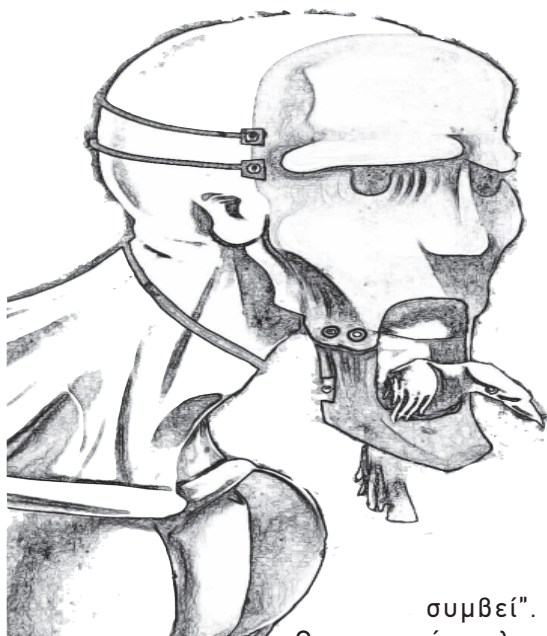
Όπως είπαμε ο πόλεμος για την επιβολή του νόμου και της τάξης στοχεύει στο να λάβει καθολική υποστήριξη από τους εκμεταλλεζόμενους. Πρέπει να εσωτερικευθεί ως χρέος του καθενός να αναλάβει ενεργό ρόλο σ' αυτόν τον πόλεμο για την ανάκτηση και αποκατάσταση της νομιμότητας. Μια νομιμότητα η οποία δεν περιλαμβάνει μόνο το χωροταξικό της φυλακής αλλά εκτείνεται σε όλο το χωροχρονικό της ζωής του κρατουμένου. Αυτό συμπληρωματικά μπορεί να επιτευχθεί με τη νέα ρύθμιση (η οποία όμως δεν έχει ψηφιστεί ακόμα) που περιλαμβάνει την **τοποθέτηση ηλεκτρονικού βραχιολιού στον κρατούμενο εκτός φυλακής**, κάτι που θα επιτρέπει την 24ωρη παρακολούθησή του. Θα μπει σε εφαρμογή στις άδειες που θα παίρνει από τη φυλακή ή και ακόμα, με τη διεύρυνση του νομικού πλαισίου, μπορεί να συνοδεύσει την ποινή του κατ' οίκον περιορισμού.

Αναλύοντας τη στοχοθεσία του εχθρού

Με το νέο νομοσχέδιο επιχειρείται βραχυπρόθεσμα η αναδιάρθρωση των φυλακών, σε επίπεδο χωροταξικό, διοικητικό, τεχνολογικό αλλά και σε επίπεδο σχέσεων εντός των τειχών. Στο βάθος όμως, μιλάμε για την αναθεώρηση και ανανέωση όλου του πλαισίου που λειτουργεί η "δικαιοσύνη" και οι θεσμοί στο νέο πολιτικό-κοινωνικό περιβάλλον. Αυτό που μπαίνει στο κάδρο είναι η αντιμετώπιση προβλημάτων και κενών του παρόντος όπως επίσης η πρόβλεψη και η πρόνοια εκ μέρους του καθεστώτος για τις μελλοντικές κοινωνικές συνθήκες που διαγράφονται. Πόλεμος στους από τα κάτω, εκτεταμένη παρανομοποίηση μεγάλων κοινωνικών κομματιών και συμπεριφορών, μηδενική ανοχή, ιδιαίτερα σε ότι έχει αγωνιστικά και πολιτικά χαρακτηριστικά.

Είναι δεδομένο πως χιλιάδες άνθρωποι θα μείνουν άστεγοι, άποροι, λεπτατημένοι με την παρούσα καπιταλιστική επίθεση. Και μιας και αυτό θα είναι το μέλλον, καθώς κανένα New Deal δεν πρόκειται να έρθει ως ιστορική φάση του καπιταλισμού ξανά, όλοι οι περισσεύοντες, όλοι οι αντιφρονούντες και όλες οι πιθανές διασυνδέσεις πρέπει να είναι ελεγχόμενες. Αν επιχειρήσουμε σχηματικά τη περιγραφή του στόχου της κυριαρχίας για τις φυλακές τύπου Α θα ήταν το εξής: αυτοί που μέχρι πρότινος ήταν "νοικοκυραίοι" και αύριο θα είναι χρεωμένοι και απελπισμένοι, μπορούν κάλλιστα να πάνε φυλακή αντί να τριγυρνούν έξω και να "κάνουν και καμιά τρέλα". Άλλωστε, στο νεοφιλελευθερισμό που ζούμε, το φταίξιμο είναι δικό σου που δεν τα κατάφερες αρκετά καλά και ως τέτοιο πρέπει να ενσωματωθεί από το άτομο. **Ταυτόχρονα όμως, αυτός που πάει φυλακή για μικροχρέη ή για ναρκωτικά, θα οδηγείται σε μια τύπου Α όπου και είναι πιο "χαλαρά".**

Το κράτος μάς πουλάει διαφορετικούς τύπους κλουβιών για να είμαστε και να νιώθουμε μακριά από το "χειρότερο που θα μπορούσε να

συμβεί”.

Ο οικονομικός εγκληματίας, τα φτωχοποιημένα στρώματα που τίθενται εκτός νόμου ή πιθανότατα θα παρανομήσουν, αναγνωρίζονται από την κυριαρχία ως άτομα που πρέπει να γίνουν εκ νέου παραγωγικά, εκ νέου ελεγχόμενα και κατά αυτήν την άποψη να σωφρονιστούν. Εκτίοντας μια μικρή ποινή σε κάτι που φαντάζει λίγο καλύτερο από την κόλαση των φυλακών τύπου Γ είναι πιθανό το άτομο να βγει τσακισμένο συναισθηματικά, μετανιωμένο ή ακόμη και πειθήνιο, σε καμία όμως περίπτωση επικίνδυνο. Για τους υπόλοιπους, δηλαδή τους ορκισμένους εχθρούς (τους πολιτικούς κρατούμενους), τους βαρυνομένους, τους ισοβίτες, τους απείθαρχους εντός της φυλακής, η λύση είναι οι ειδικές συνθήκες κράτησης¹, κάτι που δεν διαφέρει ουσιαστικά σε τίποτα από έναν τάφο με 4 τοίχους.

Η κυριαρχία αναπτύσσει με αυτόν τον τρόπο τους εποπτικούς, ελεγκτικούς και κατασταλτικούς μηχανισμούς της, παράγοντας ακόμη και μέσα από τον τόπο της φυλακής διαφορετικά υποκείμενα, που μπορεί να δράσουν και ανταγωνιστικά μεταξύ τους. Πάνω σε αυτήν την αρχή μπορεί να επεκτείνει σε ανήκουστα επίπεδα το τεχνολογικό

- ιδεολογικό σύμπλεγμα των νόμων και των τεχνικών ποινικοποίησης και τιμωρίας. Προβλέποντας την αναμφίβολη μεταστροφή της κοινωνικής σύνθεσης, την αντιμετωπίζει από τα πριν παράγοντας και την καινούρια. Και αυτή η καινούρια θα πρέπει να είναι ρυθμισμένη μέχρι κεραίας. Ιδιαίτερα σε ένα περιβάλλον όπως το ελληνικό που τα παραδείγματα και τα περιστατικά καταδεικνύουν από μεριάς καθεστώτος την αναγκαιότητα αυστηροποίησης, μεταρρύθμισης και εξάπλωσης του ποινικού - σωφρονιστικού συστήματος. Το ερώτημα “πού είναι το κράτος” έρχεται να απαντηθεί ακριβώς τη στιγμή που πολλοί από αυτούς που το απεύθυναν θα καλεστούν να γίνουν τροφή για τα θηρία της εξουσίας.

Πετώντας τους σε ένα κελί, τους παραδειγματίζεις και τους ξαναφέρνεις στον ίδιο δρόμο της καπιταλιστικής αρετής. Ο καθένας κουβαλά την ιστορία του, την υποταγή του, το φταίξιμό του. Και στο τέλος της γραμμής αυτής βρίσκεται ουσιαστικά η αποτροπή της αποδόμησης του κόσμου που ζούμε στο μυαλό, τη συμπεριφορά, την πρακτική, τη δράση. Και ακόμη παραπέρα, το μπλοκάρισμα της πιθανότητας οργάνωσης και αντεπίθεσης από όλους αυτούς που τώρα δεν αντιλαμβάνονται το ρόλο και τη θέση τους μέσα στον καπιταλισμό. Όταν τα ίδια τα think tanks που ασχολούνται με τον έλεγχο και την ασφάλεια ομολογούν πως ένας γκραφίτας μπορεί να ακολουθήσει παρόμοιες πρακτικές με έναν αντάρτη πόλης, βλέποντας με τον ίδιο τρόπο τη μητρόπολη και αποφεύγοντας με τον ίδιο τρόπο την αστυνομία, τότε η δημιουργία των νέων φυλακών κάθε τύπου με τα ανάλογα χαρακτηριστικά σε κάθε μία αποκαλύπτει την πραγματική επιδίωξη. Την ανηλεή και λυσσαλέα απόπειρα του καπιταλισμού να εκβιάσει τη συμμόρφωση στο νέο κοινωνικό συμβόλαιο που συντάσσει, να κρατηθεί τελικά ως σύστημα. Μπροστά σε αυτό, η βαρβαρότητα των φυλακών δεν είναι απλά “αναγκαίο κακό”, μα η αιχμή του δόρατος στην εκστρατεία της δια του τρόμου συναίνεσης.

¹ Από εδώ και πέρα θα αναγράφεται ως ΕΣΚ

Ειδικό καθεστώς κράτησης, τύπου Γ

Για τις φυλακές υψίστης ασφαλείας τύπου Γ', στην επίσημη κυβερνητική εξαγγελία αναφέρεται ρητά ότι οι πρώτες που θα λειτουργήσουν στο Δομοκό, θα φιλοξενούν κρατούμενους και υπόδικους για "τρομοκρατία", εσχάτη προδοσία, εγκλήματα που διαπράττονται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, όσους χαρακτηρίζονται ιδιαίτερα επικίνδunami για τη δημόσια ασφάλεια και έχουν καταδικαστεί σε ισόβια ή τουλάχιστον δέκα χρόνια κάθειρξη. Στην ουσία, η δημιουργία τους έρχεται να απαντήσει ταυτόχρονα σε πολλά ανοιχτά ζητήματα για το κράτος και το κεφάλαιο. Τόσο εντός όσο και εκτός των τειχών. Χαρακτηριστικό είναι πως η δημιουργία τους ανακοινώθηκε μετά το σπάσιμο των περιοριστικών όρων του Χ. Ξηρού κάτι που συνέβη και με τον Κ. Σακκά, ενώ είχε προηγηθεί αυτό της Π. Ρούπα και του Ν. Μαζιώτη. Μέσα δηλαδή σε ένα καθεστώς τρομοϋστερίας και μιντιακής επίθεσης για τη χώρα που είναι "ξέφραγο αμπέλι" και "έρμαιο τρομοκρατών και κακοποιών" που αφήνονται ελεύθεροι. Κάτι που αντίστοιχα συνέβη και στην περίπτωση της μαζικής απόδρασης βαρυποινιτών από τις φυλακές Τρικάλων αλλά και στην καταδίωξη και εκτέλεση από τους μπάτσους του Μάριο Κόλα.

Το ζήτημα για την κυριαρχία είναι καταρχήν οι ίδιες οι φυλακές. Οι πολιτικοί κρατούμενοι, οι αγωνιστές κρατούμενοι και γενικώς οι απείθαρκοι θα πρέπει να απομονώνονται χωρίς την πιθανότητα να οργανωθούν, να συνδέονται με τους έξω, να δημιουργούν προβλήματα. Ακόμη, περισσότερες φυλακές, μικρότερες πτέρυγες, λιγότερη συνύπαρξη σημαίνει καλύτερος έλεγχος, μεταξύ εθνοτικών ομάδων, διαφορετικών κουλτουρών, συγκρουόμενων συμφερόντων. Σε αυτό να σταθούμε. Το κράτος πάντα φροντίζει να ελέγχει τη μαύρη οικονομία, τη μαφία, τα ναρκωτικά, όλη αυτή τη ροή χρήματος. Και σίγουρα η φυλακή δεν είναι κάτι ξεχωριστό, καθώς για κάποιους οι διαδικασίες αυτές συνεχίζουν και ας είναι

κρατούμενοι. Πάντα ασφαλώς με την αρωγή των δεσμοφυλάκων, της υπηρεσίας, των αρχών. Όπως γενικά ξαναχωρίζονται σφαίρες επιρροής και μαγαζάκια εκτός της φυλακής, όπως το κράτος αποφασίζει να επέμβει σε κάθε τομέα, έτσι θα γίνει και κάτι τέτοιο εντός των τειχών μέσω της δημιουργίας των φυλακών τύπου Γ'. Μιλάμε κυρίως για βαρυποινίτες. Όσοι θα συνταχθούν με το κράτος θα έχουν μια άλλη μέρα να ξημερώνει από αυτούς τους ποινικούς που δεν ενσωματώνονται ακριβώς στα δόγματα του νόμου και στο παιχνίδι έτσι όπως υπαγορεύεται από την εξουσία.

Αυτό που σηματοδοτείται είναι η νέα εποχή στην Ελλάδα, αυτή του ολοκληρωτισμού που πλάθεται με κάθε τρόπο γύρω μας. Ένας καπιταλισμός, που επανδρώνει και θωρακίζεται, μέσω του κράτους. Τεχνολογική - στρατιωτική αναβάθμιση για να αντιμετωπιστούν τυχόν ανωμαλίες και εντάσεις. Απλά και ξάστερα, δεν μπορεί το ελληνικό κράτος με τόσο ανοιχτά ζητήματα κοινωνικής και πολιτικής φύσεως, με συγκρούσεις, αντάρτικο πόλης, οργανωμένο κόσμο από τα κάτω που διακηρύσσει τον πόλεμο με το υπάρχον, με διαρκή μέτωπα απέναντι σε κράτος και κεφάλαιο να μην έχει την ανάλογη πυγμή. Και γι' αυτό οι πρώτοι στη λίστα είναι **οι πολιτικοί κρατούμενοι, οι αντάρτες πόλης, αναρχικοί και κομμουνιστές.**

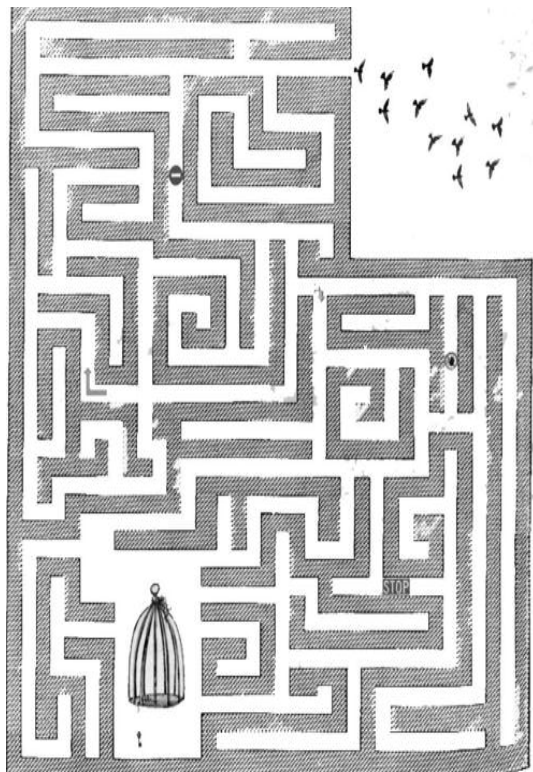
Μιλάμε για τους συντρόφους που μέσα από το πολύμορφο φάσμα της επαναστατικής δράσης βρέθηκαν αιχμάλωτοι, στα χέρια του εχθρού, επιλέγοντας να επιτεθούν στο καπιταλιστικό οικοδόμημα και τη θεσμική του διαχείριση. Μετά από μια σύντομη υπαναχώρηση της ένοπλης δράσης το 2002 με τη σύλληψη των μελών της 17N και όσο η χώρα βαδίζει με σταθερά αλλά γρήγορα βήματα προς την κρίση και την ένταξη της στο Δ.Ν.Τ., πληθαίνουν και οι στιγμές της ένοπλης αναμέτρησης με το υπάρχον εξουσιαστικό σύμπλεγμα. Νέες επαναστατικές ομάδες δημιου-

γούνται που καταφέρουν συχνά αλλά και καίρια πλήγματα στον εχθρό υπονομεύοντας την κυριαρχία του και αμφισβητώντας την παντοδυναμία του. Το 2009, ένα μόλις χρόνο μετά την εξέγερση του Δεκέμβρη, το κράτος περνάει σε ολομέτωπη επίθεση. Παράλληλα με την αντιεξεγερτική εκστρατεία που στήνεται, ξεδιπλώνεται και το γαϊτανάκι της καταστολής για τα μέλη της Σ.Π.Φ. (2009) και του Επαναστατικού Αγώνα (2010), ένα μήνα μετά τη δολοφονία του αναρχικού Λάμπρου Φούντα από μπάτσους στη Δάφνη. Στα πλαίσια της καταστολής και της τρομοκράτησης του ριζοσπαστικού χώρου έγκλειστοι δεν έχουν υπάρξει μόνο οι σύντροφοι που έχουν αναλάβει την πολιτική ευθύνη για την επαναστατική τους δράση αλλά και άλλοι αγωνιστές/αγωνίστριες που είναι αντιμέτωποι με κατηγορίες, εξαιτίας της πολιτικής τους δράσης, θεώρησης και στάσης. Τόσο οι αναρχικοί όσο και οι κομμουνιστές αγωνιστές είναι διασκορπισμένοι σε διάφορες φυλακές της χώρας (Δομοκός, Λάρισα, Τρίκαλα, Αυλώνα κ.ά) με την πλειονότητά τους όμως, να εκτίουν τις ποινές τους στην φυλακή Κορυδαλλού (Α' και Δ' πτέρυγα).

Το νομοσχέδιο έρχεται σε μία περίοδο που οι φυλακισμένοι αγωνιστές, όχι μόνο δεν καταθέτουν τα όπλα αλλά παραμένουν στην πρώτη γραμμή του αγώνα εντός των τειχών. Διαβιώνουν μέσα στα κολαστήρια έχοντας αξιοπρεπή στάση, διαχέοντας το λόγο τους στο κίνημα, ενημερώνοντας τακτικά για τις συνθήκες κράτησης καθώς και για γεγονότα καθημερινότητας της φυλακής που διαφορετικά δε θα γίνονταν γνωστά, εκφράζοντας την αλληλεγγύη τους με λόγο ή έμπρακτα, όπου οι συνθήκες τους το επιτρέπουν.

Το πιο σημαντικό όμως κομμάτι του αγώνα εντός των τειχών έγκειται στη ζύμωση του επαναστατικού λόγου με όλους τους άλλους κρατούμενους της φυλακής, στον από κοινού σχεδιασμό αγώνων και πράξεων αντίστασης, στην επικοινωνία αυτών των αγώνων στην κοινωνία και στο κίνημα εκτός των τειχών γκρεμίζοντας έτσι τα τείχη που υψώνονται ανάμεσά μας. Η γραφή και η στάση συντρόφων που μέχρι πρότινος βρίσκονταν έγκλειστοι στα κελιά

της δημοκρατίας ή των αμετανόητων μελών της 17N μαρτυρούν ακριβώς αυτό το γεγονός: ότι ο αγώνας δεν τελειώνει όταν περάσει κανείς το κατώφλι της φυλακής αλλά συνεχίζεται αδιαλείπτως. Εύλογα λοιπόν κανείς αντιλαμβάνεται και αυτή την προέκταση του νομοσχεδίου. **Αποβλέπει στον εξαναγκαστικό διαχωρισμό μεταξύ ποινικών και πολιτικών κρατουμένων, στερεί τη δυνατότητα σύναψης σχέσεων και τη δημιουργία κοινοτήτων αγώνα, κάτι που όπως διαφαίνεται μέσα από τα τελευταία χρόνια δυναμικών κινητοποιήσεων είναι κτήμα των κρατουμένων. Στοχεύει στον αφανισμό του αναρχικού, εξεγερτικού, επαναστατικού στοιχείου από το κοινωνικό πεδίο της φυλακής και την τοποθέτηση του σε καθεστώς καραντίνας, ανενεργού μακριά και από άλλους κρατούμενους αλλά και από το κίνημα εκτός των φυλακών. Επιδιώκει μεν τη φυσική και την κοινωνική απομόνωση αλλά στην περίπτωση των επαναστατών - ανταρτών πόλης αποζητά και την πολιτική τους απομόνωση, τον πολιτικό τους αφανισμό.**

Πιο συγκεκριμένα, τους τελευταίους μήνες (Φλεβάρης 2014) δέκα αναρχικοί αιχμάλωτοι του κράτους ανακοίνωσαν με κείμενό τους τη δημιουργία δυο δομών, την Πρωτοβουλία αναρχικών αιχμαλώτων Κορυδαλλού και το Δίκτυο αναρχικών κρατουμένων (πλέον έχει μετεξελιχθεί στο Δίκτυο αγωνιστών κρατουμένων). Ένα ενδεικτικό απόσπασμα του κειμένου αυτού θα φωτίσει καλύτερα τους λόγους και τις επιδιώξεις της κίνησης αυτής..

“ (...) Στη φυλακή ήρθαμε σε επαφή άνθρωποι που δεν γνωριζόμασταν, ανταλλάξαμε απόψεις, συμφωνήσαμε, διαφωνήσαμε και αντιληφθήκαμε πως ένα από τα πράγματα που συγκλίνανε ήταν η επιθυμία μας να μην απομειωθούμε και να μην αποδεχτούμε την φυλακή σαν χώρο και τρόπο λειτουργίας. Για εμάς το γεγονός πως κάποιος αναρχικός επαναστάτης βρεθεί αιχμάλωτος για μία χρονική περίοδο δεν σημαίνει πως ξεχνάει τους λόγους για τους οποίους μπήκε φυλακή, ούτε ότι θα συμβιβαστεί με την κατάσταση μέχρις ότου ξαναβρεθεί έξω. Έτσι ανεξάρτητα από τα σημεία συνδιαλλαγής με τα οποία αναγκαστικά συμβιβαζόμαστε, δεν μπορούμε παρά να στεκόμαστε απέναντι από την υπηρεσία και τις εξουσιαστικές ομαδοποιήσεις καθώς και με τις λογικές της υποταγής και του κανιβαλισμού που προωθούν. (...)

Για αυτούς τους λόγους θεωρούμε ότι έχει πολύ μεγάλη σημασία η δημιουργία μίας κοινότητας με πολιτικά χαρακτηριστικά. Μίας κοινότητας που θα λειτουργεί αντιεραρχικά στο εσωτερικό της, αδιαμεσολάβητα σε σχέση με την υπηρεσία, δηλαδή, δε σκοπεύει να μετατραπεί σε ένα ακόμη ενδιάμεσο μεταξύ υπηρεσίας και κρατουμένων και εξωστρεφώς, επιδιώκοντας να συνδεθεί με κρατούμενους που είναι δεκτικοί σε αυτές τις αρχές καθώς και με συντρόφους και υποδομές εκτός των τειχών. Η κοινότητα σε καμία περίπτωση δε συνεπάγεται ταύτιση απόψεων. Καθώς σκοπός της είναι η διάχυση εντός των τειχών και η σύνδεση με αναρχικά εγχειρήματα εκτός, βιωματικές διαδρομές και αντιλήψεις. Στοχεύει στην πρόταση της άμυνας μας απέναντι στη αλλοτριωτική συνθήκη του εγκλεισμού και της επίθεσης μας στο θεσμό της φυλακής. Επιδιώκει να χτίσει σχέσεις βασισμένες όχι στη φυλακίστικη - μπραβίστικη κουλτούρα της μαγκιάς, της αγελαίας δύναμης και της επιβολής, αλλά σχέσεις βασισμένες στον αλληλοσεβασμό και την αναγνώριση της διαφορετικότητας.

Πάνω σε αυτή τη βάση κάποιοι από εμάς μαζί με άλλους κρατούμενους δημιουργήσαμε την Πρωτοβουλία αναρχικών αιχμαλώτων Κορυδαλλού και το Δίκτυο αναρχικών κρατουμένων. Αυτά τα δύο σχήματα λειτουργούν πρωτοβουλιακά, δηλαδή με μη σταθερή σύνθεση πάνε σε ελάχιστες κοινές συμφωνίες με σκοπό την παρέμβαση μας, λόγω και έργω, σε διάφορα γεγονότα τόσο εντός όσο και εκτός των τειχών. Επίσης προωθούμε το συντονισμό και την συνεργασία μεταξύ φυλακισμένων σε διαφορετικές φυλακές, αναρχικών ή μη, που αναγνωρίζουν τη σημασία και την αναγκαιότητα οργανωμένης και επιθετικής δράσης ενάντια στις φυλακές.

Μία κοινότητα αναρχικών φυλακισμένων μπορεί να παίξει το ρόλο του καταλύτη και να σαμποτάρει την ομαλή λειτουργία της φυλακής. Αναλόγως την ανθρωπογεωγραφία της κάθε ακτίνας και το βαθμό συνδιαλλαγής με την υπηρεσία μπορούν να προκληθούν εκρήξεις εναντίον του θεσμού, όπως το ίδιο εύκολα μπορεί να δεχτεί την καταστολή από τους ίδιους τους κρατούμενους έτσι ώστε να διατηρηθούν οι ισορροπίες. Φαντάζει ίσως ξένο για ανθρώπους έξω αλλά η πραγματικότητα της φυλακής είναι ότι αν επιλέξεις να επιτεθείς σε μία δομή της και σε ότι αυτή εκπροσωπεί, πρέπει να λάβεις υπ' όψη σου όχι μόνο τις αντιδράσεις της υπηρεσίας και της κρατικής εξουσίας γενικότερα, αλλά και των ίδιων των κρατουμένων. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι θα σταματήσουμε να επιχειρούμε αυτές τις υπερβάσεις και να επιδιώκουμε να μοιραστούμε στιγμές αγώνα με άλλους ανθρώπους εντός και εκτός των τειχών.

Δεν χρειάζεται να επιχειρηματολογήσουμε για το πώς οι συνθήκες της οικονομικής κρίσης, η κοινωνική πόλωση, η εμφάνιση νέων επαναστατικών εγχειρημάτων, η συνακόλουθη όξυνση της καταστολής και η εν γένει ρευστή κοινωνική κατάσταση θα συνεχίσουν με αυξανόμενο ρυθμό να τροφοδοτούν τις φυλακές με τους πολέμιους ή απλά τους περιττούς του καπιταλισμού και του κράτους.

Αυτό που χρειάζεται είναι να αντιληφθούμε πως οι φυλακές είναι ένα ακόμη πεδίο αναρχικής επαναστατικής παρέμβασης και να προετοιμαζόμαστε για αυτό.

”

Κείμενο σχετικά με την απεργία πείνας & δίψας των αναρχικών αιχμαλώτων της Δ' πτέρυγας Κορυδαλλού

Η μορφή και λειτουργία των φυλακών υψίστης ασφαλείας

Ενίσχυση της εξωτερικής - εσωτερικής περιφράξης, τοποθέτηση ειδικής μονάδας της ΕΛ.ΑΣ. για την εξωτερική περιφρούρηση του χώρου, κάμερες, ειδικό ηλεκτρονικό σύστημα που θα εμποδίζει την επικοινωνία των κρατουμένων με τον έξω κόσμο μέσω κινητών, καθώς και τη σύνδεση στο διαδίκτυο («κόφτης»), είναι κάποια από τα μέτρα που έχουν ανακοινωθεί ήδη ή έχουν αφαιρεθεί να διαρρεύσουν και αφορούν σε ζητήματα ασφάλειας και θωράκισης της φυλακής. Όσον αφορά τον κρατούμενο και τις συνθήκες διαβίωσης ελάχιστα πράγματα είναι ήδη γνωστά και αυτά περιλαμβάνουν μόνο την περιστολή των αδειών, το μονόωρο προαυλισμό του και την απαγόρευση της φυσικής επαφής στα επισκεπτήρια. Τι σημαίνουν όμως ΕΣΚ μέσα σε μια φυλακή υψίστης ασφαλείας για έναν κρατούμενο τις υπό-

λοιπες 23 ώρες της ημέρας; Η εμπειρία από αντίστοιχα συστήματα ΕΣΚ στο εξωτερικό μας επιτρέπει να σκιαγραφήσουμε τις συνθήκες κράτησης στην φυλακή υψίστης ασφαλείας στο Δομοκό (αλλά και σε οποιαδήποτε πτέρυγα τύπου Γ' λειτουργήσει σε άλλες φυλακές, όπως προβλέπει ο νόμος) που έχει ανακοινωθεί από τον υπουργό δικαιοσύνης Αθανασίου στις αρχές του Γενάρη του 2014, με την εξαγγελία ότι η φυλακή θα ήταν έτοιμη να λειτουργήσει κάτω από το νέο καθεστώς μέσα σε 100 ημέρες.

Από τη φυλακή Stammheim στη Γερμανία, όπου κρατήθηκαν τα μέλη της RAF, τις γαλλικές φυλακές για τα μέλη της Action Directe, τις ειδικές συνθήκες κράτησης - FIES στην Ισπανία, τις Supermax φυλακές των ΗΠΑ και τις φυλακές τύπου F στην Τουρκία, ο παρονομαστής για τον κρατούμενο είναι κοινός. Απομόνωση και βασανισμοί. **Οι ειδικές πτέρυγες απομόνωσης, η αισθητηριακή στέρηση και η 24ωρη παρακολούθηση συνθέτουν το σκηνικό της απομόνωσης**, όπως αυτό έχει καταγραφεί από ανθρώπους που έχουν διαβιώσει μέσα σε τέτοιου είδους φυλακές. Μικρά λευκά κελιά, με μια εξοχή για κρεβάτι από μέταλλο ή μπετόν, τουαλέτα και νιπτήρας ως ενιαίο σύνολο για να μην μπορούν να αποκολληθούν απ' τον τοίχο. Σε κάποιες περιπτώσεις κάμερα εντός του κελιού και τοίχοι με ηχομόνωση χωρίς παράθυρα, σε κάποιες άλλες περιπτώσεις τα παράθυρα στο κελί και οι τοίχοι στο προαύλιο είναι τόσο ψηλά που οι κρατούμενοι πρέπει να σκαρφαλώσουν σε καρέκλες ή άλλα αντικείμενα για να δουν λίγο ήλιο, αν είναι τυχεροί και δεν υπάρχει δίχτυ στο προαύλιο πάνω από το κεφάλι τους. Και τι συμβαίνει σε περίπτωση αναταραχής ή κάποιας εξέγερσης; Εντός των τειχών μακριά από τα περίεργα μάτια και αυτιά, σε μια συνθήκη που οι συνομιλίες παρακολουθούνται και η αλληλογραφία ελέγχεται, νόμος είναι η άποψη και η βούληση του ανθρωποφύλακα. Αγωνιστές και αγωνίστριες μέσα στις φυλακές σε όλο τον κόσμο μαρτυρούν ξυλοδαρμούς, σωματικά και ψυχολογικά βασανιστήρια, υποχρεωτική σίτιση σε απεργούς πείνας, φόνους και αυτοκτονίες ή «αυτοκτονίες».

Η δημιουργία της φυλακής τύπου Γ **αποβλέπει στην ενστάλαξη του φόβου σε όλους τους κρατούμενους, δημιουργώντας την απειλή μιας περαιτέρω στέρησης της ελευθερίας τους, μιας φυλακής μέσα στη φυλακή, εάν και εφόσον αυτοί αντισταθούν στις απάνθρωπες συνθήκες κράτησής τους.** Οι κρατούμενοι των φυλακών τύπου Γ', θα είναι αποκομμένοι από την κοινωνία αλλά και τους υπόλοιπους φυλακισμένους καθώς πλέον θα διακρίνονται ως η χειρότερη κατηγορία κακοποιών. Η απομόνωση και η στέρηση της επικοινωνίας με τους έξω στοχεύει στην καλύτερη φρούρησή τους. Ευρύτερα, όμως, έχει ως πρωταρχικό στόχο την **κάμψη της αγωνιστικότητας τους** **στάσης, όπως επίσης και τη φίμωσή τους σε σχέση με ζητήματα φυλακής ή ζητήματα κοινωνικού χαρακτήρα για τα οποία αυτοί παρεμβαίνουν.** Χτίζοντας για τον κρατούμενο μια καθημερινότητα 23ωρου εγκλεισμού όπου επικρατεί η λογοκρισία, ο περιορισμός και η παρακολούθηση των τηλεφωνημάτων όπως και η ελαχιστοποίηση των επισκέψεων που θα πραγματοποιούνται χωρίς φυσική επαφή μεταξύ του κρατούμενου και του επισκέπτη. Αποκόπτοντάς τον, εν ολίγοις, εντελώς από το στενό και ευρύτερο οικογενειακό, φιλικό, συντροφικό του περιβάλλον στοχεύουν στον αφανισμό της προσωπικότητάς του, τη δημιουργία ενός φοβισμένου, πειθήνιου υποκειμένου, παραιτημένου από κάθε είδους αντίσταση ή αγωνιστική διεκδίκηση.

Επιχειρείται λοιπόν **η μετατόπιση της συμπεριφοράς του κρατούμενου προς την εσωστρέφεια** με τελικό στόχο την παραίτηση και την πλήρη συμμόρφωσή του όχι βέβαια από επιλογή του αλλά εξαναγκαστικά.

Προς την επίτευξη αυτού του σκοπού δοκιμάζονται και άλλα εργαλεία πάνω στο μυαλό και το σώμα των κρατουμένων. Η **αισθητηριακή στέρηση** (απομόνωση, δυνατό φως, στείρο και μονότονο περιβάλλον, περιορισμός των κινήσεων και μονότονο φαγητό), εν τέλει ο περιορισμός κάθε ενδιαφέρουσας απασχόλησης και ο εξαναγκασμός σε απραξία επιτείνουν τον εγκλωβισμό σε μια ήδη οδυνηρή κατάσταση. **Η εικόνα των ένοπλων δεσμοφυλάκων** σε ένα περιβάλλον όπου δε σε βλέπει κανείς, οι τιμωρίες, οι ξυλοδαρμοί και οι αιφνιδιαστικές έφοδοι δημιουργούν το αίσθημα της ματαιότητας οποιαδήποτε αντίστασης, ενώ άλλες φορές η **παραχώρηση κάποιων προνομίων** επιδεικτικά σε κάποιους κρατούμενους λειτουργούν ως καρότο για συμμόρφωση. Πιο πέρα **συνήθειες μέθοδοι είναι οι ασήμαντες απαιτήσεις από την πλευρά της διεύθυνσης,** ώστε να αναπτυχθεί η συνήθεια της υποταγής, η ταπείνωση, να φανεί ότι το κόστος της αντίστασης είναι πολύ πιο καταστροφικό για τον αυτοσεβασμό του κρατουμένου από ότι η άνευ όρων παράδοσή του και να υποβιβαστούν οι ανησυχίες του στο επίπεδο μόνο της επιβίωσης.

“ Παραμέναμε 22 ώρες το 24ωρο μέσα στο κελί, όταν δεν μας έκλειναν στα κελιά του Πειθαρχείου ανάλογα με τα καπρίτσια του όποιου δεσμοφύλακα που βαριεστημένος και αποχαυνωμένος από την ανία δεν έβρισκε τίποτα καλύτερο να κάνει. Η συντροφικότητα μεταξύ μας απαγορευόταν. Έτσι, όταν ένας κρατούμενος περνούσε μέσα από το παράθυρο έναν καφέ σε κάποιον άλλον και τον έπιαναν, τον μετέφεραν στην Πέμπτη πτέρυγα και τον έδερναν εκεί για να μην ακούμε εμείς και διαμαρτυρόμαστε χτυπώντας τις πόρτες των κελιών. Ύστερα τον έδεναν με χειροπέδες στους κρίκους του κρεβατιού και τον άφηναν εκεί μέχρι την επόμενη μέρα που τον έλυναν, αλλά τον κρατούσαν σε απομόνωση για κάποιο διάστημα. Τρόμος και ατιμωρησία. Καμιά φορά μάς απαγόρευαν ακόμα και να μιλάμε μεταξύ μας μέσα από τα παράθυρα. Αν και κανονικά δεν τους δίναμε σημασία, αυτό μας κόστιζε 7 ή 14 μέρες απομόνωση αν όχι και ξυλοδαρμούς.

Είχαν κατηγοριοποιήσει το καθεστώς κράτησης πρώτου βαθμού σε τρεις φάσεις: Την πρώτη για όσους χαρακτηρίζονταν κακοί. Η δεύτερη ήταν για τους μισοσωφρονισμένους. Η τρίτη για όσους θεωρούσαν ότι έχουν συμμορφωθεί, ότι προσαρμόστηκαν στο καθεστώς και ότι ήταν έτοιμοι πλέον να περάσουν στο δεύτερο βαθμό κράτησης, σε πιο ελεύθερες συνθήκες.

Εξατομικευμένη μεταχείριση που αποσκοπούσε στη διαίρεσή μας σε ομάδες μέσω ενός ψυχολογικού συμπεριφορισμού κατηγοριοποίησης που βασιζόταν στα κίνητρα για τη ρύθμιση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, επιβραβεύοντας αυτό που θεωρούσαν "θετικό" και τιμωρώντας ό,τι θεωρούσαν "αρνητικό"... Αν ήθελες να βγεις από κει έπρεπε να υποχωρήσεις, να υποστείς τη χειρότερη ταπεινωτική συμπεριφορά. Σκοπός τους ήταν να αφαιρέσουν από τον άνθρωπο την προσωπικότητά του και το ιδιαίτερό του κριτήριο. Σου πουλούσαν το πέρασμα από τη μια πτέρυγα στην άλλη, από τη μια φυλακή στην άλλη σαν μια "πρόοδο", σαν να μην ήταν η φυλακή και αυτοί οι τοίχοι το πραγματικό πρόβλημα, αυτό που γεννούσε τις ανησυχίες και τα βάσανά σου. Σου πρόσφεραν ένα επισκεπτήριο με τους συγγενείς σου ή ένα ελεύθερο επισκεπτήριο με τη γυναίκα σου, μια τηλεόραση ή πρόσβαση στο πολυαθλητικό κέντρο σαν να μην ήταν αυτά δικαιώματα που προβλέπονταν από τον κανονισμό, επιβραβεύοντας την καλή σου συμπεριφορά. Αν δεν φερόσουν όπως ήθελαν, σου αφαιρούσαν τα "προνόμια" και σε υποβίβαζαν σε κατώτερη κατηγορία. Χρησιμοποιούσαν τον εκβιασμό ως σωφρονιστική μέθοδο: αν είσαι καλός μπορείς να δεις τη μάνα σου, αν είσαι κακός όχι. Μας φέρονταν σαν παιδιά επιζητώντας να υποτάξουν το πνεύμα μας. Να αποδεχόμαστε την τιμωρία μας. Να καταλάβουμε τη φυλακή και να τη δικαιολογήσουμε. ”

Xose Tarrío Gonzales - Τρέξε, άνθρωπε, τρέξε
(αναφέρεται σε Fies 1, εσωτερικό κανονισμό, περαιτέρω διαχωρισμό κρατουμένων)

Η ψυχολογική καταρράκωση ως αποτέλεσμα της απομόνωσης

“ Η Αίσθηση ότι ανατινάζεται το κεφάλι σου (Η Αίσθηση ότι όπου να 'ναι το κρανίο σου θα κλατάρει, θα σκάσει).
Η Αίσθηση ότι ο νωτιαίος μυελός από την σπονδυλική στήλη πλημμυρίζει το κεφάλι σου.
Η Αίσθηση ότι ο εγκέφαλός σου, συρρικνώνεται σιγά-σιγά π.χ. σαν το μήλο που ψήνεται στο φούρνο.
Η Αίσθηση ότι σου διοχετεύει συνέχεια και αδιόρατα ηλεκτρικό ρεύμα - ότι σε τηλεκατευθύνουν.
Η Αίσθηση ότι ο ειρμός της σκέψης σου τσεκουρώνεται ξαφνικά.
Η Αίσθηση ότι κατουράς την ψυχή έξω από το σώμα σου, σου φεύγει σαν να μην μπορείς να κρατήσεις τα ούρα σου.
Η Αίσθηση ότι το κελί κινείται: Ξυπνάς, ανοίγεις τα μάτια σου, και το κελί ταξιδεύει, το απόγευμα όταν ο ήλιος μπαίνει μέσα, ξαφνικά σταματάει. Δεν μπορείς με τίποτα να αποφύγεις την αίσθηση της κίνησης. ”

Από την εποχή 16.6.72 / 9.2.73
Ulrike Meinhof

Οι ΕΣΚ όπως έχουν χρησιμοποιηθεί από τις δυτικές δημοκρατίες στη διάρκεια του 20ου αιώνα είχαν ιδιαίτερα καταστρεπτικές συνέπειες στη διανοητική και σωματική υγεία του κρατούμενου. Αυτός ακριβώς είναι ο σκοπός για τον οποίο σχεδιάστηκαν, μιας και είναι βασισμένες σε επιστημονικές έρευνες (των οποίων ο ανακοινωμένος στόχος ήταν να "σπάσουν" τον κρατούμενο) και σε εμπειρίες από καιρό πολέμου (από την μεταχείριση κρατουμένων κατά τη διάρκεια του πόλεμου της Κορέας στην εξαιρετική ομοιότητα μεταξύ των αμερικάνικων φυλακών Supermax και του Γκουαντάναμο). Αν καταδεικνύουμε την ξεκάθαρα καταστρεπτική φύση των ΕΣΚ, δεν είναι στα πλαίσια της λογικής ότι οποιαδήποτε φυλακή ή μεθόδευση του κρατικού παρεμβατισμού θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί δίκαια αν δεχόταν βελτιωτικές αλλαγές ως προς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Είναι διότι θεωρούμε σημαντικό να κατανοήσουμε πόσο μακριά είναι διατεθειμένες να φτάσουν οι κυρίαρχες τάξεις για να ειρηνεύσουν καταστάσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της φυλακής βασανίζοντας τα πιο εξεγερτικά κομμάτια της κοινωνίας. Και είναι ένα **βασανιστήριο**, θεσμοθετημένο και νομιμοποιημένο, το οποίο μαζί με τις ανεπίσημες, αλλά συνήθως περισσότερο από ανεχόμενες, "πρωτοβουλίες" των ανθρωποφυλάκων αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου καταπιεστικού μηχανισμού.

Τα αρνητικά αποτελέσματα της απομόνωσης στους φυλακισμένους είναι γνωστά από την πρώτη γενικευμένη εφαρμογή τους στα συστήματα φυλάκισης της Pennsylvania του 19ου αιώνα (περισσότερα στο κομμάτι των ΗΠΑ στο τρίτο μέρος της μπροσουράς). Ήδη από τότε, επιστημονικές έρευνες έδειξαν ότι οι επιπτώσεις της απομόνωσης και της αισθητηριακής αποστέρησης περιλάμβαναν: παραισθήσεις (αφής, οπτικές, ηχητικές και οσφρητικές), αποσύνδεση, υστερία, υπερδιέγερση, μηχανιστικό ενθουσιασμό με άσκοπη άσκηση βίας, απόγνωση, σύνδρομο καταδίωξης, ψύχωση και κατάθλιψη. Αυτό που έδειξαν οι έρευνες ενέπνευσε στη συνέχεια ψυχολόγους μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο να αναζητήσουν "καθαρότερες" και πιο αποτελε-

σματικές μεθόδους βασανισμού και αλλοίωσης της συνείδησης.

Όσο οι ΕΣΚ γενικεύονταν στα δυτικά σωφρονιστικά συστήματα, με την ασφάλεια να ανακοινώνεται ως ο στόχος που επιβάλλει τη χρήση τους εναντίον πολιτών και όχι μόνο κρατούμενων πολέμου, η κριτική έρευνα γύρω από τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της απομόνωσης και της αισθητηριακής αποστέρησης συνέχισε να υπάρχει. Σημειωτέον, ο Dr. Stuart Grassian έχει διεξάγει εκτενείς έρευνες από τη δεκαετία του 1980 που δείχνουν ότι τέτοια καθεστώτα εγκλεισμού δημιουργούν: «ανησυχία, χτυπήματα στους τοίχους, φωνές, επιθετικότητα, ασυνάρτητες ομολογίες, παραισθήσεις, παλινδρόμηση και συμπτώματα απόσυρσης». Ως συμπτώματα περιγράφει: **«Κοψίματα και αυτοακρωτηριασμούς, φόβο της τρέλας, υπερευαισθησία σε εξωτερικά ερεθίσματα (ο φωτισμός γίνεται άβολος, οι μυρωδιές πολύ δυνατές, οι ήχοι προκαλούν έντονη ενόχληση), στρεβλώσεις στην αντίληψη και ψευδαισθήσεις, παραισθήσεις, αποπραγματοποίηση, τεράστιες ανησυχίες μεγάλης διακύμανσης (που οδηγούν σε πανικό και δυσκολία στην αναπνοή), οξείες καταστάσεις σύγχυσης, μερική αμνησία, δυσκολία στη συγκέντρωση και τη μνήμη, αποσύνδεση, αποπροσανατολισμό, φαντασιώσεις επιθετικής εκδίκησης (βασανισμοί και ακρωτηριάσεις φρουρών), διωκτικός φόβος, καχυποψία, παράνοια, τυχαία βία και έλλειψη ελέγχου των παρορμήσεων»**. Όσον αφορά την αισθητηριακή αποστέρηση, αναφέρει ότι αλλάζει τη χημική ισορροπία του εγκεφάλου και δημιουργεί σοβαρές αλλαγές στην προσωπικότητα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ως αντίδραση στα αποτελέσματα της έρευνας του Dr. Grassian η ομοσπονδιακή κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών το 1996 θέσπισε το Prison Litigation Reform Act (PLRA), ένα νόμο που κάνει αδύνατη κάθε μήνυση από μεριάς κρατουμένων για συναισθηματικές ή διανοητικές βλάβες εκτός κι αν μπορεί να αποδειχθεί ταυτόχρονη σωματική βλάβη.

“Όταν κλείνουν έναν άνθρωπο στη φυλακή τον απομακρύνουν από την εμπειρία του στην κοινωνία, τον απομακρύνουν από την εμπειρία ενός πλανήτη γεμάτου ζωή.

Όταν χώνουν έναν άνθρωπο στην απομόνωση, στην τρύπα, τον απομονώνουν απ’ τους άλλους φυλακισμένους, από την εμπειρία των άλλων ανθρώπων.

Κάθε βήμα του, τον παίρνει μακρύτερα από την εμπειρία και τον περιορίζει στην εμπειρία του εαυτού και μόνο.

Υπάρχει κάτι που λέγεται θάνατος, κάτι που όλοι μας το έχουμε δει. Φέρνει το τέλος μιας ζωής, ενός ανθρώπινου όντος. Όταν τελειώνει μια ζωή ο άνθρωπος παύει να βιώνει.

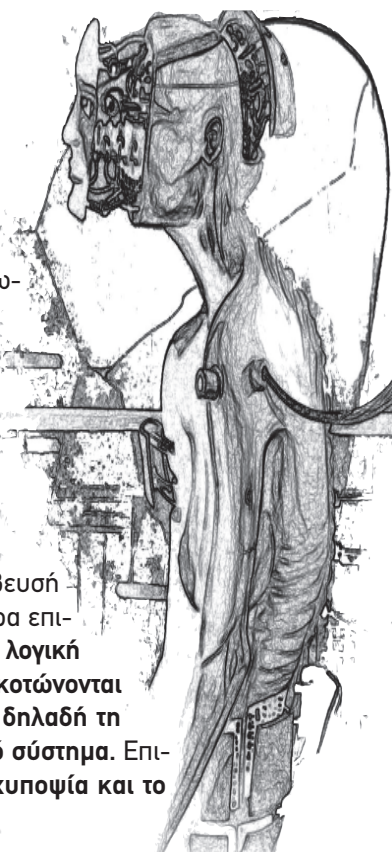
Η έννοια του θανάτου είναι απλή: Θάνατος είναι όταν ένα Όν δεν έχει πια εμπειρίες.

Όσο περισσότερο ένας άνθρωπος απομακρύνεται από την εμπειρία τόσο περισσότερο πλησιάζει το θάνατο. ”

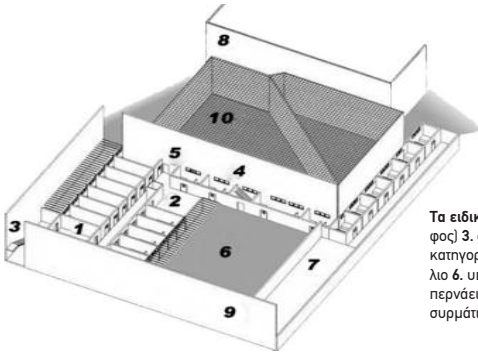
In the Belly of the Beast
Jack Abbott

Η θεσμοθέτηση της ρουφιανιάς

Σε αυτό το σημείο δε θα μπορούσαμε να παραλείψουμε το κομμάτι του νομοσχεδίου που γνωστοποιεί ότι όποιοι υπόδικοι για συμμετοχή σε οποιαδήποτε εγκληματική πράξη «με δική τους πρωτοβουλία» δώσουν πληροφορίες στην αστυνομία σχετικά με επαναστατική ομάδα ή φυγόδικους αγωνιστές, απαλλάσσονται από τις κατηγορίες που τους βαρβαίνουν και αποφυλακίζονται! Προφανώς και δεν πέφτουμε από τα σύννεφα από τη διαπίστωση της ύπαρξης ρουφιάνων της αστυνομίας, της αντιτρομοκρατικής ή των δεσμοφυλάκων. Είναι όμως δυο διαφορετικά πράγματα, από τη μια η ανεπίσημη συνεργασία της αστυνομίας με οποιοδήποτε καρφί έναντι κάποιου ανταλλάγματος, στο περιθώριο του νόμου, και από την άλλη η νομιμοποίηση της ρουφιανιάς και η επιβράβευσή της με άρθρο ψηφισμένο από τη Βουλή. Εντός της φυλακής τώρα επιτείνεται η λογική «ο θάνατός σου - η ζωή μου», μια κανιβαλιστική λογική που θέλει τους καταπιεζόμενους, τους έγκλειστους, να αλληλοσκοτώνονται αντί να παλεύουν ενάντια στην εξουσία που όλοι υπόκεινται, δηλαδή τη φυλακή, τους δεσμώτες τους και το δικαστικό - σωφρονιστικό σύστημα. Επιχειρείται η διάσπαση της κοινότητας κρατουμένων με την καχυποψία και το φόβο του καρφώματος να εδράζεται στις μεταξύ τους σχέσεις.

Τα πρώτα «λευκά κελιά» της ελληνικής δημοκρατίας

Τα ειδικά κελιά του Κορυδαλλού. 1. χώρος επισκεπτηρίου 2. κελιά (3 μέτρα κάτω από το έδαφος) 3. σκάλα που οδηγεί στο χώρο της δικαστικής αίθουσας στο ισόγειο 4. σκάλα από όπου οι κατηγορούμενοι ανεβαίνουν στο δικαστήριο 5. πόρτα για τη σκάλα που ανεβαίνουν στο προαύλιο 6. υπαίθριος χώρος επάνω από τα κελιά δίπλα στο δικαστήριο 7. διάδρομος Α' πτέρυγας που περνάει πάνω από τα κελιά 8. Γ' πτέρυγα 9. Α' πτέρυγα 10. προαύλιο με λαμαρίνα 8 μέτρα και συρμάτινη οροφή

Το καλοκαίρι του 2002, μετά τις συλλήψεις των μελών της Ε.Ο. 17Ν και του Ε.Λ.Α., παρουσιάστηκε στο ελληνικό κράτος η ευκαιρία ή η ανάγκη, για τη δημιουργία χώρων ΕΣΚ. Η ανάγκη αυτή προέκυψε από την επιδίωξη του κράτους οι κατηγορούμενοι των συγκεκριμένων υποθέσεων, μέσω της πλήρους απομόνωσης, να μην είναι εφικτό να επικοινωνούν μεταξύ τους, με άλλους κρατούμενους, με συγγενείς, φίλους, συνηγόρους κτλ. Αυτό απ' τη μία κάλυπτε την ανησυχία των κυρίρχων να μη συνεχίσουν οι οργανώσεις αυτές να δρουν μέσα στη φυλακή, μην επιτρέποντάς στα μέλη τους να βγάλουν κοινό πολιτικό λόγο, ούτε καν να μπορούν να προετοιμάσουν συλλογικά την υπεράσπισή τους στη δίκη, αν αυτό επέλεγαν. Απ' την άλλη δινόταν η ευκαιρία στο κράτος, εκμεταλλευόμενο τους προπαγανδιστικούς χειρισμούς του εκείνο το καλοκαίρι, να δημιουργήσει συγκεκριμένους χώρους και να αναπτύξει συγκεκριμένες μεθόδους κράτησης - βασανιστηρίων, που στο μέλλον θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και για άλλες κατηγορίες κρατουμένων.

Έτσι, το 2002 η «Θέμις κατασκευαστική» (μία ανώνυμος εταιρία του δημοσίου, που ιδρύθηκε με νόμο το 1996), ανέλαβε να δημιουργήσει αυτές τις συνθήκες κράτησης, διαμορφώνοντας κατάλληλα διάφορους χώρους στις φυλακές Κορυδαλλού. Οι χώροι αυτοί αποτελούνται από 8 κελιά που βρίσκονται στο υπόγειο της ΣΤ' πτέρυγας, 24 κελιά στις γυναικείες φυλακές και αυτά υπόγεια, 4 κελιά απομόνωσης στο πειθαρχείο του νοσοκομείου και 4 κελιά απομόνωσης στο ψυχιατρείο των φυλακών, με αυτόνομο χώρο προαυλισμού λίγων τετραγωνικών μέτρων. Τα κελιά έχουν χώρο περίπου 10 m², έναν διάδρομο 2,5 x 6 m

ανάμεσά τους, ίσα για να ανοίγουν οι πόρτες, ένα προαύλιο 150 m² υπόγειο και αυτό με τοίχους ύψους 9 m, που στην κορυφή τους καλύπτονται από δίχτυ. Τέλος στο εσωτερικό των κελιών υπάρχει ένα κρεβάτι κτισμένο από μπετόν, έτσι ώστε να μη μπορεί ο κρατούμενος να το μετακινήσει, διαμορφώνοντας διαφορετικά τον χώρο.

Οι περίφημες λοιπόν «ειδικές συνθήκες» περιλαμβάνουν απομόνωση του κρατούμενου στο κελί χωρίς προαυλισμό (αργότερα μία ώρα και έπειτα δύο), ανοικτό το φως όλο το εικοσιτετράωρο, παρακολούθηση από κάμερες και μικρόφωνα, πόλεμο νεύρων από δεσμοφύλακες όπως το ότι βροντούσαν για παράδειγμα, ανά τακτά διαστήματα, το παραθυράκι της πόρτας κτλ. Περιελάμβαναν ωστόσο στην αρχή την πλήρη απομόνωση του κρατούμενου απ' τον έξω κόσμο, μέσω της απαγόρευσης επικοινωνίας με οικείους και δικηγόρους, τη στέρηση ενημέρωσης από εφημερίδες και ραδιόφωνο, έως και την απαγόρευση κατοχής ρολογιού στο κελί.

Και ενώ τα κελιά και οι χώροι έχουν τα τετραγωνικά και τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι διεθνείς συνθήκες, τις οποίες ας μη ξεχνάμε πως οι κυρίρχοι ορίζουν, παρατηρούμε παράλληλα έναν άλλο θεσμό των κυρίρχων, το ευρωπαϊκό δικαστήριο που με απόφασή του το 2010 αναγνωρίζει, απέναντι σε καταγγελίες του Σάββα Ξηρού, παραβίαση του άρθρου 3 περί βασανιστηρίων, όχι για τις ορατές συνθήκες κράτησης, αλλά για την πλημμελή πρόσβαση στο σύστημα υγείας. Κάτι το οποίο επιδείνωσε περαιτέρω και αμετάκλητα την κατάσταση της υγείας του. Αναγνωρίζουν δηλαδή και οι ίδιοι πως οι ΕΣΚ αποτελούν το σύνολο των στερήσεων, περιορισμών, αποκλεισμών και όχι μόνο το περιβάλλον του εγκλεισμού.

Όταν ο «σωφρονισμός» δεν είναι αρκετός...

Δύο περιστατικά που πραγματοποιήθηκαν σε δύο από τις πιο καινούργιες φυλακές της Ελλάδας (που παρουσιάζονταν ως υψίστης ασφαλείας πριν κάποια χρόνια, όταν και τις εγκαίνιαζαν) στάθηκαν ικανά να επισκιάσουν για αρκετές μέρες το νομοσχέδιο για την αναδιάρθρωση των φυλακών και τις αντιδράσεις των κρατουμένων σε αυτό. Στις 25 Μαρτίου 2014 ο, επί σχεδόν 20 χρόνια κατάδικος, Ιλία Καρέλι δολοφονεί το δεσμοφύλακά του (βασανιστή σύμφωνα με κείμενο κρατουμένων) στις φυλακές του Μαλανδρινού, παραδίδοντας ένα σημείωμα². Λίγες μέρες μετά βρίσκεται και αυτός νεκρός στις φυλακές Νιγρίτας Σερρών, ύστερα από μια ενδιάμεση στάση στο Α.Τ. Ιτέας, βασανισμένος φρικτά από δεσμοφύλακες και μπάτσους (μετά, κατά τη διάρκεια ή και πριν τη μεταγωγή του).

Θα μπορούσε κανείς να συγκρίνει αυτές τις δύο δολοφονίες ή να μιλήσει ακόμα και για αυτοδικία στην απάντηση που έδωσαν τα σκυλιά των υπηρεσιών δημόσιας τάξης και δικαιοσύνης. Όμως θα ήταν λάθος να παραγνωριστεί το γεγονός πως στη μία περίπτωση πρόκειται για μια πράξη εκδίκησης ενός ανθρώπου που στόχευσε στον πιο άμεσο εκφραστή του εγκλεισμού του, ενώ στη δεύτερη περίπτωση τα χέρια που βασάνισαν μέχρι θανάτου τον Καρέλι ήταν οπλισμένα από την εξουσία που νόμιμα κατείχαν πάνω στη ζωή του, αναδεικνύοντας δηλαδή μια ξεκάθαρη **κρατική δολοφονία**.

Το δημοκρατικό καθεστώς θα ξεπλύνει εκ των

υστέρων τα ματωμένα χέρια του, διώκοντας και προφυλακίζοντας κάποιους από τους δεσμοφύλακες (τουλάχιστον μέχρι να φύγει από τη δημοσιότητα η υπόθεση), ολοκληρώνοντας έτσι ένα χιλιοπαιγμένο έργο, όπου η δικιά του ευθύνη μεταβιβάζεται εξ ολοκλήρου σε κάποιους συγκεκριμένους υπαλλήλους που παραστράτισαν από το νόμιμο πεδίο λειτουργίας που έχει οριστεί. Το γεγονός αυτό θα παρουσιαστεί και πάλι ως μεμονωμένο, καθισχυράζοντας τη συνείδηση των πολιτών που πιστεύουν ότι τα βασανιστήρια τελείωσαν μαζί με τη δικτατορία των συνταγματαρχών. **Και κατά αυτόν τον τρόπο, σαν να μη συνέβησαν ποτέ, τα «μεμονωμένα περιστατικά» θα συνεχίσουν να επιτελούν τον ταπεινό σκοπό τους, όταν ο «σωφρονισμός» από μόνος του δεν είναι αρκετός.**

...Για τον Ιλία Καρέλι

[από δράση μέσα στις φυλακές Κορυδαλλού]

² «Με κρατάτε εδώ μέσα στη φυλακή τσάμπα τόσο καιρό, τόσα πολλά χρόνια, μόνο για κλοπές, χωρίς να έχω σκοτώσει κάποιον, γιατί; Γιατί δεν μου αφήσατε να πάω στο σπίτι μου να βρω ζωντανή τη μάνα μου, γιατί; Γιατί δεν μου αφήσατε να έφκιανα και εγώ μια οικογένεια, γιατί; Είμαι μέσα από το 1997 και δεν χορτάσατε με τα τόσα χρόνια από τη ζωή μου; Μέχρι τώρα έχω βγάλει τα ισόβια και 4 χρόνια με εργασία. Με το λάθος που έχω κάνει δεν μου αξίζανε τόσα πολλά χρόνια και ακόμα συνεχίζετε να με κρατάτε, γιατί; Γιατί τώρα αναγκαστικά πρέπει να πάρω και εγώ μια ζωή από εσάς... Γιατί μου το πήρατε όλη την ζωή μου, γιατί, γιατί... γιατί;»

ΧΡΟΝΙΚΟ ΑΓΩΝΩΝ, ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΝ και αρνήσεων εντός των τειχών

“ Η εξέγερση, όμως, μέσα στη φυλακή εμπεριέχει μια τραγικότητα. Είναι η απελπισμένη προμηθεϊκή δύναμη που γνωρίζει εκ των προτέρων πως θα ηττηθεί στρατιωτικά, από υπέρτερες δυνάμεις, πιο οργανωμένες και αρτιότερα οπλισμένες. Γνωρίζει από τα πριν πως θα χάσει από τους υπηρέτες του Δία, το Κράτος και τη Βία, αλλά ξέρει πολύ καλά πως πάνω σε αυτήν την ήττα θα χαραχθεί ο δρόμος για την ανθρώπινη πρόοδο. Οι εξεγερμένοι των φυλακών εγκλωβισμένοι στα ψηλά τείχη των σύγχρονων φρουριών, γνωρίζουν πολύ καλά πως όσες αυτοσχέδιες μολότοφ κι αν φτιάξουν, με όσα μαχαίρια κι αν οπλιστούν, τα κρατικά μαντρόσκυλα στο τέλος θα τους τσακίσουν και θα τους παραδώσουν ξανά στις ταπεινώσεις και τα βασανιστήρια. Αυτή, όμως, ακριβώς η στρατιωτική ήττα της εξέγερσης ανοίγει τον δρόμο και στην ηθική και πολιτική της νίκη. Τα ίχνη της ιστορικής προόδου φαίνονται ξεκάθαρα πάνω στα σημάδια από τους ξυλοδαρμούς και τα βασανιστήρια. Οι υλικές κατακτήσεις αποκρυσταλλώνονται, χώροι ελευθερίας ανοίγονται και οι συνθήκες εγκλεισμού γίνονται ανθρωπινότερες. Η βαρβαρότητα υποχωρεί μπροστά στο χυμένο αίμα και τα σπασμένα κόκαλα των εξεγερμένων...” ”

Ασύμμετρη Απειλή

4-1980

Ξεσπά εξέγερση στις γυναικείες φυλακές Κορυδαλλού σαν αντίδραση στα βασανιστήρια με επικεφαλής τον ψυχίατρο Μαράτο, που λίγα χρόνια αργότερα εκτελέστηκε από την Επαναστατική Αλληλεγγύη. Τα ΜΑΤ κατέστειλαν βίαια την εξέγερση αυτή, ενώ μετά το κατασταλτικό πογκρόμ 4 αναρχικοί-αναρχικές κρατούμενοι ξεκίνησαν απεργία πείνας ενάντια στο σωφρονιστικό φασισμό (Φίλιππος Κυρίτσης, Σοφία Κυρίτση, Γιάννης Σκανδάλης και Γιάννης Μπουκετασίδης).

8-5-1986

Ο Γ. Πετρόπουλος μαζί με τον Χάρη Τεμπερεκίδη καταφέρνουν να αποδράσουν από τις φυλακές Κέρκυρας, αφού έκοψαν με λάμα δυο σίδερα από τα κιγκλιδώματα ενός παραθύρου διαδρόμου και με τη βοήθεια σεντονιών κι ενός αυτοσχέδιου γάντζου αναρριχήθηκαν στον τοίχο της φυλακής. Με βάρκα βγήκαν στην Ηγουμενίτσα και από εκεί στην Αθήνα, όπου τους παρέιχε άσυλο η αγωνίστρια δικηγόρος Κατερίνα Ιατροπούλου.

6-1986

Μετά από 4ήμερη κατάληψη της ΦΜΣ στη Θεσσαλονίκη συλλαμβάνονται και προφυλακίζονται 9 σύντροφοι για πυρπόληση ασφαλτικού έξω από την κατάληψη, ενώ ήδη υπάρχουν άλλοι 13 αντιπυρηνικοί διαδηλωτές στη φυλακή (πορεία για το Τσέρνομπιλ 14-5-1986). Μετά από απεργία πείνας πολλών από τους φυλακισμένους διαδηλωτές (με αποκορύφωμα αυτή του Μπαλή που διήρκεσε 58 μέρες) και από την πίεση του κινήματος, το κράτος αναγκάστηκε να τους αποφυλακίσει με εξαίρεση τον Κώστα Πέτρου και τον Πασχάλη Λιάλιαρη.

Fisherton Anger prison

1987

Ο Γ. Πετρόπουλος μαζί με άλλους συγκατηγορούμενούς του εξεγείρονται στις φυλακές της Κέρκυρας, πράγμα που του αποφέρει νέα βασανιστήρια και ταπεινώσεις. Μεταφέρεται σιδηροδρόσιμος στην απομόνωση των φυλακών Πατρών κι από εκεί πίσω στην Κέρκυρα, όπου πραγματοποιεί απεργία πείνας. Μετά από 25 ημέρες μετάγεται στην Αλικαρνασσό.

22-2-1988

Ο Μιχάλης Μαραγκάκης, ο πρώτος που έκανε δημόσια γνωστή την άρνηση του να στρατευθεί και ενώ έχει καταδικαστεί σε 4 χρόνια φυλάκισης ξεκινά απεργία πείνας την οποία και σταμάτησε στη 1-5-1988, ύστερα από την υπόσχεση της κυβέρνησης, που θορυβημένη από τη διεθνή υποστήριξη δήλωσε πως θα εξετάσει την υπόθεση της αντίρρησης συνείδησης κάτω από θετικό πρίσμα. Ο αντιρρησίας συνείδησης Μακρής (καταδικασμένος σε 5 χρόνια φυλάκισης) συμπαράσταθηκε στο Μαραγκάκη με απεργία πείνας.

26-5-1988

Ο Μακρής καταδικάζεται σε 5ετή φυλάκιση και ξεκινά νέα απεργία πείνας στην οποία τον συνόδευσε και ο Μαραγκάκης και η οποία διακόπηκε τον Ιούλιο, όταν η κυβέρνηση ανακοίνωσε το νέο νομοσχέδιο. Εκείνη την εποχή οργανώθηκαν δεκάδες συναυλίες και εκδηλώσεις συμπαράστασης, ενώ πάνω από είκοσι άτομα δήλωσαν αντίρρησης συνείδησης για ιδεολογικούς λόγους.

1989

Ο Γ. Πετρόπουλος ξεκινά πάλι απεργία πείνας, φτάνοντας στα όρια του θανάτου διεκδικώντας το αυτονόμο: να του δοθεί το δικαίωμα άσκησης έφεσης.

9-10-1990

Ο Γ. Πετρόπουλος πυροδότησε μια εξέγερση, που εξαπλώθηκε σε όλες σχεδόν τις φυλακές της επικράτειας: Αλικαρνασός, Πάτρα, Κορυδαλλός, Χανιά, ΣΦΑ, Λάρισα, Χαλκίδα, Κέρκυρα. Όλα ξεκίνησαν αυθόρμητα, χωρίς κανέναν προγραμματισμό. Οι εξεγερμένοι αφού ξήλωσαν τους σιδερωσολήνες κι έσπασαν τους δοκούς, επιτέθηκαν στους ανθρωποφύλακες κι έθεσαν υπό την εξουσία τους τον τρίτο όροφο της φυλακής Αλικαρνασσού. Από εκεί και για 45 ημέρες αυτός ο όροφος έγινε ορμητήριο ελευθερίας. Οι εξεγερμένοι κρέμασαν στα εξωτερικά κάγκελα ένα πανό που έγραφε: "Εξεγερθήκαμε στους γδάρτες των ονείρων μας" και σαν αντανακλαστική κίνηση κάποιοι αναρχικοί έγραψαν στην απέναντι μάντρα: "Αλληλεγγύη στους εξεγερμένους".

2-2-1991

Οι αναρχικοί Γ. Μπουκετσίδης, Σ. Κογιάννης, Ρ. Μπέρκνερ κατηγορούμενοι για την υπόθεση της οδού Μαυρικού και ενώ κρατούνται 3 μήνες στην απομόνωση ξεκινούν απεργία πείνας. Μετά από μια εξαντλητική απεργία που έφθασε στα όρια του θανάτου, στις 3 Μάρτη ανακοινώνεται η αποφυλάκιση της Μπέρκνερ αλλά αυτή συνεχίζει να απεργεί μέχρι την αποφυλάκιση του Μπουκετσίδα και του Κογιάννη που αρνούνται κάθε ιατρική παρακολούθηση. Στις 12 Μάρτη αποφυλακίζονται όλοι. Στη δίκη τον Ιούνιο του 1992 ο εισαγγελέας προτείνει την αθώωση των Μπουκετσίδα, Κογιάννη και Μπέρκνερ.

11-1991

Κατά τη διάρκεια αφισκοδόλησης, συλλαμβάνονται 33 αναρχικοί - αναρχικές. Κατά τη διάρκεια τους στη ΓΑΔΑ ξυλοκοποούνται άγρια και ξεκινούν απεργία πείνας, με το άκουσμα της συνέχισης της κράτησής τους, μέχρι και τη δίκη (5/11) όπου και αφήνονται ελεύθεροι με περιοριστικούς όρους.

9-10-1992

Ο αναρχικός Νίκος Μαζιώτης ξεκινά απεργία πείνας με αίτημα την αποφυλάκισή του, ύστερα από την εκ νέου σύλληψη και προφυλάκιση του για την άρνηση του να στρατευθεί. Ύστερα από 50 μέρες απεργίας πείνας αφέθηκε ελεύθερος.

4-1992

Ο αναρχικός Γιάννης Μπαλής ξεκινά τη δεύτερη μεγάλη απεργία πείνας. Αργότερα δικαιώθηκε.

11-10-1995

Ο αναρχικός Κώστας Καλαρέμας ξεκινά απεργία πείνας με αίτημα την άμεση αποφυλάκισή του. Προφυλακίστηκε κατηγορούμενος για 2 ληστείες τραπεζών, με βάση την "ομολογία" ενός καταδότη. Έπειτα από 68 μέρες απεργίας πείνας το αίτημα του έγινε δεκτό.

11-1995

Αρχίζει απεργία πείνας ο αναρχικός Χριστόφορος Μαρίνος. Προφυλακίστηκε τον Ιούλη του '95, κατηγορούμενος για ληστεία και φόνο, με βάση τις "ομολογίες" ορισμένων "συγκατηγορουμένων" του, οι οποίες στη συνέχεια αναιρέθηκαν. Η απεργία πείνας διήρκεσε 69 ημέρες και έληξε στις 9-1-1996 με την αποφυλάκιση του.

14-11-1995

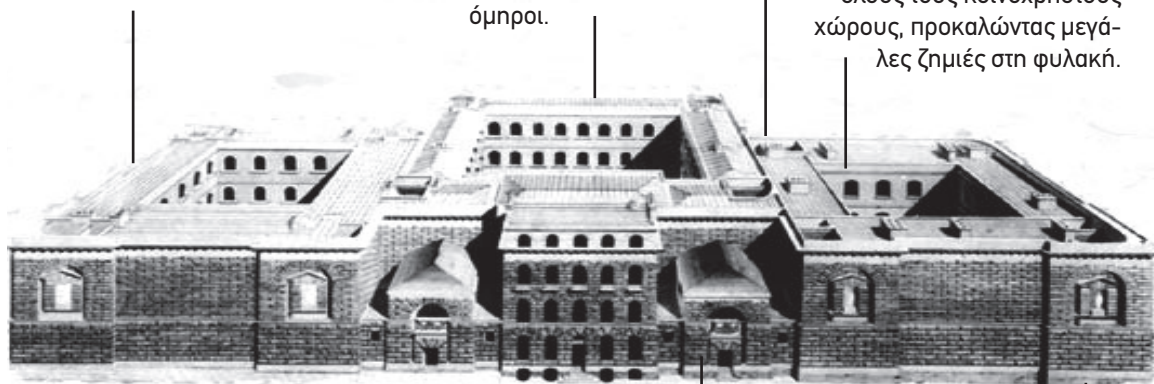
Ξεσπά εξέγερση στις φυλακές του Κορυδαλλού. Οι κρατούμενοι κρατάνε ομήρους 6 άτομα από νοσηλευτικό προσωπικό και δεσμοφύλακες ζητώντας να ικανοποιηθούν τα αιτήματά τους. Σπάνε κρεβάτια, τζαμαρίες και ό,τι άλλο έβρισκαν μπροστά τους, φωνάζοντας συνθήματα. Η εξέγερση κράτησε 2 μέρες μέχρι που αφέθηκαν ελεύθεροι οι όμηροι.

10-3-1996

Στις δικαστικές φυλακές της Κέρκυρας, απέδρασαν 44 κρατούμενοι χρησιμοποιώντας τούνελ μήκους 150 μέτρων.

1996

Στις δικαστικές φυλακές στην Πάτρα, ύστερα από απόπειρα απόδρασης μερικών κρατούμενων, ξεσπά εξέγερση. Οι κρατούμενοι ισοπέδωσαν όλους τους κοινόχρηστους χώρους, προκαλώντας μεγάλες ζημιές στη φυλακή.

Newgate Prison / London

9-2003

Πραγματοποιούνται διαδηλώσεις με αφορμή τη σύνοδο κορυφής της Ε.Ε. στη Θεσσαλονίκη. Στις 21/06 κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων πέρα από τις δεκάδες διώξεις, 7 άτομα προφυλακίζονται, οι 5 από τους οποίους θα ξεκινήσουν απεργία πείνας σχεδόν μετά από τρεις μήνες, απαιτώντας την αποφυλάκισή τους: Σουλεϊμάν Νταϊκντουκ (Κάστρο) – από 21/09, Σάιμον Τσάπμαν, Κάρλος Μαρτίνεζ, Φερνάντο Περέζ – από 5/10, Σπύρος Τσίτσας – από 8/10. Οι φυλακισμένοι θα αποφυλακιστούν λίγους μήνες αργότερα. Το διάστημα αυτό στον ελλαδικό και ευρωπαϊκό χώρο γίνονται ασταμάτητα κινήσεις για την άμεση απελευθέρωση των 7 και αλληλεγγύης προς όλους τους συλληφθέντες του Ιούλη.

18-9-2004

Την άρση του ειδικού καθεστώτος κράτησης που υφίσταντο ζητούσαν οι επτά ισοβίτες κρατούμενοι για συμμετοχή στη 17η ξεκινώντας διαδοχική, κυλιόμενη απεργία πείνας από τον Αύγουστο του 2004. Οι Τζωρτζάτος, Κουφοντίνας, οι τρεις αδελφοί Ξηροί, ο Κωστήρης και ο Γιωτόπουλος, φτάνοντας στα όρια της ανθρωπίνης αντοχής και με ορατούς τους κινδύνους για την υγεία τους, κατάφεραν να μειώσουν το ύψος στο μεταλλικό τείχος 10 μέτρων που περιέκλειε του προαυλίου τους και να αφαιρέσουν το πυκνό συρματόπλεγμα που το σκέπαζε. Παρέμεινε ωστόσο η απομόνωση στα ειδικά κελιά.

18-1-2000

Ο Κώστας Καρούζος και ο Παναγιώτης Κατσίδας ξεκινούν απεργία πείνας με αίτημα την αποφυλάκισή τους (είχαν συλληφθεί και προφυλακιστεί στις 14-1-2000 σε πορεία στα πλαίσια μαθητικών κινητοποιήσεων). Η απεργία πείνας κράτησε 50 μέρες μέχρι που αφέθηκαν ελεύθεροι.

12-10-2004

Κρατούμενοι από τις δικαστικές φυλακές Μαλανδρινού κατεβαίνουν σε αποχή συσσιτίου, με πλήθος αιτημάτων, ένα εκ των οποίων ζητούσε την κατάργηση της απομόνωσης και των υπόλοιπων ειδικών συνθηκών φυλάκισης των πολιτικών κρατουμένων δείχνοντας την έμπρακτη αλληλεγγύη τους στα μέλη της 17N. Ακολουθούν αποχές συσσιτίου σε Πάτρα, Τρίκαλα, Ναύπλιο, Λάρισα, Διαβατά, ενώ ο αγώνας κλιμακώνεται στις 17/10 όταν 130 κρατούμενοι από τα Διαβατά ξεκινούν απεργία πείνας. Μέσα σε λίγες μέρες ο αριθμός των απεργών έχει φτάσει στα 800 άτομα. Η κινητοποίηση ανεστάλη στις 31/10.

19-12-2004

Πολιτικοί κρατούμενοι στην 6η πτέρυγα Κορυδαλλού συμμετέχουν στη συμβολική απεργία πείνας από 19 έως 22 Οκτώβρη, σε παγκόσμιο κάλεσμα ενάντια στον αποκλεισμό και την απομόνωση.

19-12-2005

Ο αναρχικός Παναγιώτης Ασπιώτης, κρατούμενος στις φυλακές της Άμφισσας, κάνει απεργία πείνας και δίψας. Διαμαρτύρεται για τις άθλιες συνθήκες κράτησης, ζητεί την άμεση μεταγωγή του στις Φυλακές Κορυδαλλού και την απελευθέρωση του ίδιου και των δύο συγκατηγορουμένων του, Καλαϊτζίδη και Καρασαρίνη. Όλοι τους είναι κατηγορούμενοι για την υπόθεση των κλεμμένων ασπίδων των ΜΑΤ και προφυλακισμένοι από τις 14/7/2005.

King's Bench Prison / London
Gordon Riots
1780

30-3-2006

Ξεσπά πυρκαγιά σε ένα κελί στον Κορυδαλλό με αποτέλεσμα 4 κρατούμενοι να καούν ζωντανοί. Οι συγκαταρούμενοι τους αντιδρούν με αποχή από το συσσίτιο, μεταγωγές και απεργία πείνας του μεταχθέντος Παναγιώτη Γεωργιάδη, ο οποίος αντιμετωπίζει προβλήματα υγείας, είναι φυλακισμένος για οικονομικά αδικήματα από το 2003 και ζητά να επισπευσθούν οι δίκες που εκκρεμούν σε βάρος του. Τον Μάιο του ίδιου χρόνου περισσότεροι από 50 κρατούμενοι πραγματοποιούν και πάλι απεργία πείνας διαμαρτυρόμενοι για «μεσαιωνικές συνθήκες κράτησης» και τις δυσλειτουργίες του σωφρονιστικού συστήματος στην οποία συμμετέχει ο Γεωργιάδης.

29-11-2006

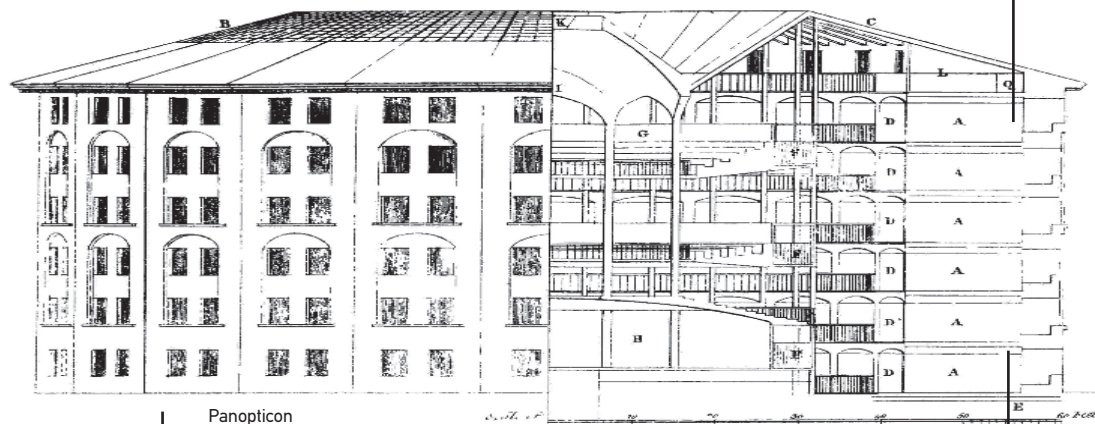
Ο Ταράσιος Ζαντορόζι, προφυλακισμένος μαζί με τον Γεράσιμο Κυριακόπουλο και τον Κώστα Κατσαδούρα ύστερα από τη σύλληψη τους με αφορμή την πορεία του 4ου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ στις 6 Μάη, ξεκινά απεργία πείνας διεκδικώντας την απελευθέρωσή του και καταγγέλλοντας ότι δεν είχαν καμία σχέση με όσα τους αποδίδονταν. Στις 15/12 ξεκινά για τους ίδιους λόγους, απεργία πείνας και ο Γεράσιμος Κυριακόπουλος. Στις 6-2-2007 ύστερα από 70 και 54 μέρες απεργία πείνας αντίστοιχα αφήνονται ελεύθεροι και οι τρεις με περιοριστικούς όρους.

23-4-2007

Στις φυλακές του Μαλανδρινίου ο αναρχικός Γιάννης Δημητράκης ξυλοκοπείται από δεσμοφύλακες. Το γεγονός αυτό αποτελεί την αφορμή για μια σειρά γεγονότων που ξεπερνούν κατά πολύ το πρόσωπο του Γιάννη Δημητράκη. Οι κρατούμενοι στις περισσότερες πτέρυγες του Μαλανδρινίου εξεγείρονται και ανεβαίνουν στις ταράτσες, ανάβουν φωτιές και εξοπλίζονται με αυτοσχέδιους μηχανισμούς. Γεύονται ξανά την αίσθηση της ελευθερίας. Αιτία της εξέγερσης δεν είναι παρά οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης στα κολλαστήρια, οι εξευτελισμοί, οι ταπεινώσεις, η σωματική και ψυχολογική βία, πράγματα που αποτυπώνονται στα αιτήματα που οι κρατούμενοι παραδίδουν στον κρατικό κατασταλακτικό μηχανισμό που έχει ήδη παραταχτεί. Η καταστολή που δέχθηκαν ήταν βίαιη (ρίψη χημικών και πλαστικών σφαιρών, ξυλοδαρμοί). Σαν αλυσιδωτή αντίδραση ξεσηκώνονται κρατούμενοι σε άλλες 6 φυλακές. Την επόμενη μέρα καταλαμβάνεται η φυλακή στην Πάτρα και κάποιες πτέρυγες στο Κορυδαλλό, ενώ σε Τρίκαλα, Λάρισα, Ναύπλιο, Κέρκυρα και Κομοτηνή οι κρατούμενοι κατεβαίνουν σε αποχή συσσιτίου.

Μερικά από τα αιτήματα των κρατουμένων ήταν : - κατάργηση πειθαρχικών ποινών - μετατροπή ισόβιας σε 12 χρόνια κάθειρξη - αποφυλάκιση με την έκτιση των 3/5 της ποινής - άδειες σε όλους τους κρατούμενους - μείωση του ορίου προφυλάκισης - μετατροπή 25ετούς κάθειρξης σε 10 χρόνια.

Η εξέγερση κράτησε 2 μέρες ενώ δέχθηκε άγρια καταστολή.

12-8-2007

Στις φυλακές των Ιωαννίνων, 5 κρατούμενοι καταλαμβάνουν το εσωτερικό φυλάκιο και ανάβουν φωτιές με κουβέρτες, έχοντας ως αίτημα την αποσυμφόρηση των φυλακών.

31-8-2007

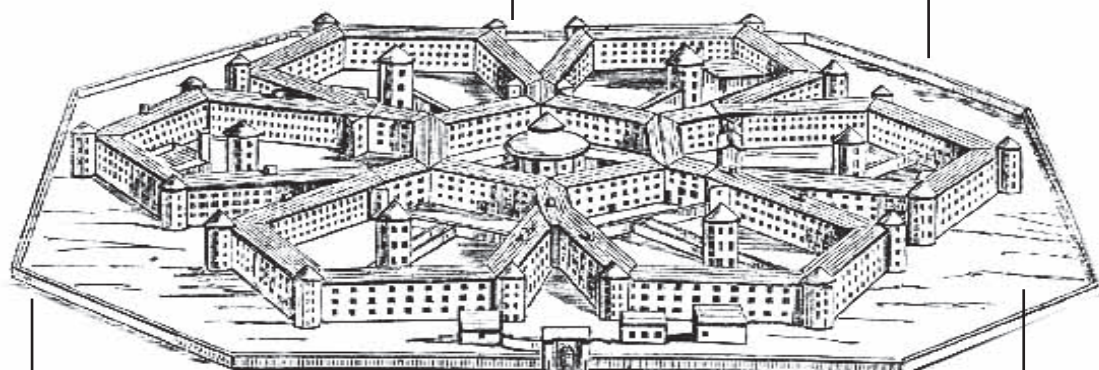
Στις φυλακές της Αλικαρνασσού ξεσπά εξέγερση σε ένδειξη αλληλεγγύης σε συγκατούμενο τους, ο οποίος αρνήθηκε τον έλεγχο για ναρκωτικά και οι σωφρονιστικοί τον οδήγησαν στο πειθαρχείο της φυλακής. Οι κρατούμενοι έσπαγαν και έκαιγαν πράγματα και πετούσαν πέτρες και μπουκάλια.

3-11-2008

Ξεκινά η μεγαλύτερη αποχή συσσιτίου που έχει συμβεί μέχρι σήμερα στα ελληνικά κολαστήρια, εν όψει της οποίας λίγες μέρες πριν και κατά τη διάρκεια υπήρχε κλίμα τρομοκρατίας με μαζικές μεταγωγές, απειλές και αιφνιδιαστικές μπουκές - έλεγχοι στα κελιά. Βασικό αίτημα των φυλακισμένων ήταν οι αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης. Παρόλο το κλίμα τρομοκρατίας οι κρατούμενοι δεν έκαναν πίσω, αντιθέτως λίγες μέρες μετά (7/11) έχουμε κλιμάκωση του αγώνα με μαζική απεργία πείνας σε 21 φυλακές. Μέχρι τις 17/11 ο αριθμός των απεργών έχει φτάσει τις 7.000, ενώ 3 μέρες πριν 10 κρατούμενοι από τις φυλακές στο Μαλανδρίνο είχαν προβεί και σε απεργία δίψας. Η κινητοποίηση ανεστάλη στις 21/11 με τους κρατούμενους (σχεδόν 10.000 συμμετείχαν συνολικά στις κινήσεις) να δηλώνουν πως παρά τη μερική ικανοποίηση των αιτημάτων, ο αγώνας τους δεν πρόκειται να σταματήσει σε αυτή την κινητοποίηση.

18-3-2009

Η αγωνίστρια Κατερίνα Γκουλιώνη βρίσκεται νεκρή κατά τη διάρκεια της μεταγωγής της από τις φυλακές της Θήβας στη Κρήτη. Η Κατερίνα πρωτοστάτησε στην κινητοποίηση τον Νοέμβριο του '08 δίνοντας και αυτή έναν αγώνα για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης ενώ λίγο αργότερα ξεκίνησε αγώνα ενάντια στη κολπική εξέταση. Σε μία μεταγωγή της στον Κορυδαλλό αρνήθηκε να υποστεί κολπικό έλεγχο. Παρότι τελικά ελέγχθηκε με υπερηχογράφημα, παρέμεινε για μέρες στην απομόνωση. Επιστρέφοντας στον Ελαιώνα, μοιράστηκε την εμπειρία της με συγκαταρούμενές της, οι οποίες ξεκίνησαν η μία μετά την άλλη να αρνούνται την κολπική εξέταση.

Millbank Prison

21-3-2009

Ξεσπά εξέγερση στις δικαστικές φυλακές στα Χανιά. Οι κρατούμενοι καταλαμβάνουν τα κελιά και το προαύλιο, ενώ στήνουν οδοφράγματα. Κύριο αίτημα τους ήταν η αποσυμφόρηση της φυλακής για μια αξιοπρεπή διαβίωση, το οποίο έγινε δεκτό λίγες μέρες μετά.

22-3-2009

Ενώ έχει καλεστεί συγκέντρωση έξω από τις φυλακές της Θήβας, οι συγκαταρούμενες της Γκουλιώνη εξεγείρονται, αρνούμενες να μπουν στα κελιά τους, βάζοντας φωτιές σε σεντόνια και σκεύη, σπάζοντας τηλεοράσεις και κάμερες και παραδίδοντας στις φλόγες την β' πτέρυγα των φυλακών. Σε ένδειξη αλληλεγγύης κρατούμενοι από τη φυλακή του Κορυδαλλού κάνουν στάση, αρνούμενοι να μπουν στα κελιά τους.

6-5-2009

Με αφορμή τη στάση σκοπού της εξωτερικής φρουράς, που έστρεψε όπλο εναντίον των κρατουμένων, 140 φυλακισμένοι στις δικαστικές φυλακές της Χίου εξεγείρονται, αρνούμενοι να μπουν στα κελιά τους, καταλαμβάνοντας τον χώρο των φυλακών (πλην του φρουραρχείου) και σπάζοντας πράγματα.

16-5-2009

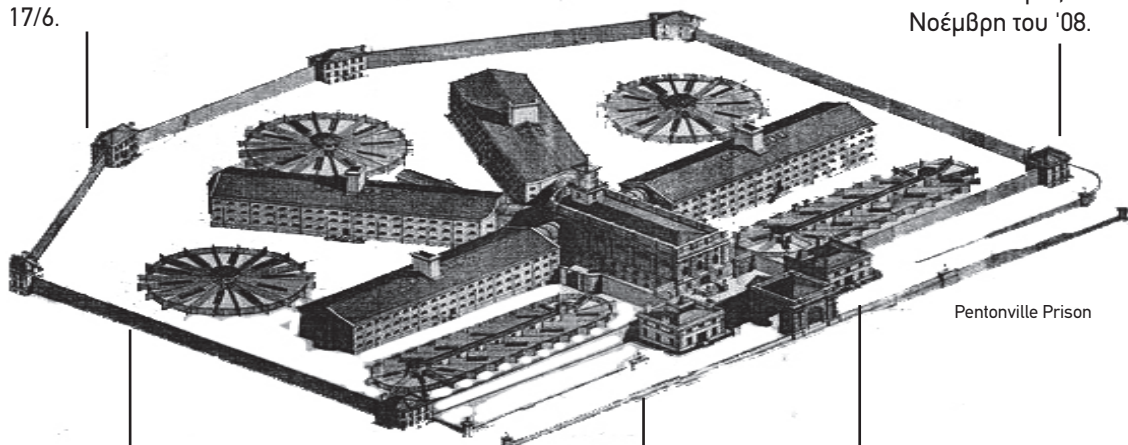
Ο Νίκος Κουνταρδός ξεκινά απεργία πείνας - δίψας διεκδικώντας την άμεση αποφυλάκισή του (είχε προφυλακιστεί την ίδια μέρα με κατασκευασμένες κατηγορίες ότι δεν παρουσιάστηκε τον προηγούμενο μήνα στο τμήμα). Στις 21/5 μεταφέρεται στο Κρατικό της Νίκαιας ενώ στις 23/5 αποφασίζει να συνεχίσει μόνο απεργία πείνας. Το ίδιο βράδυ του χορηγείται παρά τη θέληση του ορός και έτσι στις 27/5 επανέρχεται στην απεργία πείνας - δίψας. Αποφυλακίστηκε στις 17/6.

10-7-2009

Ο Θωδωρής Ηλιόπουλος ξεκινά απεργία πείνας έχοντας ως αίτημα την άμεση αποφυλάκισή του (είχε συλληφθεί 18-12-2008 και προφυλακιστεί με μόνα στοιχεία την κατάθεση δύο μπάτσων). Ύστερα από 49 μέρες απεργίας πείνας και ενώ έχει αναπτυχθεί ένα μεγάλο κίνημα αλληλεγγύης, ο Ηλιόπουλος αποφυλακίζεται, με σοβαρά προβλήματα υγείας.

10-11-2009

3000 κρατούμενοι σε 11 φυλακές ανά την Ελλάδα ξεκινούν αποχή συσσιτίου, καταγγέλλοντας τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης, στον απόηχο της πιο μαζικής και συγκροτημένης κινητοποίησης που έχει συμβεί μέχρι τότε στα ελληνικά κολαστήρια, το Νοέμβριο του '08.

Pentonville Prison

15-7-2010

Οι αναρχικοί Νίκος Μαζιώτης και Κώστας Γουρνάς, κατηγορούμενοι για συμμετοχή στην οργάνωση "Επαναστατικός Αγώνας" ξεκινούν απεργία πείνας με αίτημα να μπορέσει ο Μαζιώτης να πάει στο νοσοκομείο να δει τη συντρόφισσα του Πόλα Ρούπα και το νεογέννητο παιδί τους. Ως ένδειξη αλληλεγγύης άλλοι 67 κρατούμενοι από διάφορες φυλακές στην Ελλάδα απείχαν από το συσσίτιο. Η απεργία πείνας έληξε στις 26/7 όταν και έγινε δεκτό το αίτημα του συντρόφου.

9-10-2010

Ο αναρχικός Κώστας Γουρνάς, στις φυλακές Τρικάλων, ξεκίνησε απεργία πείνας με αίτημα τη μεταγωγή του στις φυλακές Κορυδαλλού, ώστε να βρίσκεται στην ίδια πόλη με την οικογένειά του. Σε ένδειξη συμπαράστασης άρχιζε απεργία πείνας και ο Μαζιώτης, ενώ πολιτικοί κρατούμενοι σε διάφορες φυλακές της χώρας προχώρησαν σε αποχή συσσιτίου.

6/7-12-2009

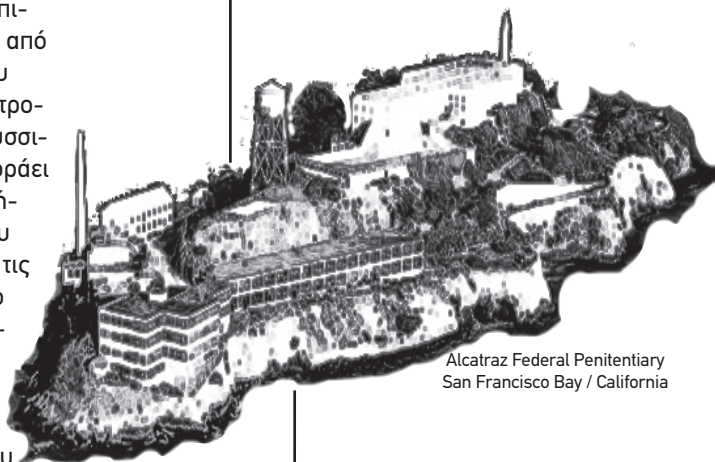
Σε 20 φυλακές οι κρατούμενοι κατεβαίνουν σε συμβολική αποχή συσσιτίου ένα χρόνο μετά τη δολοφονία του Αλέξη Γρηγορόπουλου, εκφράζοντας την αντίδραση τους στις κρατικές δολοφονίες, στους εξευτελισμούς και στη καθημερινή τρομοκρατία της ζωής όλων μας.

11-11-2011

Ο αναρχικός Ράμι Συριανός μεταφέρεται από τις φυλακές Ιωαννίνων, όπου κρατούνταν από την σύλληψη του, στις φυλακές Διαβατών. Λόγω της άρνησής του να υποστεί τον εξευτελιστικό σωματικό έλεγχο, του επιβλήθηκε η ποινή των 10 ημερών στην απομόνωση και πειθαρχική μεταγωγή. Λίγες μέρες αργότερα και μετά την παρουσία αλληλέγγυων έξω από την φυλακή, διατάχθηκε η μεταγωγή του στις φυλακές Νιγρίτας Σερρών. Ενώ λοιπόν η μέγιστη πειθαρχική ποινή που προβλέπεται για έναν κρατούμενο δεν μπορεί να ξεπερνά τις 10 μέρες στην απομόνωση, ο σύντροφος παραμένει για περισσότερο από ενάμιση μήνα, αναμένοντας την μεταγωγή που του έχει επιβληθεί. Διεκδικώντας την έξοδο του από την απομόνωση και τη μεταγωγή του από τη συγκεκριμένη φυλακή ο σύντροφος ξεκινάει στις 8/5/2012 αποχή συσσιτίου, ενώ μια εβδομάδα μετά προχωράει σε απεργία πείνας με τις ίδιες απαιτήσεις. Παρά το γεγονός ότι η υγεία του είχε ήδη επηρεαστεί σημαντικά από τις πρώτες κιόλας μέρες τις απεργίας, ο σύντροφος δεν εισήχθη στο νοσοκομείο και αν' αυτού μεταφέρθηκε στις 21 Μάη ενώπιον των δικαστών σιδηροδέσμιος με τη γνωστή θεαματική ιεροτελεστία των ΕΚΑΜ, όπου και έκανε ξεκάθαρο στους δικαστές ότι δεν προτίθεται να παραστεί στη δίκη ενόσω συνεχίζει να βρίσκεται σε καθεστώς απομόνωσης και κατά συνέπεια, σε απεργία πείνας, θέση με την οποία συντάχθηκε και ο 2ος κατηγορούμενος. Οι δικαστές έδωσαν αναβολή μιας εβδομάδας, ορίζοντας τη δίκη για τη Δευτέρα 28 Μάη. Ακολούθως, ο σύντροφος μετέχθη στις φυλακές Λάρισας και εισήλθε στη Β' Πτέρυγα χωρίς περαιτέρω ευτράπελα, σταματώντας τη νικηφόρα απεργία πείνας.

24-1-2011

Οι Παναγιώτης Αργυρού, Παναγιώτης Μασούρας, Αλέξανδρος Μητρούσιας, Γιώργος Καραγιαννίδης και Χάρης Χατζημιχαλάκης ξεκινούν αποχή συσσιτίου με αιτήματα τη μη παρακράτηση και καταγραφή των στοιχείων της ταυτότητας, όσων προσέρχονται στη δίκη και την απομαγνητοφώνηση των πρακτικών της διαδικασίας. Στις 3-2-2011 κλιμακώνουν την κινητοποίηση ξεκινώντας απεργία πείνας με τα ίδια αιτήματα. Στις 11-2-2011 αποφασίζουν να λήξουν την απεργία πείνας αν και τα αιτήματά τους δεν είχαν ικανοποιηθεί.

Alcatraz Federal Penitentiary
San Francisco Bay / California

6-4-2012

Οι αναρχικοί Γ. Καραγιαννίδης, Α. Μητρούσιας και Κ. Σακκάς ξεκινούν απεργία πείνας, απαιτώντας την άρση των νέων αυθαιρέτων και εκδικητικών προφυλακίσεων τους (κατηγορία για συμμετοχή σε 250 εμνηρηστικές υποθέσεις της Σ.Π.Φ.) και την άμεση αποφυλάκιση της συγκατηγορούμενής τους, Στέλλας Αντωνίου για λόγους υγείας. Στις 23 ημέρες, η απεργία πείνας των 3 αναρχικών κρατουμένων λήγει με τα 2 αιτήματά τους να έχουν απορριφθεί. Στις 5/6 η Στέλλα Αντωνίου αποφυλακίζεται.

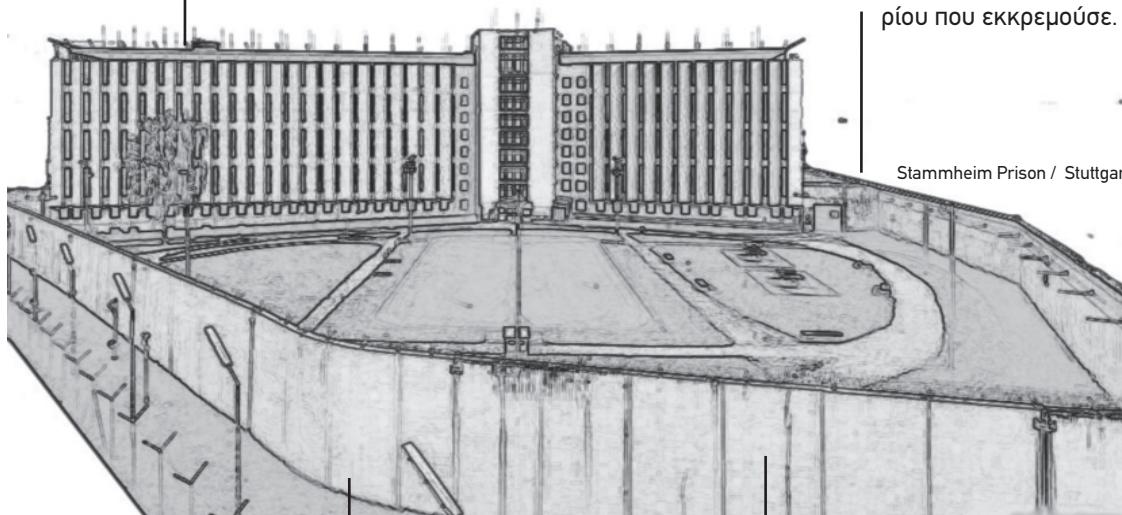
4-5-2012

8-4-2012

Τα φυλακισμένα μέλη της Σ.Π.Φ. Γεράσιμος Τσάκαλος και Παναγιώτης Αργυρού ξεκίνησαν απεργία πείνας απαιτώντας την οριστική μεταγωγή τους στις φυλακές Κορυδαλλού, ώστε να σταματήσουν οι επαναλαμβανόμενες εκδικητικές μεταγωγές. Κατά τη διάρκεια αυτών των μεταγωγών έχουν έρθει σε λεκτική και σωματική συμπλοκή με τους δεσμοφύλακες των φυλακών Δομοκού, αρνούμενοι να δεχτούν τον εξευτελιστικό σωματικό έλεγχο από τους ανθρωποφύλακες. Την ίδια μέρα, ξεκινά απεργία πείνας και ο Χρήστος Τσάκαλος ως ένδειξη αλληλεγγυής, ενώ σταδιακά ακολουθούν και άλλα φυλακισμένα μέλη της οργάνωσης (Χ. Χατζημικαλάκης, Δ. Μπολάνο, Γ. Πολύδωρος στις 17/4).

Η Όλγα Οικονομίδου μέλος της Σ.Π.Φ. μεταφέρεται από τις φυλακές Θήβας στις φυλακές Διαβατών (λόγω ξυλοδαρμού μιας άλλης κρατούμενης – ρουφιάνας της υπηρεσίας των φυλακών). Λόγω της άρνησής της να υποβληθεί στην διαδικασία του εξευτελιστικού σωματικού ελέγχου, από τις 4/5/2012 και για 53 ημέρες βρισκόταν στην απομόνωση της φυλακής Διαβατών, παρακολουθούμενη 24 ώρες το 24ωρο από κάμερα που υπήρχε μέσα στο κελί της. Το καθεστώς της απομόνωσης έσπασε στις 26 Ιουνίου όταν η αναρχική κρατούμενη μεταφέρθηκε στις φυλακές Κορυδαλλού, εν όψει δικαστηρίου που εκκρεμούσε.

Stammheim Prison / Stuttgart

4-5-2012

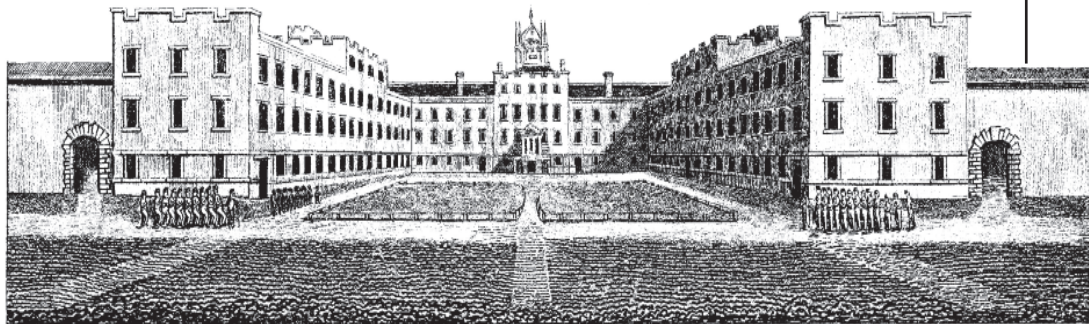
5-3-2013

Οι κρατούμενοι στις δικαστικές φυλακές Ναυπλίου εξηγείρονται αρνούμενοι να μπουν στα κελιά τους και βάζοντας φωτιά στα στρώματα, στο άκουσμα του θανάτου ενός συγκαταυμένου τους.

Ο αγωνιστής Σπύρος Δραβίλας ξεκινά απεργία πείνας με κύριο αίτημα την επαναχορήγηση των αδειών του, οι οποίες είχαν διακοπεί βασισμένες σε ένα νέο σαθρό κατηγορητήριο. Η απεργία πείνας διήρκεσε 30 ημέρες και κατέληξε στη νίκη του συντρόφου ο οποίος απείχε μια ανάσα από την ελευθερία.

22-3-2013

11 Βαρυποινίτες κατάφεραν να αποδράσουν μετά την πρωτοφανή εξωτερική πολεμική επίθεση εναντίων των φυλακών. Αρχικά πέταξαν μια φωτιστική φωτοβολίδα πάνω από τις φυλακές. Ακολούθησε καταιγισμός πυρών από διάφορες πλευρές με στόχο τις εξωτερικές φρουρές των φυλακών. Άλλοι δράστες εκτόξευσαν χειροβομβίδες στον περίβολο του σωφρονιστικού καταστήματος. Σχεδόν ταυτόχρονα στην Γ' πτέρυγα των φυλακών μια ομάδα τουλάχιστον 12 βαρυποινιτών ποινικών κρατουμένων, από παράθυρο που είχαν κόψει τα κάγκελα του, ανέβηκαν στη ταράτσα της πτέρυγας. Οι κρατούμενοι είχαν κόψει τα κρεβάτια και είχαν μετατρέψει τα μεταλλικά κομμάτια τους, σε γάντζους. Είχαν φτιάξει σκοινιά από ενωμένα μεταξύ τους σεντόνια. Φθάνοντας στην ταράτσα και ενώ εξωτερικά των φυλακών συνεχιζόταν ο πόλεμος, με τους γάντζους τράβηξαν τα κυκλικά αγκαθωτά σύρματα πάνω από τους εξωτερικούς τοίχους. Στη συνέχεια ανέβηκαν πάνω σε αυτούς και από κει με άλλους αυτοσχέδιους γάντζους και σκοινιά από σεντόνια, καταρριχθήκαν από ύψος 6-7 μέτρων και βγήκαν από τη φυλακή.

Auburn Correctional Facility / Auburn, New York

4-6-2013

Ο αναρχικός Κώστας Σακκάς ξεκινά απεργία πείνας με κύριο αίτημα την απελευθέρωσή του μετά την παράταση της προφυλάκισής του. Η απεργία πείνας λήγει στις 11-7-2013 με την απελευθέρωση του συντρόφου. Βρισκόταν ήδη προφυλακισμένος επί 30 μήνες (όπως και τα μέλη της ΣΠΦ...) χωρίς δίκη, ερχόμενος αντιμέτωπος με το νέο όπλο της πέραν του «νόμιμου» των 18 μηνών προφυλάκισης, κάτι που έχει έρθει στο προσκήνιο τα τελευταία χρόνια και αφορά τους συντρόφους που έχουν αναλάβει την ευθύνη για τη συμμετοχή τους σε επαναστατικές οργανώσεις ή διώκονται για αυτό. Είναι η ειδική μεταχείριση, πρόδρομος των ειδικών συνθηκών κράτησης που εφαρμόζεται απέναντι σε αναρχικούς αγωνιστές. Την απεργία πείνας συνοδεύει η ανάπτυξη ενός κινήματος αλληλεγγύης που έχει ως αποτέλεσμα εν τέλει την απελευθέρωση του συντρόφου με βαρύτατους περιοριστικούς όρους.

11-11-2013

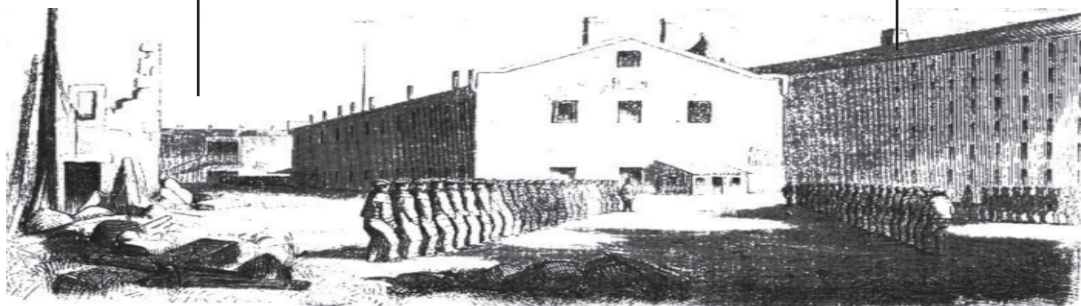
Ο κρατούμενος Σπύρος Στρατούλης, γνωστός για την αγωνιστική του στάση μέσα στις φυλακές, ξεκινά απεργία πείνας με αίτημα την απόσυρση των τελευταίων κατηγοριών εις βάρος του ίδιου και άλλων για ένταξη σε εγκληματική οργάνωση με όνομα "Στέκια Θεσσαλονίκης" και την επαναχορήγηση των αδειών εξόδου. Στις 21/11 ξεκινά απεργία πείνας και ο Ράμι Συριανός σε ένδειξη αλληλεγγύης στο συναγωνιστή Στρατούλη ενώ στις 25/11 και 27/11 ξεκινούν και ο Έργιον Μουσταφά και Μιχάλης Ραμαδάνογλου αντίστοιχα. Επίσης στις 27/11 κρατούμενοι από τις Λάρισας ξεκινούν αποχή συσσιτίου σε ένδειξη αλληλεγγύης. Η απεργία πείνας διήρκεσε 60 μέρες και έληξε με την απόσυρση των κατηγοριών.

13-12-2013

Οι αναρχικοί Φοίβος Χαρίσης, Αργύρης Ντάλιος, Γιάννης Μιχαηλίδης, Δημήτρης Πολίτης, Γιώργος Καραγιαννίδης μεταφέρονται σε πειθαρχικά κελιά, σε διαφορετικές πτέρυγες, ύστερα από επίθεση στον δεσμοφύλακα - βασανιστή Μυλωνά. Έπειτα από αυτό οι σύντροφοι αποφασίζουν να ξεκινήσουν απεργία πείνας - δίψας με αίτημα τους την άμεση επανένωση και διατήρηση της κοινότητας τους. Τρεις μέρες αργότερα η απεργία λήγει νικηφόρα. Απεργία πείνας - δίψας έκανε και ο Μπάμπης Τσιλιανίδης σε ένδειξη αλληλεγγύης.

17-2-2014

Οι κρατούμενοι του Νοσοκομείου των φυλακών Κορυδαλλού ξεκινούν κινητοποίηση απέχοντας από το συσσίτιο και τη φαρμακευτική αγωγή, ενώ μερικοί προχωρούν και σε απεργία πείνας διαμαρτυρόμενοι για τις άθλιες συνθήκες νοσηλείας. Η κινητοποίηση διήρκεσε 43 μέρες χωρίς παρόλα αυτά να ικανοποιηθούν τα 27 αιτήματα των αγωνιζόμενων.

Sing Sing Correctional Facility / Ossining , New York

28-3-2014

Ο καρκινοπαθής κρατούμενος Σπύρος Λύκος ξεκινάει αποχή από το συσσίτιο της φυλακής έως να τον δεχτεί σε ακρόαση η επόπτης εισαγγελέας και να του παρασχεθεί ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Στις 24/04 ξεκινάει λευκή απεργία πείνας και δίψας, με αίτημα την χορήγηση των απαιτούμενων για τη πάθησή του φαρμάκων. Στις 26/04 μετά από διαβεβαίωση της Εισαγγελέως ότι θα διεκπεραιώσει τα αιτήματά του, σταματά την απεργία και συνεχίζει με αποχή συσσιτίου. Δύο ημέρες μετά σταματά την αποχή συσσιτίου, λόγω μερικής ικανοποίησης των αιτημάτων του και υπόσχεσης για ολική αυτών από την σωφρονιστική υπηρεσία και τον Αρχιφύλακα.

12-4-2014

Σε 12 φυλακές ανά την Ελλάδα οι κρατούμενοι καταβαίνουν σε συμβολική αποχή συσσιτίου διαμαρτυρόμενοι για το νέο νομοσχέδιο για τις φυλακές.

"Μεσημεριανές διαμαρτυρίες και άρνηση κλειδώματος σε αρκετές φυλακές, συμμετοχή στην πανελλαδική αποχή συσσιτίου, συλλογή χιλιάδων υπογραφών κρατουμένων σε όλες τις φυλακές και αποστολή κειμένου διαμαρτυρίας στο υπουργείο Δικαιοσύνης, συνθήματα στο προαύλιο και νυχτερινή διαμαρτυρία ως φόρος μνήμης και οργής στο συγκρατούμενο μας Καρέλι, είναι μερικές από τις στιγμές αγώνα μέσα στις φυλακές"

Πρωτοβουλία Κρατουμένων 24/04/2014

ειδικές συνθήκες κράτησης στις σύγχρονες δημοκρατίες

“Θα αξιοποιηθεί κάθε διεθνώς καταγεγραμμένη χρήσιμη πρακτική στον τομέα της τρομοκρατίας, από οποιαδήποτε χώρα και αν προέρχεται αυτή.”

Ν. Δένδιας, Τύπος της Κυριακής, 26/1/14

Την ανάπτυξη και τη διάχυση ειδικών συνθηκών κράτησης (ΕΣΚ) στις φυλακές των δημοκρατιών της δύσης -και των σύγχρονων σωφρονιστικών συστημάτων γενικώς- πρέπει να την αντιληφθούμε εντός του κοινωνικού και πολιτικού πλαισίου των καπιταλιστικών κοινωνιών. **Με έναν τρόπο, κάθε κοινωνία και κάθε περίοδος έχει μια φυλακή που της ταιριάζει. Οι αντιλήψεις γύρω από το ρόλο και το σκοπό της φυλακής και της διαχείρισής της είναι παράγωγο -και επομένως αντανάκλαση- σχέσεων κυριαρχίας και εκμετάλλευσης, σχέσεις που στοχεύουν στην κοινωνική ειρήνευση, αλλά δεν περνάνε ποτέ αμαχητί.** Επομένως, δεν έρχεται ως έκπληξη το ότι ο πολλαπλασιασμός των ΕΣΚ, ή πιο συγκεκριμένα της «φυλακής εντός της φυλακής», σε ένα παγκόσμιο επίπεδο πάει χέρι-χέρι με την εφαρμογή νεο-φιλελεύθερων πολιτικών, οι οποίες εντείνουν την εκμετάλλευση και τη μιζέρια και αποτελούν οργανικό κομμάτι του κράτους ασφάλειας. Αλλά πρώτα, ας πάμε λίγο πίσω στο χρόνο, προκειμένου να κατανοήσουμε την ανάδυση των ΕΣΚ κατά την ίδρυση του σύγχρονου σωφρονιστικού συστήματος.

Πρακτικές απομόνωσης καθώς και ενισχυμένου ελέγχου και εποπτείας είναι μέρος της διαχείρισης των σύγχρονων φυλακών. Ωστόσο, η χρήση, ο σκοπός και ο βαθμός συστηματοποίησής τους ποικίλλουν ανά χρονική περίοδο και από τη μία γεωγραφική περιοχή στην άλλη. Η φυλάκιση σε γενικές γραμμές δεν θεωρήθηκε η ίδια ως τιμωρία μέχρι τον 19ο αιώνα (είχε ως μόνο σκοπό την κράτηση του καταδικασθέντα μέχρι τη φυσική του τιμωρία ή την εκτέλεσή του). Στα πλαίσια της ανάπτυξης της σύγχρονης καπιταλιστικής κοινωνίας, η στέρηση της ελευθερίας έγινε η νόμιμη τι-

μωρία που εκτελείται από τις αρχές ενώ άλλες μέθοδοι όπως ο βασανισμός και οι δημόσιες εκτελέσεις βαθμιαία εγκαταλείφθηκαν. Η απομόνωση εμφανίστηκε ως πρακτική συγκεκριμένα σε δύο σωφρονιστικά συστήματα που αναπτύχθηκαν στις ΗΠΑ τον 19ο αιώνα και εξαπλώθηκε στην Ευρώπη: τα σωφρονιστικά συστήματα της Πενσυλβάνια («σιωπηλά και ξεχωριστά», απόλυτη απομόνωση) και του Όμπερν («σιωπηλά αλλά και μαζί», τη μέρα δουλειά μέσα στη σιωπή και τη νύχτα απομόνωση στο κελί) είναι αυτά που εισήγαγαν την κράτηση σε ατομικό κελί. Τα δύο αυτά συστήματα θεωρούνταν ανταγωνιστικά μεταξύ τους, παρ' όλα αυτά έχουν κοινή την ιδέα ότι οι φυλακισμένοι ασκούν κακή επιρροή ο ένας στον άλλο και ότι η συλλογική στέγαση αποτρέπει το σωφρονισμό τους. Εγκαταλείφθηκαν μέχρι το τέλος του 19ου αιώνα και αντικαταστάθηκαν από φυλακές όπου η σκληρή δουλειά και η πειθαρχία κυριαρχούσαν, ώστε να γίνουν οι κρατούμενοι φθινό εργατικό δυναμικό στο πλαίσιο της καπιταλιστικής ανάπτυξης αυτής της περιόδου³. Το 1913, η απομόνωση καταργήθηκε επίσημα στις ΗΠΑ.

³ Πολλά από τα μεγάλα έργα υποδομών (τρένα, δρόμοι, ρεύμα κλπ) τεχνολογικής και βιομηχανικής επέκτασης φτιάχτηκαν με την καταναγκαστική εργασία των φυλακισμένων.

Τα καθεστώτα φυλάκισης που βασίζονται στην περαιτέρω απομόνωση από την κοινωνία και από τους άλλους κρατούμενους, στη μείωση της ανθρώπινης επαφής και τον εντατικότερο έλεγχο και επιτήρηση, εμφανίστηκαν τα χρόνια μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο, αυτή τη φορά ως συστατικό στοιχείο του σωφρονιστικού συστήματος όπως το ξέρουμε σήμερα. Παρά το γεγονός ότι οι δεκαετίες της «οικονομικής άνθισης» και η δημιουργία του κράτους πρόνοιας χαρακτηρίστηκαν από «προοδευτικές» τάσεις που οδήγησαν σε μείωση της ποινής (ιδίως μακροπρόθεσμα) και στην εφαρμογή θεραπευτικών, κοινωνικών και πολιτιστικών προγραμμάτων στις φυλακές, **είναι ακριβώς κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου όπου οι ιδεολογικές και πρακτικές βάσεις του μοντέρνου σωφρονιστικού συστήματος αναπτύχθηκαν και τελειοποιήθηκαν.** Η τεχνική εξειδίκευση πήγε χέρι-χέρι με τις κοινωνικές και ψυχολογικές καινοτομίες που αναπτύχθηκαν σε σχέση με τη διαχείριση των φυλακών. Τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά τους άλλαξαν καθώς και οι τοποθεσίες τους, η εργασία του δεσμοφύλακα αναγνωρίστηκε ως εξειδικευμένο επάγγελμα, εισήχθησαν κατηγοριοποιήσεις ανάλογα με το επίπεδο ασφάλειας καθώς και προγράμματα σωφρονισμού βασιζόμενα σε ιατρικά μοντέλα. Το αποτέλεσμα: επαγγελματικοποιημένα και εξειδικευμένα σωφρονιστικά συστήματα που νομιμοποιούνται από την επιστημονική γνώση και από εθνικά και διεθνή νομικά πλαίσια. Τα σύγχρονα σωφρονιστικά συστήματα εμφανίζονται «καθαρά», καθώς η σκληρότητα της στέρησης της ελευθερίας τυλίγεται με τον σύγχρονο ορθολογισμό, και «ουδέτερα» όσον αφορά την ταξική κυριαρχία. Έπειτα από το «θρίαμβο της δημοκρατίας» μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο, ο οποίος δημιούργησε την ψευδαίσθηση πως η δημοκρατία είναι το τελειότερο πολίτευμα, σε αντιπαράθεση με τα φασιστικά καθεστώτα, η στέρηση της ελευθερίας σαν ψευδοανθρωπιστική αντίληψη κανονικοποιείται και ενσωματώνεται στον πολιτισμό ενώ γίνεται αόρατη και κρατείται εκτός της δημόσιας θέας.

Έτσι λοιπόν, τα θεμέλια είχαν τεθεί για την αντιεξεγερτική επίθεση, που ενορχηστρώθηκε από

τα κράτη των δυτικών δημοκρατιών στη δεκαετία του 1970, εναντίον των ένοπλων επαναστατικών ομάδων και προκειμένου να επιβάλλει την «ειρήνη» στις κοινωνίες που την εποχή εκείνη χαρακτηρίζονται από δυναμικές αναταραχές. Ιδίως στη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ιταλία, τα μέλη των ένοπλων ομάδων συνελήφθησαν και καταδικάστηκαν βάσει ειδικής αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας, συχνά υιοθετημένης για την περίπτωση. Η φυλάκισή τους διεξήχθη κάτω από εξαιρετικά αυστηρές συνθήκες, με το πιο γνωστό, ίσως, παράδειγμα να είναι η φυλακή Stammheim της Γερμανίας. Οι τεχνικές της απομόνωσης, της αισθητηριακής αποστέρησης και της επιτήρησης με σκοπό τη συντριβή των κρατουμένων ψυχολογικά, κοινωνικά και πολιτικά, δεν εφευρέθηκαν ξαφνικά από το κράτος ως αντίδραση στις επαναστατικές δυναμικές της περιόδου, αλλά τα θεμέλιά τους βρίσκονταν μέσα στην ίδια την ύπαρξη της φυλακής. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι ΕΣΚ δεν εξαφανίστηκαν μετά την κατασταλτική επίθεση ενάντια στις ένοπλες ομάδες αλλά, από τη δεκαετία του 1980 και ύστερα, η χρήση τους εντός των σωφρονιστικών συστημάτων από τις δυτικές δημοκρατίες έγινε μόνιμη και συστηματική, ποικίλλοντας, όμως, σε μεγάλο βαθμό στη σκληρότητά τους.

Τρεις δεκαετίες αργότερα, και καθώς το κράτος ασφαλείας έχει αντικαταστήσει το κράτος πρόνοιας πλήρως ή εν μέρει στις δυτικές δημοκρατίες, σε πολλές χώρες ΕΣΚ έχουν εφαρμοστεί εντός των σωφρονιστικών συστημάτων. Αν και ποικίλλουν πολύ στη μορφή τους, έχουν συνήθως κοινά τα εξής χαρακτηριστικά:

- Ελάχιστη ή καθόλου ανθρώπινη επαφή μεταξύ των κρατουμένων και των δεσμοφυλάκων (το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας στο εσωτερικό του κελιού, ατομικός προαυλισμός, καμία άλλη δραστηριότητα, γεύματα μέσα από την πόρτα)
- Εξαιρετικά ανεπτυγμένη επιτήρηση (υψηλός αριθμός δεσμοφυλάκων ανά κρατούμενο, παρακολούθηση με κάμερες)
- Περιορισμοί στα προσωπικά αντικείμενα αλλά και στο πού αυτά θα τοποθετηθούν μέσα στο κελί
- Περιορισμένη ή καμία πρόσβαση σε TV/ράδιο

και εκπαιδευτικό ή θρησκευτικό υλικό

- Δέσιμο με αλυσίδες και σωματικό έλεγχο σε κάθε μεταφορά
- Μείωση της επαφής με τον έξω κόσμο (περιορισμένη χρήση των επισκεπτηρίων, του τηλεφώνου και της αλληλογραφίας, επισκεπτήρια «χωρίς επαφή» με διαχωριστικά plexiglas)
- Εκτεταμένη χρήση τεχνολογίας (π.χ. αυτόματο άνοιγμα θυρών, ενδοεπικοινωνία)
- Γεωγραφικά απομονωμένες περιοχές
- Η πρόσβαση σε εξωτερικούς φορείς και οργανώσεις επιτρέπεται σπάνια
- Στις πιο ακραίες περιπτώσεις: αισθητηριακή στέρηση (π.χ.: κατανομή φωτός ή απουσία του, ηχομόνωση ή συνεχές ηχητικό υπόβαθρο, ώστε να καταστεί αδύνατη η επικοινωνία μεταξύ των κρατουμένων)

Όσο η μιζέρια και η εξαθλίωση στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό της φυλακής μεγαλώνουν στα πλαίσια της νεοφιλελεύθερης αναδόμησης -συχνά αλλά όχι πάντα συνυφασμένες με αύξηση των ποσοστών φυλάκισης- όλο και πιο εξειδικευμένες τεχνικές ελέγχου, χειρισμού και εκφοβισμού είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν γενικά στην κοινωνία και φυσικά μέσα στις φυλακές. **Παρόλο που οι ειδικοί λόγοι για την δημιουργία ΕΣΚ μπορεί να ποικίλλουν (ποινικοποίηση των πιο ριζοσπαστικών κομματιών των πολιτικών κινημάτων, διαχείριση μαφιών, εξουδετέρωση παρακρατικών μελών που επιτέλεσαν το σκοπό τους ή που αποτελούν απειλή, διαχείριση και έλεγχος εξεγέρσεων και αγώνων μέσα στις φυλακές κ.λπ.) έχουν το κοινό ότι είναι κομμάτια της εμμονής με την ασφάλεια και την αναπαραγωγή μιας κουλτούρας φόβου.** Η προσοχή έχει μεταφερθεί από τον εξωτερικό εχθρό στη δημιουργία ενός εσωτερικού εχθρού που είναι το ιδεολογικό συμπλήρωμα στην ολοένα εντεινόμενη εκμετάλλευση στα πλαίσια των νεοφιλελεύθερων σχέσεων. Από τον "πόλεμο εναντίον των ναρκωτικών" τη δεκαετία του '80, στον "πόλεμο εναντίον του εγκλήματος" τη δεκαε-

Eastern State Penitentiary, Pennsylvania

τία του '90 και στον "πόλεμο εναντίον της τρομοκρατίας" μετά την 11η Σεπτεμβρίου⁴, αυτές οι πολιτικές βασισμένες στην αστυνόμευση και την φυλάκιση καμουφλάρουν τον πραγματικό εχθρό και δημιουργούν διχασμούς στις κατώτερες τά-

⁴ Αυτές οι έννοιες προέρχονται από τις ΗΠΑ και δεν χρησιμοποιήθηκαν έτσι ακριβώς σε άλλες χώρες. Όμως οι πολιτικές στις οποίες αναφέρουν μοιάζουν.

ξεις. Μπροστά από την γενική «ανασφάλεια» το κράτος πάντα βρίσκει καινούργιες δικαιολογίες για να υιοθετήσει όλο και πιο “ειδικά μέτρα”, επεκτείνοντας το κατασταλτικό του οπλοστάσιο. Έτσι λοιπόν, η ανάπτυξη ΕΣΚ πρέπει να γίνει κατανοητή στο πλαίσιο της σύγχρονης κοινωνίας που βασίζεται στον έλεγχο και στην επιτήρηση (από τις κάμερες στους χώρους εργασίας και στους δημόσιους χώρους μέχρι τις βάσεις δεδομένων βιομετρικών στοιχείων). Όσο η κοινωνία θα μοιράζει όλο και περισσότερο με μεγάλη φυλακή, με κάθε σου κίνηση να καταγράφεται ή να περιορίζεται, οι φυλακές –όπως έχει συμβεί επανειλημμένα και στο παρελθόν– αποτελούν ένα εργαστήριο στο οποίο δοκιμάζονται οι νέες τεχνικές καταστολής ενάντια σ’ αυτούς που είναι πιο δαιμονοποιημένοι από την “κοινή γνώμη”.

Τελικά, όμως, αυτοί που θα ανησυχούν για τη χρήση που κάνει το κράτος στα κατασταλτικά του εργαλεία δεν είναι κάποιοι αρχηγός της μαφίας ή κάποιοι νεοναζί ηγέτης, αλλά οι κατώτερες τάξεις. Άνεργοι, επισφαλείς εργαζόμενοι, μειονότητες και μετανάστες είναι αυτοί που μπαινοβγαίνουν στις φυλακές, κυρίως για μικροαδικήματα, ενώ για οποιονδήποτε συμμετέχει σε κάποια εξέγερση στη φυλακή τον περιμένουν ΕΣΚ. Έτσι, διαρρηγνύονται τα κινήματα αλληλεγγύης, σπάζονται ψυχολογικά και σωματικά οι πιο εξεγερτικοί κρατούμενοι, τρομοκρατούνται οι υπόλοιποι και προβάλλεται η “επικίνδυνη και εγκληματική τους φύση” στα μάτια της κοινωνίας. Στις πτέρυγες ΕΣΚ, συναντάμε κρατούμενους που εξηγείρονται ενάντια στη συνθήκη εγκλεισμού τους, κρατούμενους που κατηγορούνται για τρομοκρατικές επιθέσεις, ανατρεπτική οργάνωση ή κάποιου άλλου είδους νομικό κατασκευάσμα που τοποθετείται στην κατηγορία “επικίνδυνος για την δημόσια τάξη” (φυσικά, αυτοί οι αγωνιστές και αγωνίστριες μπορούν να θέλουν να είναι όντως επικίνδυνοι-ες αλλά για τις κυρίαρχες τάξεις και όποιον συστρατεύεται μαζί τους).

Για να συνοψίσουμε τη σύντομη ιστορική αναδρομή, οι ΕΣΚ μέσα στη φυλακή και ο πολλαπλασιασμός τους, αποκρυσταλλώνει τα χαρακτηριστικά της μοντέρνας πειθάρχησης: μακριά από τη δημόσια θέα και σχεδόν αναίμακτα, ενσωματωμένες στις γραφειοκρατικές δομές και διατηρημένες από ένα επαγγελματικά εξειδικευμένο σύστημα. Είναι πιθανώς η πιο ακραία έκφραση εξουσίας που μπορεί να υπάρξει πάνω στο άτομο. Ας δούμε τώρα το πιο έκδηλο παράδειγμα της σύγχρονης “φυλακής μέσα στη φυλακή” που συγκεντρώνει όλες τις συνθήκες που περιγράφηκαν παραπάνω: τις ΕΣΚ στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

ΗΠΑ: «μονάδες έλεγχου», «ειδικές μονάδες στέγασης» και «Supermax»

Το παράδειγμα των ΗΠΑ δεν είναι μόνο σημαντικό εξαιτίας του πολύ υψηλού, ποσοστιαία, αριθμού κρατουμένων σε παγκόσμια κλίμακα και της συστηματικής χρήσης ΕΣΚ προς διαχείριση του υπεράριθμου αυτού συνόλου, αλλά επίσης για το λόγο ότι οι αμερικανικές κατασταλτικές πρακτικές εισάγονται συχνά σε άλλα κράτη, υιοθετούμενες, ασφαλώς, μέσα στο τοπικό κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο.

Στις ΗΠΑ 7,2 εκ. άτομα ελέγχονται από το ποινικό-δικαστικό σύστημα, 2,3 εκ. είναι σε φυλακή και οι υπόλοιποι σε αναστολή ή με περιοριστικούς όρους (2009). Αυτό μεταφράζεται σε περίπου 700 φυλακισμένους ανά 100.000 συνολικού πληθυσμού ⁵ (2010). Σχεδόν το 2% των φυλακισμένων, δηλαδή 20.000 άτομα ⁶, κρατούνται υπό ΕΣΚ λόγω «διοικητικού διαχωρισμού», πράξη που διαφέρει από τις παραδοσιακές πρακτικές

⁵ “World Prison Brief: Country – United States of America”, International Centre for Prison Studies, 2010.

⁶ Σύμφωνα με μια αναφορά από την Human Rights Watch το 2000, δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία. Σε άλλες ιστοσελίδες αναφέρεται ο αριθμός 30.000.

«πειθαρχικού διαχωρισμού». Δεν θεωρείται τιμωρία και για αυτό το λόγο οι κανόνες που αφορούν την χρήση και την διάρκειά του είναι περισσότερο ευέλικτοι ή απλά ανύπαρκτοι. Σχεδόν όλες οι πολιτείες όπως και το Ομοσπονδιακό Γραφείο Φυλακών (Federal Bureau of Prisons – BOP) λειτουργούν φυλακές ή πτέρυγες ΕΣΚ με τα ονόματα να ποικίλλουν: «μονάδες έλεγχου» ("control units"), «ειδικές μονάδες στέγασης» ("special housing units") ή «Supermax» εγκαταστάσεις. Η απόφαση για να τοποθετηθεί ένας καταδικασμένος σε «διοικητικό διαχωρισμό» παίρνεται από τη διοίκηση της φυλακής. Είναι πολύ δύσκολο να ανατρέψεις αυτές τις αποφάσεις σε νομικό επίπεδο και συχνά ο μόνος τρόπος για να αποφύγεις ή να βγεις από αυτό το καθεστώς είναι η ρουφιανιά. Αν και η διαδικασία είναι θολή και διαφέρει σε κάθε πολιτεία συνήθως εξαρτάται από την προανάκριση, την δικαστική απόφαση, τις διαδικασίες κατάταξης στο κέντρο υποδοχής και την συμπεριφορά του κρατούμενου. Τα βασικά κριτήρια είναι ατομικά χαρακτηριστικά (ηλικία, φύλο, κοινωνική προέλευση κλπ.), οι δεσμοί με συμμορία (φημολογούμενη ή αποδεδειγμένη), οι πολιτικές απόψεις και το είδος των εγκλημάτων που διαπράχθηκαν⁷. Επιλέγονται οι κρατούμενοι που θεωρούνται ως οι "πιο επικίνδυνοι" μέσω ενός συστήματος στενής παρατήρησης της ψυχολογικής και κοινωνικής συμπεριφοράς τους. Το πιο χρησιμοποιημένο κριτήριο είναι η υπαγωγή σε συμμορία -το απλό γεγονός ότι ένας φρουρός υποπτεύεται πιθανή σχέση με μια συμμορία αποτελεί επαρκή δικαιολογία- και οι υπάλληλοι της φυλακής συχνά συνεισφέρουν στην δημιουργία συγκρούσεων μεταξύ των κρατούμενων. Με το να συμπεριφέρονται σε αυτούς τους κρατούμενους ως τα πιο βίαια και επικίνδυνα μέλη συμμοριών -εικόνα που αναπαράγεται συστηματικά και από τα media με ριάλιτι σόου που αναδύθηκαν πάνω σε έναν

γενικευμένο φετιχισμό της φυλακής- καμουφλάρονται οι πολιτικές προεκτάσεις του διαχωρισμού σε διαφορετικά καθεστώτα κράτησης⁸.

Η αρχή του νήματος της εξάπλωσης ΕΣΚ στην Αμερική, δηλαδή η κατασκευή καινούριων φυλακών και πτερύγων ή η αναδιάρθρωση υπαρχόντων σύμφωνα με κριτήρια υπερ-υψίστης ασφαλείας, μπορεί να αναζητηθεί πίσω στη φυλακή Marion που χτίστηκε σε αγροτική περιοχή του Illinois το 1963 για να αντικαταστήσει το Alcatraz⁹. **Στο πλαίσιο έντονων κοινωνικών αναταραχών, ειδικά με αγώνες από το μαύρο πληθυσμό ενάντια στη φυλετική καταπίεση και, ταυτόχρονα, σε μια εποχή όπου μεταρρυθμιστικές πολιτικές που δίνουν βαρύτητα στην κοινωνική επανένταξη ήταν ακόμα της μόδας, το κράτος προσεκτικά άρχισε να δημιουργεί ένα καινούριο καθεστώς φυλάκισης στη Marion.** Από την αρχή του 1970 η κατάσταση στις αμερικανικές φυλακές, όπου η φυλετική καταπίεση ήταν πιο φανερή από οπουδήποτε αλλού με την πλειοψηφία των φυλακισμένων να είναι αφρό-αμερικανικής ή ισπανικής καταγωγής, έγινε εκρηκτική. Αμέτρητες εξεγέρσεις ξέσπασαν, με τη συμμετοχή ριζοσπαστών αγωνιστών και αγωνιστριών που είχαν φυλακιστεί όπως μέλη των Black Panthers. Έτσι, το 1971, 1.000 κρατούμενοι πήραν τον έλεγχο της φυλακής Attica για 4 μέρες, σε μια εξέγερση που κατεστάλη άγρια με απολογισμό 40 νεκρούς, 30 φυλακισμένοι και 10 φρουροί που είχαν παρθεί όμηροι. [εικόνα δεξιά] Την ίδια εποχή, στη φυλακή Marion, όπου είχαν μεταφερθεί σταδιακά από το 1960 οι κρατούμενοι, και μετά από μια σειρά συλλογικών αντιστάσεων, άρχισε το πρόγραμμα «Προσπάθεια ελέγχου και αναμόρφωσης» (Control and Rehabilitation Effort – CARE). Οι συγκεκριμένοι φυλακισμένοι έμπαιναν σε απομόνωση και εξαναγκάζονταν να συμμετέχουν σε ομαδική «θεραπεία» που απο-

⁷ Να σημειωθεί ότι μετά την 11η Σεπτεμβρίου ο αριθμός των μουσουλμάνων κρατούμενων στις Supermax αυξήθηκε δραματικά.

⁸ Ας σημειώσουμε ότι οι συμμορίες, φυσικά, υπάρχουν. Η άνθισή τους από το '80 και μετά πρέπει να γίνει κατανοητή στο πλαίσιο της περιθωριοποίησης και εγκληματοποίησης των φτωχών γειτονιών μέσω του πολέμου στα ναρκωτικά και στο έγκλημα, προϊόν του οποίου εν μέρει είναι. Η ομαδοποίηση με βάση φυλετικά κριτήρια σίγουρα παίζει σημαντικό ρόλο σαν τροχοπέδη στην από κοινού ανάπτυξη αγώνων εντός των τειχών.

⁹ Το τελευταίο είναι μια πρώην στρατιωτική φυλακή σε ένα νησί στην ακτή του San Francisco το οποίο από το 1933 ως το 1963 δι-οικούταν από το BOP και προοριζόταν για φυλακισμένους που θεωρούνταν οι πλέον επικίνδυνοι εγκληματίες και κακοποιοί.

τελείτο από ψυχολογικές «επιθετικές συνεδρίες». Το 1973, το CARE επίσημα σχεδιάστηκε σαν μακροχρόνια «μονάδα ελέγχου». Το 1978, το κράτος έκανε το πρώτο βήμα προς την θεσμοθέτηση ΕΣΚ στο σωφρονιστικό σύστημα εισάγοντας ένα επιπλέον επίπεδο ασφάλειας (το επίπεδο 6) και το 1979, η «μονάδα ελέγχου» της Marion αναγνωρίστηκε ως η πρώτη εγκατάσταση επιπέδου 6. Παρόλα αυτά, οι αγώνες στη Marion δεν σταμάτησαν, έπρεπε να μεσολαβήσει ο φόνος δύο φρουρών το 1983, που όμως δεν έγινε κατά τη διάρκεια εξέγερσης, ώστε το κράτος να κάνει πραγματικότητα τα σχέδιά του να μεταμορφώσει συνολικά τη φυλακή Marion σε μια «μονάδα ελέγχου». Ένα καθεστώς έκτακτης ανάγκης εξαγγέλθηκε, όλη η φυλακή μπήκε σε «lockdown», που σημαίνει ότι οι φυλακισμένοι περιορίστηκαν στα κελιά τους, και ειδικές δυνάμεις αστυνομίας και φύλαξης μεταφέρθηκαν από όλη τη χώρα εξαπολύοντας μια σειρά από ξυλοδαρμούς και βασανιστήρια πάνω στους κρατούμενους.

Ως επιστημονική βάση των «μονάδων ελέγχου» της Marion λειτούργησε το έργο του E. Schein, καθηγητή Ψυχολογίας Βιομηχανικού Μάνατζμεντ (MIT), ο οποίος τον Απρίλη του 1961 σε συνέδριο με θέμα «νέοι ορίζοντες της σωφρονιστικής» που έγινε στις ΗΠΑ, έλεγε: «... το κυριότερο επιχείρημά μου είναι, ότι αν θέλουμε να προκαλέσουμε μια σημαντική μεταβολή στη συμπεριφορά κάποιου, είναι απαραίτητο να εξασθενίσουμε την παλιά του ιδεολογία και

τρόπο συμπεριφοράς, να την παραμερίσουμε και τελικά να την εξαφανίσουμε. Επειδή όμως αυτές οι σχέσεις εκφράζονται στην καθημερινότητα συνδεδεμένες στενά με συναισθηματικές αλληλουχίες είναι συχνά απαραίτητο να τις καταστρέψουμε. Θα ήμουν ευτυχής αν δεν συνδέατε την έκφραση «πλύση εγκεφάλου» με την πολιτική και την ηθική, αλλά με το ότι απλώς για **μια σκόπιμη αλλαγή συμπεριφοράς μιας ομάδας ή ενός ατόμου, από άλλους ανθρώπους που ελέγχουν τέλεια το περιβάλλον τους ...**

Αντί να λέμε ότι η επανεκπαίδευση ενηλίκων είναι σαν πλύση εγκεφάλου και γι' αυτό να την απορρίπτουμε, καλύτερα είναι να λέμε ότι η πλύση εγκεφάλου μοιάζει με μερικούς τρόπους επανεκπαίδευσης και γι' αυτό έχει μερικά καλά χαρακτηριστικά. Αυτό προσπαθώ να σας δείξω.»

Ο Schein ήταν ένας παγκόσμιας φήμης ειδικός στις διαδικασίες άσκησης ψυχολογικής πίεσης και είχε κάνει έρευνες πάνω στα βασανιστήρια και την πλύση εγκεφάλου που ασκήθηκαν στους Αμερικάνους αιχμαλώτους στον πόλεμο της Κορέας. Στις προτάσεις του Schein συμπεριλαμβάνονταν η απομόνωση και η αισθητηριακή αποστέρηση ως μέσα για την διάλυση της κοινωνικότητας μεταξύ των κρατούμενων καθώς και των σχέσεων που είχαν με τον έξω κόσμο. Αυτή η μορφή ψυχολογικού αποπροσανατολισμού ονομάστηκε «αρχή Mutttnik» ή «ψυχολογία της αφάνειας» (psychology of invisibility).

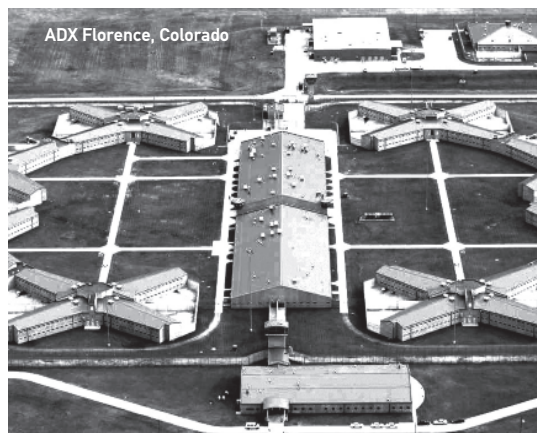
Attica prison riot, New York, 1971

Το πρόγραμμα των εικοσιτεσσάρων σημείων, στο οποίο κωδικοποιήθηκαν οι αντιλήψεις του Schein:

“ 1. Μεταφορά των φυλακισμένων σε χώρους πλήρους απομόνωσης για να εξασθενήσουν σοβαρά ή να διασπαστούν με επιτυχία οι σχέσεις τους. 2. Απομάκρυνση των ανθρώπων που ανήκουν στον τύπο του «φυσικού αρχηγού». 3. Τοποθέτηση στην «ηγεσία» ανθρώπων πρόθυμων για συνεργασία. 4. Απαγόρευση κάθε συλλογικής ενέργειας που δεν συμφωνεί με τις αρχές της πλύσης εγκεφάλου. 5. Πλαστογράφιση της υπογραφής κρατούμενου, σε γραπτές καταγγελίες εναντίων συντρόφων τους και διάδοση των εγγράφων αυτών. 6. Κατασκόπηση των φυλακισμένων και διάδοση των στοιχείων του ατομικού τους φακέλου. 7. Χρησιμοποίηση πληροφοριοδοτών και παρατηρητών. 8. Να πειστούν οι κρατούμενοι ότι δεν μπορούν να εμπιστευτούν κανένα. 9. Μεγαλύτερη επιείκεια σε όσους δείχνουν προθυμία για συνεργασία. 10. Αυτοί που αρνούνται να συνεργαστούν να τιμωρούνται. 11. Συστηματική κατακράτηση του ταχυδρομείου. 12. Να εμποδίζεται οποιαδήποτε επαφή με οποιονδήποτε δεν έχει σχέση ή αντιτίθεται στις μεθόδους επανεκπαίδευσης. 13. Διάλυση κάθε είδους ομαδικού σχηματισμού μεταξύ των κρατούμενων. 14. Δημιουργία συνείδησης ότι οι φυλακισμένοι είναι εγκαταλελειμμένοι από την κοινωνία και πλήρως απομονωμένοι. 15. Καταστροφή κάθε συναισθηματικής υποστήριξης. 16. Οι κρατούμενοι δεν πρέπει να γράφουν σε συγγενείς ή γνωστούς για τις συνθήκες κράτησής τους. 17. Σε ότι αφορά τα βιβλία και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας να είναι δυνατή η πρόσβαση μόνο σε ότι ενθαρρύνει την νεοσχηματιζόμενη προσωπικότητα του φυλακισμένου. 18. Πρόκληση διφορούμενων καταστάσεων, όπου τα πρότυπα συμπεριφοράς φαίνονται ασαφή και μετά άσκηση πίεσης στον κρατούμενο. Θέλοντας να ξεφύγει από την πίεση ή παίρνοντας μια ανάσα μπορεί να υιοθετήσει τους επιθυμητούς κανόνες συμπεριφοράς. 19. Τα άτομα που έχουν υποστεί την πλύση εγκεφάλου και η θέλησή τους έχει εξασθενήσει ή καταστραφεί, να έρχονται σε επαφή με άλλα που έχουν ήδη αρχίσει να προσαρμόζονται στα επιθυμητά πρότυπα. 20. Χρησιμοποίηση τεχνικών για τη μείωση της αυτοεκτίμησης του ατόμου όπως: ταπείνωση, δυσφήμιση, δημιουργία κλίματος φόβου, απειλές, φωνές, πρόκληση αισθημάτων ενοχής σε συνδυασμό με τη στέρηση του ύπνου, συνεχείς ανακρίσεις και δημιουργία ενός αυταρχικού καθεστώτος μέσα στη φυλακή. 21. Τιμωρία αυτών που δεν ακολουθούν τις συμβουλές των νομοταγών συγκρατούμενων τους. 22. Οι παλαιότεροι να επαναλαμβάνουν συνεχώς στο αναπροσαρμοζόμενο άτομο ότι δεν έζησε ούτε στιγμή σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες του. 23. Ανταμοιβή της υπακοής με πιο ανθρώπινη μεταχείριση. Η πίεση να σταματάει μόνο όταν το άτομο συμπεριφέρεται σύμφωνα με τον νέο κώδικα ηθικής. 24. Δημιουργία ενός τρόπου κοινωνικής και ηθικής υποστήριξης που να ενθαρρύνει το νέο τρόπο συμπεριφοράς. ”

Τη δεκαετία του '80, όταν με καινούριους νόμους παρατάθηκε η παραμονή σε σωφρονιστικά ιδρύματα¹⁰ και ενεργοποιήθηκε η κατασκευή νέων φυλακών, «μονάδες έλεγχου» παρόμοιες με αυτή της Marion ξεφύτρωσαν σε όλη την χώρα, διαδικασία που αναφέρεται ως «marionisation». Σε πολλές φυλακές, αγώνες ενάντια στα καινούρια καθεστώτα υπήρξαν και αντιμετωπίστηκαν με καταστολή. Το ποσοστό φυλάκισης άρχισε να αυξάνει εκθετικά, κάτι που ενισχύθηκε και από την ιδιωτικοποίηση του σωφρονιστικού συστήματος¹¹, ενώ παράλληλα οι ΕΣΚ έγιναν σημαντικότερο εργαλείο ελέγχου των πιο πολιτικοποιημένων και ανυπότακτων κρατουμένων. Στις αρχές της δεκαετίας του '90 το BOP αποφάσισε να αντικαταστήσει τη φυλακή Marion, η οποία αρχικά δεν ήταν σχεδιασμένη ως «μονάδα ελέγχου» (για παράδειγμα, τα «ανοικτά κελιά» δεν επέτρεπαν την αποκοπή κάθε επικοινωνίας μεταξύ κρατουμένων) με μια φυλακή - «μονάδα ελέγχου» στη Florence του Colorado¹². Αυτή η μοναδικά σχεδιασμένη «Supermax» φυλακή άνοιξε το 1994 και έχει χωρητικότητα 490 κρατουμένων¹³. Όταν θεωρείται απαραίτητο οι φρουροί χρησιμοποιούν τεχνικές όπως δέσιμο χεριών και ποδιών με αλυσίδες, σίτιση δια της βίας, εξαγωγή από το κελί, ψυχοφάρμακα για τον έλεγχο και την καταστολή του μυαλού και χημικά όπλα για εξουδετέρωση εξεγέρσεων. Σημειωτέον, στη φυλακή Florence η περίμετρος περιπολείται από τεθωρακισμένα οχήματα, επανδρωμένα με τρεις φρουρούς με αυτόματα όπλα. Μετά τα εγκαίνια της φυλακής Florence, η Marion υποβαθμίστηκε ένα επίπεδο ασφάλειας και το 2008 εγκαταστάθηκε εκεί μια «μονάδα

ελέγχου επικοινωνιών (CMU)" που είναι μια λίγο πιο ελαφριά έκδοση της Supermax της Florence.

Η φυλακή Florence χτίστηκε με βάση το μοντέλο της κρατικής φυλακής της Καλιφόρνια στο Pelican Bay που άνοιξε το 1989 και θεωρήθηκε η υπέρτατη εγκατάσταση για την εφαρμογή του κατασταλτικού στυλ της Marion. Με αριθμητικούς όρους η πολιτεία της Καλιφόρνια είναι κορυφαία στη λίστα όσον αφορά την απομόνωση κρατουμένων σε ΕΣΚ, στις επονομαζόμενες «ειδικές μονάδες στέγασης» (Special Housing Units - SHU). Οι SHU στο Pelican Bay αποτελούνται από πάνω από χίλια κελιά χωρίς παράθυρα και καθαρό αέρα. Ο μέσος χρόνος κάθειρξης στην απομόνωση στο Pelican Bay είναι τα 6,5 χρόνια και περίπου οι μισοί φυλακισμένοι έχουν μείνει εκεί για πάνω από 10, ενώ 78 κρατούμενοι έχουν μείνει πάνω από 20 χρόνια. Το 2011, πάνω από 12.000 κρατούμενοι ξεκίνησαν μια παμπολιτειακής κλίμακας απεργία πείνας διαμαρτυρόμενοι για τις συνθήκες στις SHU. Η απεργία ξεκίνησε

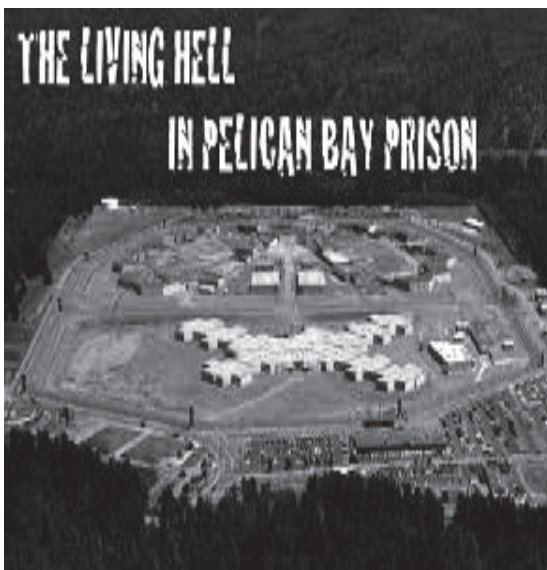
¹⁰ π.χ. ο νόμος "three-strikes-out" που υπάρχει σε 26 πολιτείες και ορίζει φυλάκιση από 25 χρόνια έως ισόβια χωρίς αναστολή στην τρίτη καταδίκη, ακόμη κι αν αφορούσε ένα πλημμέλημα.

¹¹ Το σωφρονιστικό σύστημα δεν εξαιρέθηκε από την ιδιωτικοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών του '80 γεννώντας το "φυλακο-βιομηχανικό σύμπλεγμα". Παρόμοια με το "στρατιωτικό-βιομηχανικό σύμπλεγμα" του ψυχρού πολέμου με τον "εξωτερικό εχθρό", οι φυλακές στις ΗΠΑ σήμερα χρησιμοποιούνται για σκοπούς κοινωνικού ελέγχου βασισμένου στην κατασκευή ενός "εσωτερικού εχθρού" όπως και ως ιδιαιτέρως επικερδής τομέας ιδιωτικών επενδύσεων. Αυτό είχε θεμελιακές επιπτώσεις σε όλο το δικαστικό σύστημα με τα λόμπι της βιομηχανίας των φυλακών να ασκούν πιέσεις για αυστηρότερους νόμους για να αυξήσουν τα ποσοστά φυλάκισης.

¹² Η φυλακή Florence βρίσκεται στην περιοχή Canon City, ή αλλιώς "κοιλιά των φυλακών" γιατί εκεί υπάρχουν 9 φυλακές και το 1/10 του εργατικού δυναμικού είναι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Σωφρονισμού του Κολοράντο. Δείτε επίσης: <http://prisonvalley.artefact.net>

¹³ Ας σημειώσουμε ότι μέσα στα επόμενα χρόνια το BOP θα ανοίξει άλλη μία φυλακή Supermax στο Thomson, Illinois.

από τους φυλακισμένους του "κοντού διαδρόμου" στο Pelican Bay, από τους υποτιθέμενα πιο ισχυρούς ηγέτες των συμμοριών (Aryan Brotherhood, Black Guerilla Family, Nuestra Familia), σε μια εκπληκτική προσπάθεια επικοινωνίας και από κοινού οργάνωσης παρά τις τόσο αυστηρές συνθήκες απομόνωσης. Λέγεται ότι οι κρατούμενοι στον "κοντό διάδρομο" έβαλαν στην άκρη τις διαφορές τους για να πολεμήσουν για τα δικαιώματά τους και τα δικαιώματα όλων των κρατουμένων. Αφού το κράτος της Καλιφόρνια δεν κράτησε την υπόσχεσή του για μεταρρυθμίσεις, οι κρατούμενοι ξεκίνησαν νέα απεργία πείνας το 2013 στην οποία συμμετείχαν μέχρι και 30.000 κρατούμενοι από όλη την πολιτεία. Η απεργία σταμάτησε εντελώς μετά από 60 μέρες, και 5 μέρες μετά οι αρχές ανακοίνωσαν από κοινού δημόσιες ακροάσεις.

Στην Ευρώπη η κατάσταση είναι διαφορετική απ' ότι στις ΗΠΑ, αλλά μπορούν να διαγνωστούν παρόμοιες τάσεις. Οι περισσότερες δημοκρατίες της Δυτικής Ευρώπης έχουν σήμερα ΕΣΚ σχετικές με το αμερικάνικο καθεστώς, αλλά η χρήση τους είναι λιγότερο γενικευμένη. Μεμονωμένες φυλακές υπερ-υψίστης ασφαλείας όπως η Florence είναι σπάνιες στην Ευρώπη. Επίσης μια σοβαρή διαφορά είναι ότι σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες οι πολιτικές βασίζονται στη διασκόρπιση των φυλακισμένων που θεωρούνται οι πιο επικίνδυνοι και όχι στη συγκέντρωσή τους.

Γερμανία: τα «ειδικά μέτρα ασφαλείας»

Στη Γερμανία υπάρχουν πτέρυγες σε φυλακές υψίστης ασφαλείας με ΕΣΚ όπου οι έγκλειστοι κρατούνται σε καθεστώς αυστηρού ελέγχου και απομόνωσης. Αυτό το καθεστώς διαφέρει νομικά από τα πειθαρχικά μέτρα, που έχουν χρονικό όριο, και ορίζεται ως «ειδικά μέτρα ασφαλείας» («Spezielle Sicherheitsmassnahmen»). Η εφαρμογή των τελευταίων επιτρέπεται εάν στη συμπεριφορά ή την ψυχική κατάστασή του κρατούμενου εκτιμηθεί κίνδυνος απόδρασης, βίας ή αυτοκτονίας. Η εφαρμογή «ειδικών μέτρων ασφαλείας» αποφασίζεται από τον διευθυντή της φυλακής. Τα μέτρα αυτά δεν είναι χρονικά περιορισμένα αλλά «θα πρέπει να διατηρούνται όσο απαιτείται από το σκοπό τους»¹⁴. Η απομόνωση καθορίζεται από ξεχωριστό άρθρο που δηλώνει ότι «ο διαρκής διαχωρισμός ενός εγκλείστου (σε απομόνωση) επιτρέπεται μόνο αν είναι απαραίτητος για λόγους που αφορούν το πρόσωπο του κρατούμενου»¹⁵. Μια επιβλέπουσα αρχή υποτίθεται ότι εξετάζει όποιον εγκλεισμό σε απόλυτη απομόνωση διαρκεί πάνω από 3 μήνες το χρόνο.

¹⁴ Ομοσπονδιακός νόμος επιβολής της ποινής, άρθρο 88.

¹⁵ Ομοίως, άρθρο 89.

Αυτή η νομοθεσία, όπως και πολλές πτέρυγες ΕΣΚ, έχουν την απαρχή τους στη δεκαετία του '70 και την καταστολή ριζοσπαστικών ενόπλων ομάδων (RAF - Φράξια Κόκκινος Στρατός και Κίνημα 2 Ιούνη). Ως απάντηση στα πολιτικά κινήματα της δεκαετίας του '60, το κράτος εξαπέλυσε το σύνολο του κατασταλτικού οπλοστασίου του. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό εντός της τότε πραγματικότητας του κράτους της Δυτικής Γερμανίας, το οποίο μετά τη διαίρεση ανυπομονούσε να καταστείλει οποιαδήποτε μορφή αντίστασης ενώ τα κομμουνιστικά και σοσιαλιστικά κόμματα είχαν απαγορευθεί ήδη από τη δεκαετία του '50. Οι κατασταλτικές πρακτικές, αρχικά διεξαγόμενες παράνομα και μετά θεσμοθετημένες μέσω κάποιας ειδικής νομοθεσίας, πολλαπλασιάστηκαν. Από δολοφονίες κατά τη διάρκεια καταδίωξης μέχρι θανάτους απεργών πείνας (εντός φυλακής), το κράτος επιστράτευσε κάθε μέσο που διέθετε.

Η Γερμανική Επιστημονική Κοινότητα (Deutsche Forschungsgemeinschaft - DFG) δημιούργησε το 1967 «ειδικά τμήματα έρευνας» σε όλα σχεδόν τα πανεπιστήμια. **Αυτές οι έρευνες βασίστηκαν πάνω σε ανθρώπινα πειράματα που διεξήχθησαν τη δεκαετία του '40 στις ΗΠΑ και αφορούσαν τεχνικές πλήσης εγκεφάλου.** Ως απάντηση στην κριτική παλαιότερων τεχνικών βασανιστηρίων, ιδιαίτερα του ναζιστικού καθεστώτος, οι ψυχίατροι δημιούργησαν περισσότερο ακριβείς, αποτελεσματικές, σιωπηλές και αόρατες τεχνικές. Η ανάπτυξη στρατηγικών μείωσης, καναλιζαρίσματος και ελέγχου της επιθετικής, απροσάρμοστης ή αντιστεκόμενης ανθρώπινης συμπεριφοράς, όπως και η επανεκπαίδευση και η απόσπαση πραγματικών ομολογιών στη διάρκεια ανάκρισης, ήταν οι αναγγελθέντες στόχοι

αυτών των επιστημόνων. Η χρήση της απομόνωσης βασίζεται στα αποτελέσματα αυτών των ερευνών¹⁶. Ο γνωστός ψυχίατρος και ειδικός στην απομόνωση και αισθητηριακή στέρηση, Jan Gross, διεξήγαγε πειράματα σε ανθρώπους στο διάστημα 1971-1974. Αναφέρει σχετικά: «Αυτό το momentum [σημείο κάμψης του κρατούμενου] μπορεί σίγουρα να παίξει ένα θετικό ρόλο στην ποινικολογία, ειδικά όταν αφορά την επανεκπαίδευση ενός προσώπου ή ομάδας και όταν η λεπτή εκμετάλλευση τέτοιων μονομερών εξαρτήσεων και η χειραγώγηση τέτοιων συνθηκών μπορούν να επηρεάσουν αποτελεσματικά τη διαδικασία επανεκπαίδευσης»¹⁷.

Από τη δεκαετία του '70 και μετά, όταν τα πρώτα μέλη της RAF φυλακίστηκαν, κάθε προφυλακισμένος ή καταδικασμένος σύμφωνα με το άρθρο 129 κρατείται σε καθεστώς υψίστης ασφαλείας¹⁸. Αν και οι κανονισμοί σε κάθε φυλακή ποίκιλλαν, οι συνθήκες μοιράζονταν την ίδια κατεύθυνση και περιελάμβαναν συγκεκριμένα τα παρακάτω μέτρα: άδεια κελιά τριγύρω, τοίχους με ηχομόνωση, αλεξίσφαιρα τζάμια, παράθυρα με παραβάν ή/και σίτες, αεροστεγείς πόρτες, λευκοί τοίχοι και εξοπλισμός, απαγόρευση να κρεμάσεις οτιδήποτε στον τοίχο, ασφάλινες τουαλέτες, εντοιχισμένες πλάκες αντί για καθρέφτες και τσιμεντένιο δάπεδο. Επιπρόσθετα, το κελί φωτιζόταν διαρκώς από φώτα φθορισμού, είχε μόνιμη οπτική και ακουστική επιτήρηση, ημερήσιους και εβδομαδιαίους ελέγχους κελιού και σώματος, δέσιμο έξω από το κελί, περιορισμό και έλεγχο αλληλογραφίας και επισκέψεων, διαχωριστικό γυαλί στις επισκέψεις (μόνο με στενούς συγγενείς και δικηγόρους), καμιά συμμετοχή στις συνηθισμένες ομαδικές δραστηριότητες και απαγό-

¹⁶ SEIBERT Niel, Κεφάλαιο «Isolationshaft in der BRD. Entstehung, Entwicklung, Export» στο βιβλίο «Bei lebendigem Leib - Von Stammheim zu den F-Typ-Zellen. Gefängnisssystem und Gefangenenwiderstand in der Türkei», εκδόσεις Unrast Verlag, σ. 176.

¹⁷ ομοίως

¹⁸ Το άρθρο 129, που είχε δημιουργηθεί ήδη από το 1871 για «εγκληματική οργάνωση», έχει χρησιμοποιηθεί ενάντια στους ανθρώπους που συμμετέχουν σε (ριζοσπαστικούς) πολιτικούς αγώνες σε όλη την ιστορία του γερμανικού κράτους. Αργότερα συμπεριλήφθηκε και η υποστήριξη «εγκληματικών οργανώσεων» και το 1964 ποινικοποιείται και ο εγκλωβισμός σχετικών οργανώσεων. Το 1976, υιοθετείται το άρθρο 129α προκειμένου να γίνει διάκριση μεταξύ του οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατικών ενεργειών με πολιτικά κίνητρα. Μετά την 11η Σεπτεμβρίου εισάγεται το άρθρο 129β για ξένη τρομοκρατική απειλή. Στη συνέχεια, με μια αναθεώρηση το 2002, περιορίζεται και πάλι η χρήση του άρθρου 129.

ρευση προφορικής ή οπτικής επαφής μεταξύ των κρατούμενων και προς τα έξω.

Τα φυλακισμένα μέλη των ριζοσπαστικών ενόπλων ομάδων αγωνίστηκαν ενάντια στην απομόνωση με κάθε μέσο. Αρχικά τα μέλη της RAF αξίωσαν να επιστρέψουν σε γενικού τύπου φυλακές, ενώ αργότερα η επανένωση των μελών ήταν το κύριο αίτημά τους. Διεξήχθησαν συνολικά δέκα απεργίες πείνας, κατά τη διάρκεια των οποίων πέθαναν οι Holger Meins και Sigurd Debus. Η Ulrike Meinhof υποτίθεται ότι αυτοκτόνησε στο κελί της, στην «πτέρυγα θανάτου» όπως ονόμαζε το κομμάτι της φυλακής της Κολωνίας όπου κρατείτο ¹⁹. Μετά την απαγωγή από τη RAF (στις 5/9/1977) του Hans - Martin Schleyer, παλιού Ναζί και επιφανούς βιομηχάνου, όλοι οι φυλακισμένοι του άρθρου 129 αποκόπηκαν από κάθε είδους επικοινωνία, ακόμα και με τους δικηγόρους τους. Αυτό το μέτρο αρχικά δικαιολογήθηκε από την κυβέρνηση ως έκτακτη «υπεράνω του νόμου» ανάγκη και μετά έγινε νόμος σε χρόνο ρεκόρ από το κοινοβούλιο. Ήταν ακριβώς στη διάρκεια αυτής της περιόδου απόλυτης απαγόρευσης επικοινωνίας που πέθαναν ο Andreas Baader, η Gudrun Ensslin, ο Jan-Carl Raspe και η Ingrid Schubert. Η Irmgard Möller, που επέζησε, αρνήθηκε σφοδρά την επίσημη εκδοχή σύμφωνα με την οποία οι φυλακισμένοι αυτοκτόνησαν.

Από το 1977 και μετά, πτέρυγες ΕΣΚ για απομόνωση χτίστηκαν σε όλες τις φυλακές στη Γερμανία. Αρχιτεκτονικά εντελώς διαχωρισμένες από το υπόλοιπο κομμάτι, υπάρχουν σήμερα σε σχεδόν μια ντουζίνα φυλακές και είναι η νόρμα για την «επιβολή ειδικής ποινής» ενάντια σε αποκαλούμενους «σκληρούς εγκληματίες και απροσάρμοστους κρατούμενους». Ακόμα και σήμερα μέλη ριζοσπαστικών οργανώσεων εξακολουθούν να είναι φυλακισμένα και να κρατούνται σε

απομόνωση. Τη δεκαετία του '90, πολυάριθμοι φυλακισμένοι που κατηγορούνταν ως μέλη του ΡΚΚ κρατήθηκαν σε παρόμοιο καθεστώς.

Τέλος, αξ σημειωθεί ότι το μοντέλο των πτερύγων ΕΣΚ της Δυτικής Γερμανίας ενέπνευσε πολλά κράτη ιδιαίτερα στην Ευρώπη και τη Νότια Αμερική.

stammheim

τα κελιά της φυλακής Stammheim, όπου κρατήθηκαν τα μέλη της RAF

¹⁹ Ας σημειώσουμε ότι ο εγκέφαλος της Μάινχοφ κρατήθηκε και εξετάστηκε ξανά το 2002 λόγω της φήμης ότι δεν ήταν ψυχικά υγιής. Η εξέταση έδειξε, υποτίθεται, ότι υπήρχε ένας όγκος που μείωνε την υπευθυνότητα της ως «τρομοκράτη», υποτιθέμενο ελαφρυντικό που δεν λήφθηκε υπ' όψη κατά τη δίκη. Σε γενικές γραμμές, το σύνολο του πολέμου προπαγάνδας ενάντια στη RAF βασιζόταν στην παρουσίασή τους ως παθολογικές περιπτώσεις, μια ιδέα που θεωρείται ευρέως αποδεκτή σήμερα...

Γαλλία: από τις πτέρυγες υψηλής ασφαλείας στις πτέρυγες απομόνωσης

Το Γαλλικό Υπουργείο Δικαιοσύνης δημοσίευσε τις στατιστικές του την 1η Απριλίου του 2014: Ο συνολικός αριθμός κρατουμένων έφτασε τους 68.859 ανθρώπους, ένα νέο ρεκόρ, κατά περίπου 10.000 πάνω από όσο οι επίσημα διαθέσιμες υποδομές μπορούν να στεγάσουν. Η φράση "υπερπληθυσμός στις φυλακές" είναι συχνή στα νέα, ακολουθούμενη από συνεχώς καινούρια κατασκευαστικά πρότζεκτ που καυχούνται για τον αριθμό των θέσεων που θα παρέχουν (13.000, 15.000, 20.000...). Ως αποτέλεσμα, ο αριθμός των "λειτουργικών θέσεων" αυξάνεται συνεχώς και έχει σχεδόν τριπλασιαστεί από τη δεκαετία του '70. Όχι μόνο όλες οι κυβερνήσεις, ανεξαρτήτως πολιτικής απόχρωσης, σερφάρουν πάνω στο πολύ πετυχημένο κύμα της ασφάλειας και της αντιτρομοκρατίας, αλλά από την ιδιωτικοποίηση του σωφρονιστικού συστήματος το 1987 και μετά, υπάρχουν επιπλέον διακριτά οικονομικά κίνητρα για την κατασκευή νέων φυλακών.

Ανάμεσα στις 82 "εγκαταστάσεις έκτισης ποινής" που υπάρχουν στη Γαλλία²⁰, αυτές που είναι "προσανα-

τολισμένες στην ασφάλεια" και λιγότερο στην "επανένταξη του καταδίκου στην κοινωνία" διαθέτουν πτέρυγες απομόνωσης («quartiers d'isolement») με ΕΣΚ²¹. Αυτές προορίζονται για τους κρατούμενους που βρίσκονται στη λίστα "κρατούμενων ειδικής αναφοράς" η οποία περιλαμβάνει μερικές εκατοντάδες ονόματα. Και εδώ, σύμφωνα με τον κώδικα ποινικής δικονομίας, "[...] η προσωπικότητα του κρατουμένου, η επικινδυνότητα και η κατάσταση της υγείας του θα λαμβάνονται υπόψη". Η θολότητα των κριτηρίων αυτών δίνει στον διοικητή της φυλακής, ο οποίος έχει την εξουσία να "αναφέρει" ένα κρατούμενο και άρα να αποφασίσει για την απομόνωσή του, μεγάλα περιθώρια. Η απόφασή του πρέπει να διευκρινίζει αν η απομόνωση στοχεύει στο να αποφευχθεί "φυγή, επιθετική συμπεριφορά, πίεση ή συλλογική κίνηση" ή στο να προστατευτεί ο κρατούμενος. Θεωρητικά, η απομόνωση δεν μπορεί να εφαρμοστεί μόνο για τη φύση του διαπραχθέντος αδικήματος, με άλλα λόγια, η βαρύτητα του εγκλήματος δεν αποτελεί επαρκή δικαιολόγηση. Όσον αφορά τους διαδικαστικούς κανόνες, ο κρατούμενος πρέπει να έχει το δικαίωμα να εκφράσει τις παρατηρήσεις του, να έχει νομική υποστήριξη από δικηγόρο, και να αμφισβητήσει

²⁰ Περίπου 100 ακόμη "maison d'arrêt" υπάρχουν για προφυλακίσεις και ελαφρές ποινές.

²¹ http://prison.eu.org/article.php3?id_article=394

την απόφαση στον δικαστή επιβολής της ποινής²². Παρ' όλα αυτά, ο νόμος δεν προβλέπει ανώτατο όριο για το χρόνο της απομόνωσης. Οι διοικητικές διαδικασίες απλά γίνονται πιο πολύπλοκες. Η απομόνωση για πάνω από τρεις μήνες πρέπει να ελεγχθεί από τον περιφερειακό διευθυντή και για πάνω από ένα χρόνο από τον υπουργό δικαιοσύνης. Για να αποφύγουν αυτή τη διαδικασία, οι διευθυντές των φυλακών απλά μεταφέρουν τον απομονωμένο κρατούμενο σε περιοχή διαφορετικής δικαιοδοσίας, ξεκινώντας όλη τη διαδικασία από την αρχή. Οι τακτικές επισκέψεις από γιατρούς είναι υποχρεωτικές αλλά η γνώμη τους είναι μόνο συμβουλευτική. Επιπλέον, το 2004 εισήχθη ένα "καθεστώς ενισχυμένης απομόνωσης". Οι φυλακισμένοι συχνά δεν ενημερώνονται για τέτοιες αποφάσεις που λαμβάνονται εις βάρος τους, παρόλο που τους θέτουν άμεσα σε ακόμη αυστηρότερο έλεγχο.

Σύμφωνα με τον κώδικα ποινικής δικονομίας, η τοποθέτηση του κρατούμενου σε πτέρυγα απομόνωσης, η οποία μπορεί να ζητηθεί και από τον ίδιο τον κρατούμενο για την αυτοπροστασία του, δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για πειθαρχικούς λόγους, αλλά ως προληπτικό μέτρο. Οι κρατούμενοι στις πτέρυγες απομόνωσης υποτίθεται ότι υπάγονται στο συνηθισμένο καθεστώς φυλάκισης με την προϋπόθεση ότι δεν θα έρχονται σε επαφή με άλλους κρατούμενους. Στην πράξη, αυτό είναι προφανώς αδύνατο. Η μόνη "δραστηριότητα" που συνήθως έχει ένας απομονωμένος κρατούμενος είναι η τηλεόραση, κι αυτό αν έχει τα χρήματα να την πληρώσει. Οποιαδήποτε άλλη βελτίωση των συνθηκών εξαρτάται από τον διευθυντή, ο οποίος είναι παντοδύναμος μέσα στους τοίχους της φυλακής. Αντίθετα με τη νομοθεσία και κάθε μύθο που θέλει τα γαλλικά ατομικά κελιά να είναι "πολυτελή", η τοποθέτηση στην απομόνωση έχει φυσικά τιμωρητικό χαρακτήρα. Αυτό γίνεται προφανές αν λάβουμε υπόψη την αρχιτεκτονική εγγύτητα των πτερύγων απομόνωσης με τα πειθαρχικά κελιά και τον τρόπο που διευθυντές φυλακών παίζουν με τα δύο μέσα

σωφρονισμού -τα πειθαρχικά να είναι όλα χρονικά περιορισμένα- για να πιέσουν τους κρατούμενους. Όπως σε όλα τα μοντέρνα σωφρονιστικά συστήματα, η απομόνωση και οι ΕΣΚ δεν χρησιμοποιούνται για να προστατεύσουν κάποιον κρατούμενο από άλλους ή από τον εαυτό του, αλλά για να διαχωρίσουν τους πιο εξεγερτικούς, με στιδήποτε αυτό μπορεί να σημαίνει: διαφυγή, καταστροφή υποδομών της φυλακής ή συλλογικός αγώνας.

Οι σημερινές πτέρυγες απομόνωσης αντικατέστησαν τις πτέρυγες υψηλής ασφάλειας («quartiers de haute sécurité») που υπήρξαν στις γαλλικές φυλακές ανάμεσα στο 1975 και 1981, μια περίοδο σημαδεμένη από την υιοθέτηση δρακόντειων πολιτικών ποινικής αντιμετώπισης από τον υπουργό Alain Peyrefitte. Οι αρχές της επανένταξης και της προσωπικής προσαρμογής της ποινής, που είχαν υιοθετηθεί σε ένα "προοδευτικό" μετασχηματισμό το 1945, εγκαταλείφθηκαν. Οι αναστολές και οι άδειες μειώθηκαν, οι μεγάλες ποινές αυξήθηκαν. Αυτοματοποιημένες, μη συμπίεσιμες περίοδοι «εξασφάλισης» εισήχθησαν στις οποίες δεν υπήρχε καμία περίπτωση μείωσης ποινής. Όλα αυτά τα μέτρα είχαν σαν αποτέλεσμα τη δραστική αύξηση του πληθυσμού στο εσωτερικό της φυλακής. Μετά από μια σειρά εξεγέρσεων το 1974 που άφησε 11 φυλακές μερικά ή ολικά κατεστραμμένες, πραγματοποιήθηκε μια σειρά σωφρονιστικών μεταρρυθμίσεων το 1975 που περιλάμβανε κάποιες βελτιώσεις στους όρους και στις συνθήκες κράτησης (πρόσβαση σε μέσα ενημέρωσης, απόρριψη της στολής της φυλακής, τέλος στους κανόνες για το κούρεμα κ.ά.) παράλληλα με τη δημιουργία ενός καθεστώτος υψηλής ασφαλείας για τους πιθανώς εξεγερμένους. Η δημιουργία των πτερύγων υψηλής ασφαλείας υιοθετήθηκε ως ένα "μέτρο έκτακτης ανάγκης" μέσω μιας διακήρυξης που αργότερα θεωρήθηκε παράνομη, αλλά μέχρι τότε ο κώδικας ποινικής δικονομίας είχε ήδη αλλάξει. Εγκαθίδρυε ένα καθεστώς αυστηρής απομόνωσης, ελέγχου

²² Η ύπαρξη δικαστικού ελέγχου είναι πρόσφατη, μιας και η τοποθέτηση στην απομόνωση θεωρούνταν για μεγάλο διάστημα, όπως και σε προηγούμενα παραδείγματα, απόφαση "εσωτερικής τάξης" της σωφρονιστικής διοίκησης.

και επιτήρησης για κρατούμενους που θεωρούνταν "επικίνδυνοι χαρακτήρες, ιδιαιτέρως επιθετικοί ή επίμονα και ισχυρά προβληματικοί για τη λειτουργία της φυλακής"²³. Έτσι, οι ΕΣΚ που μέχρι τότε ήταν εξαιρέσεις²⁴, θεσμοθετήθηκαν νομικά και γενικεύτηκαν. Από τότε όλοι οι αγώνες μέσα στη φυλακή συμπεριλάμβαναν στα αιτήματά τους την απόρριψη των πτερύγων υψηλής ασφαλείας.

Αυτή η αγωνιστική περίοδος σηματοδεύτηκε από την δίκη τεσσάρων κρατουμένων το 1978 που προσπάθησαν να δραπετεύσουν από μια πτέρυγα υψηλής ασφαλείας στη φυλακή του Lisieux. Πολύς θόρυβος έγινε γύρω από τις συνθήκες στις πτέρυγες υψηλής ασφάλειας και η Επιτροπή Δράσης Κρατουμένων («Comité d'action des prisonniers») προετοίμασε μια μπροσούρα που στάλθηκε στους ένορκους. Ο Michel Foucault σε κείμενό του πραγματεύτηκε κριτικά την έννοια της "επικινδυνότητας" που χρησιμοποιούνταν για να δικαιολογήσει την τοποθέτηση σε πτέρυγα υψηλής ασφαλείας. Εξηγεί ότι είχε νομιμοποιηθεί η τιμωρία κάποιου όχι μόνο για το αδίκημα που είχε διαπράξει αλλά και για το ποιος είναι ο ίδιος, ή για το ποιος θα μπορούσε να γίνει, κάτι που πήγαινε το μοντέρνο σύστημα πειθάρχησης σε ένα νέο επίπεδο καταπίεσης. Ένας από τους κατηγορούμενους του Lisieux πεθαίνει σε απόπειρα δραπετεύσης μαζί με τους Jacques Mesrine και François Besse, διάσημοι και οι δύο για τις πολλές και ιδιοφυείς δραπετεύσεις τους και οι οποίοι σύντομα έγιναν αναγνωρίσιμες και συμβολικές προσωπικότητες στον αγώνα ενάντια στις πτέρυγες υψηλής ασφαλείας. **Όσο συνεχίζονταν οι διαπραγματεύσεις για την κατάργηση της θανατικής ποινής, η Επιτροπή Δράσης Κρατουμένων βγάζει κάλεσμα ενάντια στο καθεστώς πτερύγων υψηλής ασφαλείας, δηλώνοντας ότι**

είναι μια μεταμφιεσμένη θανατική καταδίκη, θεαματικά λιγότερο βάρβαρη αλλά εξίσου καταστροφική. Το κάλεσμα συνυπογράφονταν από τον Taleb Hadjadj ο οποίος αυτοκτόνησε το 1980 αφού είχε καταγγείλει πολλές φορές την ύπαρξη "λευκών βασανιστηρίων"²⁵.

Η αριστερή κυβέρνηση του François Mitterand, ο οποίος ήλθε στην εξουσία το 1981, απλά κληρονόμησε τη εμμονή με την ασφάλεια και την εφάρμοσε με τον δικό της τρόπο. Τον πρώτο χρόνο της νέας διακυβέρνησης, συνεχίζονται οι αγώνες για την απελευθέρωση πολιτικών κρατουμένων, για την κατάργηση των πτερύγων υψηλής ασφαλείας, καθώς και για την γενικότερη βελτίωση των συνθηκών στις φυλακές. Οι περισσότεροι αναρχικοί και κομμουνιστές κρατούμενοι απελευθερώνονται και οι απαιτήσεις που αφορούσαν τον γενικό πληθυσμό εφαρμόζονται, καθώς οι φερόμενοι ως "αρχηγοί" των εξεγέρσεων μεταφέρονται σε πειθαρχική απομόνωση. Σχετικά αργά σε σύγκριση με άλλα ευρωπαϊκά κράτη, η διακυβέρνηση του Mitterand ξεκίνησε τη μεταμπίεση των κατασταλτικών μεθόδων σε μορφές περισσότερο προσαρμοσμένες στο κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Διάφοροι κατασταλτικοί μηχανισμοί όπως η θανατική ποινή και οι πτέρυγες υψηλής ασφαλείας καταργήθηκαν αλλά σύντομα αντικαταστάθηκαν από παρόμοια μέτρα. Εξεγέρσεις στις γαλλικές φυλακές συνεχίστηκαν μέσα στη δεκαετία του '80 οδηγώντας σε μαζικές καταστροφές των εγκαταστάσεων και συνάντησαν ένα σημαντικό κίνημα αλληλεγγύης έξω από τους τοίχους των φυλακών, ειδικά το 1987 όταν μια μεταρρύθμιση εισήγαγε ακόμη μεγαλύτερα διαστήματα «εξασφάλισης». Όσον αφορά τις πτέρυγες υψηλής ασφαλείας, συνέχισαν να υφίστανται κάτω από το νέο όνομα "πτέρυγες απομόνωσης", μην έχοντας

²³ http://prison.eu.org/article.php3?id_article=394

²⁴ Φυσικά, η απομόνωση μέσα στο σωφρονιστικό σύστημα δεν είναι κάτι καινούριο. Επίσης, η έννοια της "υψηλής ασφαλείας" υπήρχε από το 1955 όταν αυστηρότερα καθεστώτα φυλάκισης χρησιμοποιούνταν για Αλγερινούς φυλακισμένους. Η λίστα με "κρατούμενους ειδικής αναφοράς" υπάρχει από το 1967.

²⁵ Τον ίδιο χρόνο ο Roger Knobelspiess δημοσιεύει το γνωστό του βιβλίο για τις συνθήκες στις πτέρυγες υψηλής ασφαλείας.

ουσιαστική διαφορά εκτός του ότι «νομιμοποιούσαν ακόμα περισσότερα τον υγιεινικό βασανισμό».²⁶ Ή όπως αναφέρει ένας κρατούμενος σε απομόνωση το 1991: "Μπορώ να σας πω ότι τίποτα δεν άλλαξε, ούτε στη μορφή, ούτε στη δομή, ούτε στην επίβλεψη, ούτε στην ατμόσφαιρα. Φυσικά παραμένει η ίδια μυρωδιά θανάτου, μίσους, βίας και μη-ζωής"²⁷.

Οι πτέρυγες απομόνωσης χρησιμοποιήθηκαν ακόμη εναντίον των μελών της Action Directe, μιας ριζοσπαστικής ένοπλης οργάνωσης που είχε ξεκινήσει επιθέσεις εναντίον καπιταλιστικών στόχων προς το τέλος του '70. Άρα, η σοσιαλιστική κυβέρνηση έδειξε γρήγορα το πραγματικό της πρόσωπο μετά τη στρατηγική κίνηση απελευθέρωσης πολιτικών κρατουμένων στην αρχή της θητείας της. Διακήρυξε την Action Directe παράνομη οργάνωση το 1982 χρησιμοποιώντας την έννοια της "μεγάλης ληστείας" για να αποφύγει την πολιτική αναφορά κατά την καταστολή της οργάνωσης. **Διεξήχθησαν νέες συλλήψεις και δίκες που κατέληγαν σε ισόβιες καταδίκες. Αυτή η επίθεση απαντήθηκε από τα μέλη της Action Directe με έναν ισχυρό αγώνα μέσα από τη φυλακή, με μια σειρά απεργιών πείνας για την αναγνώρισή τους ως πολιτικών κρατουμένων και ενάντια στο καθεστώς απομόνωσης. Το**

1989 μεταφέρθηκαν πίσω σε κανονική κράτηση, παρ' όλα αυτά, οι πτέρυγες απομόνωσης και η χρήση νομοθετημάτων και δικαιοδοσίας υπό καθεστώς εξαίρεσης είχαν γίνει μόνιμο κομμάτι των μεθόδων της κρατικής καταστολής.

Από το τέλος της δεκαετίας του '80 η ανάπτυξη κατασταλτικών μεθόδων μέσα στις φυλακές έγινε μόνο εντονότερη, ενώ την ίδια ώρα μικρές αλλαγές συνέχιζαν να γίνονται για να ρυθμιστούν οι πτέρυγες απομόνωσης σύμφωνα με τις συνταγματικές και τις ευρωπαϊκές νόρμες. Η λογική της απομόνωσης έγινε κυρίαρχη μέσα στο σωφρονιστικό σύστημα, εφαρμοζόμενη από όλο και πιο εξελιγμένα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά. Όπως δηλώνει ένας αρχιτέκτονας στον οποίο ανατέθηκε η κατασκευή μιας νέας φυλακής το 2000: "Ελπίζω ότι μπορούμε να ξεχάσουμε τους λειτουργικούς περιορισμούς γιατί έτσι όλα γίνονται πολύ απλά. Θέλω να πετύχω ο κρατούμενος, όπως και ο φύλακας, να αποδέχεται άθελά του τον εγκλεισμό"²⁸. Ένας κρατούμενος, έγκλειστος σε ένα από αυτά τα νέα μοντέλα φυλακής εξηγεί: "Στο Neuvic-sur-Isle, κοντά στο Périgueux, το κέντρο κράτησης φαντάζει σαν ένα αχανές εργαστήριο ελέγχου. Κινείσαι με την μαγνητική κάρτα που έχει την φωτογραφία σου. Είσαι προγραμματισμένος να περνάς από ένα συγκεκριμένο μέρος

²⁶ <http://journalenvolee.free.fr/envolee4/numero4/428.shtml>

²⁷ Ομοίως

²⁸ Ομοίως

μια συγκεκριμένη ώρα. Το γεγονός ότι η πόρτα του κελιού σου παραμένει ανοικτή δεν αλλάζει τίποτα στην κατάστασή σου αφού δεν μπορείς να κουνηθείς. Έχεις την εντύπωση ότι ζεις σε μια ταινία επιστημονικής φαντασίας, σαν ένας αρουραίος που μπορεί να μπει μόνο σε συγκεκριμένα κουτιά ενός λαβυρίνθου και όχι σε άλλα. Είναι δύσκολο να αντιδράσεις. Πώς να εξεγερθείς ενάντια σε άσπρους τοίχους και κάμερες; Μένεις σε μια απομόνωση που είναι σχεδόν κλινική. Η εντυπωσιακή παρουσία συρματοπλέγματος μου θύμιζε συχνά στρατόπεδο συγκέντρωσης. Είτε είσαι μόνος σου στο κελί με το Canal+ [κανάλι στην γαλλική τηλεόραση] είτε σε ζευγάρια δύο ατόμων. Η μοναξιά των κρατουμένων πρέπει να σπάσει. Σε αντίθεση με τα «maison d'arrêt», εδώ σχέσεις μεταξύ των κρατουμένων σχεδόν δεν υφίστανται. Όπως και έξω, υπάρχει μια διαδικασία εξατομίκευσης. Και η καταστολή είναι εύκολη όταν οι άνθρωποι είναι απομονωμένοι και βιώνουν τον εγκλεισμό τους ως προσωπικό αγώνα για επιβίωση»²⁹.

Η απομόνωση μέσα στην φυλακή έχει γίνει κανονικότητα: "Πώς μπορεί κάποιος να μην αναρωτιέται για το γεγονός ότι η ιδέα του καθεστώτος εγκλεισμού σε κελί (που πηγάζει από την ιδέα της απομόνωσης) θεωρείται σήμερα στην Γαλλία

πρόοδος, ενώ στην Τουρκία ως μια απαράδεκτη συνθήκη, στον αγώνα εναντίον της οποίας υπάρχουν κρατούμενοι διατεθειμένοι να πεθάνουν: προτιμούν τους κοιτώνες όπου μπορούν να σκεφτούν, να συνωμοτήσουν και να αντισταθούν συλλογικά ενάντια στην μοναξιά, η οποία εδώ έχει γίνει συνώνυμο της ελευθερίας και της ηρεμίας»³⁰. **Η αντίσταση μέσα στους τοίχους της φυλακής έχει γίνει πιο ατομική και μια γενικευμένη αναισθητοποίηση φαίνεται να έχει κυριεύσει πολλούς κρατούμενους.** Ένας κρατούμενος σε απομόνωση αναφέρει το 1991: "Είναι η παγίδα της εξέλιξης των τεχνικών βασανιστηρίων στην οποία πιάνεται ένας μεγάλος αριθμός κρατουμένων και ακόμη περισσότερο ο κόσμος απ' έξω. Πιασμένοι στα γρανάζια του συστήματος, οι περισσότεροι από τους φυλακισμένους δεν έχουν καν συνείδηση της κατάστασης πια και δεν συγκροτούν κάτι περισσότερο από ένα κοπάδι αγελάδες που κοιτάνε το τρένο της ζωής να περνάει και αυτό είναι το πιο ενοχλητικό. Βυθισμένοι σε αυτή την απάθεια που είναι χειρότερη κι από θάνατο, τα βάσανα εξαφανίζονται και το άτομο γίνεται αέναη ιδιοκτησία που εξαρτάται ολοκληρωτικά από την "δικαιοσύνη" του σωφρονιστικού συστήματος"³¹.

²⁹ Ομοίως

³⁰ Ομοίως

³¹ Ομοίως

Το καθεστώς F.I.E.S στο ισπανικό κράτος

Το F.I.E.S (Fichero de Internos de Especial Seguimiento - Αρχείο Κρατούμενων σε Ειδική Παρακολούθηση) είναι ένα σύστημα ασφυκτικού ελέγχου και επιτήρησης, κατηγοριοποίησης και απομόνωσης των "επικίνδυνων" κρατούμενων, σχεδιασμένο για την προληπτική καταστολή και την ψυχολογική εξόντωση των απείθαρχων.

Σήμερα οι φάκελοι των FIES διακρίνονται σε 5 κατηγορίες:

F.I.E.S.-1 (άμεσος έλεγχος): Πρόκειται για κρατούμενους που θεωρούνται επικίνδυνοι και συγκρουσιακοί, πρωτοστάτες εξεγέρσεων, δραπετεύσεων και «σοβαρών» επιθέσεων στην σωφρονιστική τάξη. Περιλαμβάνονται οι πιο συνειδητοί και μαχητικοί έγκλειστοι.

F.I.E.S.-2 (οργανωμένο έγκλημα): Περιλαμβάνουν τους έγκλειστους που έχουν συλληφθεί για αδικήματα που διαπράττονται στο πλαίσιο εγκληματικών οργανώσεων ή ομάδων.

F.I.E.S.-3 (ένοπλες οργανώσεις): Περιλαμβάνουν τους κρατούμενους που έχουν συλληφθεί για συμμετοχή σε ένοπλες οργανώσεις ή για συνεργασία και υποστήριξη σ' αυτές³².

F.I.E.S.-4 (σώματα ασφαλείας και σωφρονιστικοί υπάλληλοι): Περιλαμβάνουν μέλη των δυνάμεων ασφαλείας, που έχουν φυλακιστεί για διάφορους λόγους. Σκοπός αυτής της ταξινόμησης είναι η προστασία τους από ενδεχόμενες αντεκδικήσεις φυλακισμένων.

F.I.E.S.-5 (ειδικών χαρακτηριστικών)³³: Εδώ περιλαμβάνουν τρόφιμους των φυλακών που τους έχουν αποδοθεί ιδιαίτερα εγκληματολογικά

χαρακτηριστικά ή χρειάζονται ειδική παρακολούθηση, για λόγους ασφαλείας.

Η επιτήρηση που επιβάλλεται πάνω στους κρατούμενους που οι σωφρονιστικοί μηχανισμοί εντάσσουν σε καθεστώς F.I.E.S. είναι υπό την εποπτεία του οργάνου Coordinacion de Seguridad (Συντονισμός Ασφάλειας) που αποστέλλονται όλες οι αναφορές, και βασίζεται στα εξής:

- Έρευνα κάθε γραπτής επικοινωνίας (φωτοτυπούνται όλες, όπως και καταγράφονται οι αποστολείς).
- Έρευνα περιοδικών, εφημερίδων, βιβλίων και άλλων αναγνωσμάτων του κρατούμενου, με δυνατότητα λογοκρισίας αν θεωρηθεί, απ' τις αρχές, επικίνδυνο ως προς την ασφάλεια της φυλακής.
- Καταγραφή κάθε φωνητικής επικοινωνίας του κρατούμενου, τηλεφωνικής ή σε επισκεπτήρια (όπως και η ταυτότητα και η σχέση με τον έγκλειστο που έχει αυτός που επικοινωνεί μαζί του).
- Καθημερινή παρατήρηση και καταγραφή κάθε δραστηριότητας του. Με ποιους κρατούμενους

³² Σε FIES 3, φυλακίστηκαν 5 αναρχικοί το 2013 για σχόλιά τους σε γκρουπ που είχαν στο Facebook (εγκωμιασμός και προτροπή σε "τρομοκρατικές" πράξεις).

³³ Για να σκιαγραφήσουμε λίγο αυτή την κατηγορία θα αναφέρουμε ότι παλιότερα κυρίως αφορούσε κρατούμενους αρνητές στρατεύσης ακριβώς για το λόγο της ιδιαίτερης πολιτικής και κοινωνικής βαρύτητας που είχε ο εγκλεισμός τους. Σήμερα αποτελεί μια "ανοιχτή" κατηγορία με πλήθος κρατούμενων να εντάσσονται σ' αυτήν ανάλογα με τη βούληση των σωφρονιστικών και δικαστικών αρχών. Σαν παραδείγματα, ανάμεσά τους βρίσκουμε συλληφθέντες απεργιακών κινητοποιήσεων και πρώην κρατούμενους FIES-1 που είχαν "καλή" συμπεριφορά.

σχετίζεται ο έγκλειστος, τι κάνει μέσα στη μέρα, τι είδους σχέσεις διατηρεί με τους άλλους κρατούμενους ή τους δεσμοφύλακες, με τι ασχολείται κλπ.

- Όλες οι γραφειοκρατικές διαδικασίες με τον σωφρονιστικό μηχανισμό, το πώς προχωράνε οι νομικές διαδικασίες, οι αποφάσεις και τα έγγραφα όλων των οργανισμών που εμπλέκεται ο έγκλειστος, αποστέλλονται στο Coordinacion de Seguridad.
- Συντάσσονται αναφορές σε σχέση με την επικοινωνία με τους δικηγόρους και τα ονόματα αυτών.
- Αναφορά όλων των συμβάντων, εντός της φυλακής, που έχει συμμετοχή ή την υποψία συμμετοχής.

Κάποιες από τις ειδικές συνθήκες που ισχύουν για όλους τους εγκλείστους υπό καθεστώς F.I.E.S.:

- Κρατούνται σε **ατομικά κελιά**, ειδικά κατασκευασμένα με άθραυστα υλικά.
- Τους απαγορεύεται η συμμετοχή σε κάποιο είδος εργασίας, εργαστηρίου ή μαθήματος.
- Δεν επιτρέπεται να έχουν πάνω από 2 βιβλία και 2 αλλαξιές ρούχα (σε κάποιες φυλακές δεν επιτρέπεται προσωπικός ρουχισμός και δίνεται ειδική φόρμα κρατουμένου).
- Υποβάλλονται σε συνεχείς ελέγχους των κελιών τους.
- Επιβάλλεται συνεχής αλλαγή των φυλακών που κρατούνται, πάντα μακριά από τον τόπο καταγωγή τους.
- Η μείωση της ποινής τους (αν έχουν "καλή" συμπεριφορά εντός των ιδρυμάτων) δεν γίνεται στα 2/3, αλλά στα 4/5.
- Ελέγχονται με σύγχρονα μέσα επιτήρησης 24 ώρες το 24ωρο.
- Μία από τις τιμωρίες τους είναι η απόλυτη απομόνωση.

Για τον κρατούμενο υπό καθεστώς F.I.E.S. 1:

- Η απομόνωση είναι απόλυτη για 22 με 23 ώρες, κλειδωμένος στο κελί, ενώ 1 με 2 ώρες μπορεί να βρίσκεται σε προαυλισμό, μόνος του ή

με ελάχιστους συγκρατούμενους του, ανάλογα με την περίπτωση του.

- Γίνονται καθημερινές έρευνες στα προσωπικά πράγματα του και συνεχείς μεταφορές από κελί σε κελί, για να εμποδιστούν σχέσεις ανάμεσα στον έγκλειστο και τους άλλους κρατούμενους. Επίσης οι κρατούμενοι δεν παίρνουν προσωρινές άδειες εξόδου ή παρόμοιες διευκολύνσεις.
- Πραγματοποιούνται αιφνίδιοι νυχτερινοί έλεγχοι στο κελί του και ανά περιόδους υπάρχει έρευνα κάθε μία ώρα μέσα στην νύχτα.
- Επίσης η επαφή με τους ανθρωποφύλακες έχει μειωθεί στο ελάχιστο, λόγω της χρήσης νέων αυτόματων συστημάτων.

Ακριβώς λόγω της επιβαλλόμενης στέρξης επικοινωνίας με τον κόσμο, οι κρατούμενοι υπό καθεστώς FIES είναι εύκολοι στόχοι των αυθαιρεσιών των δεσμοφυλάκων. Είναι πάμπολλες οι καταγγελίες / μαρτυρίες για βασανιστήρια, ξυλοδαρμούς, δεσίματα στα κρεβάτια κ.λπ, που είναι έξω από κάθε σωφρονιστικό κώδικα. Ενώ η απομόνωση έχει τραγικό αντίκτυπο στην ψυχολογία του εγκλείστου και συντελεί στην πνευματική και ψυχολογική του κατάρρευση, προκαλώντας ανεπανόρθωτες βλάβες, πολλές είναι οι περιπτώσεις που φυλακισμένοι οδηγήθηκαν στην αυτοκτονία.

Στον θεσμό των FIES ενσαρκώνονται δύο από τις διαχρονικές διαδικασίες ελέγχου και καταστολής της εξουσίας. Απ' τη μία έχουμε το "διαίρει και βασίλευε" με τον **διαχωρισμό και την κατηγοριοποίηση των κρατουμένων**, ανάλογα με το αδίκημα και την συμπεριφορά τους εντός, δημιουργώντας δεκάδες μικρόκοσμους μέσα στην φυλακή και εμποδίζοντας την δημιουργία κοινοτικών σχέσεων μεταξύ τους. Απ' την άλλη έχουμε το "μαστίγιο και το καρότο", τον συνδυασμό της τιμωρητικής διάστασης του απάνθρωπου καθεστώτος των FIES με ένα μηχανισμό παραγωγής ελπίδας που, με ευεργετικές διατάξεις και υποσχέσεις, παρουσιάζεται σαν προσωπικός μονόδρομος για καλύτερες συνθήκες εγκλεισμού. Η εγκαθίδρυση των FIES έγινε από την σοσιαλιστική κυβέρνηση το 1991, χωρίς να κατατεθεί στο κοινοβούλιο, με μορφή κυβερνητικού διατάγμα-

τος σαν έκτακτο μέτρο. Η θεσμική του διάσταση είναι θολή μέσα στο πέρασμα του χρόνου. Το 1996 νομοθετείται και μετά από νομικές πιέσεις, συλλόγων υπεράσπισης των κρατουμένων, το 2009 κρίνεται από δικαστήριο σαν παράνομο. Τα FIES, βέβαια, είναι οργανικό κομμάτι του ισπανικού σωφρονιστικού συστήματος και συνεχίζουν να λειτουργούν με διαφορετική επίσημη ονομασία, ως το 2011 που με λίγο διαφορετική νομική μορφή, νομιμοποιήθηκαν ξανά.

Ειδικές συνθήκες κράτησης και η γέννηση των FIES

Αρκετό καιρό πριν το καθεστώς FIES συγκεκριμένο και γενικευτεί στις φυλακές της ισπανικής επικράτειας, συναντάμε κάποια από τα στοιχεία που το συνθέτουν, στις ΕΣΚ που επιφύλαξε το κράτος στους πρωτεργάτες της COPEL³⁴, τους μετέχοντες στις εξεγέρσεις και τις αποδράσεις της περιόδου. Στα τέλη της δεκαετίας του '70 η νεόκοπη ισπανική δημοκρατία κλυδωνίστηκε από τον σκληρό αγώνα των κοινωνικών κρατουμένων της³⁵ και το κίνημα αλληλεγγύης σ' αυτόν. Για να διασπάσει τις κοινότητές τους και να τους απομονώσει από τον έξω κόσμο, εγκαινιάζει την **πρώτη φυλακή υψίστης ασφαλείας**, σύμφωνα με τα πρότυπα των γερμανικών λευκών κελιών και του αμερικάνικου αρχιτεκτονικού μοντέλου, την **Herrera de la Mancha το 1979**. Είναι απομακρυσμένη από κατοικημένη περιοχή, στο πουθενά, χωρίς δυνατότητα μετακίνησης εκεί με μέσο μαζικής μεταφοράς, ενώ τα λίγα σπίτια που υπάρχουν είναι για τους δεσμοφύλακες και τους αστυνομικούς. Την είσοδο της φυλακής κοσμεί ένα αστυνομικό τμήμα, μιας και την εξωτερική

της φύλαξη (ή την εσωτερική επιχείρηση σε περίπτωση στάσης) είχε αναλάβει η Guardia Civil. Η Herrera de la Mancha, η πρώτη φυλακή που χτίστηκε σε δημοκρατικό καθεστώς στην Ισπανία, αποτελεί ένα κατασταλτικό πειραματισμό που ενέπνευσε την αναδιάρθρωση, των επόμενων χρόνων, του σωφρονιστικού συστήματος. Οι δεσμοφύλακες είχαν το "ελεύθερο" και τις εντολές για να εκφράσουν όλο τον σαδισμό τους στα κορμιά και τα μυαλά των εγκλείστων, οι ξυλοδαρμοί και οι βασανισμοί ήταν καθημερινότητα. Υπήρχαν εξευτελιστικοί σωματικοί έλεγχοι, νυχτερινές έφοδοι σε κελιά, ελεγχόταν και λογοκρινόταν η επικοινωνία των κρατουμένων, στις μετακινήσεις επιβαλλόταν στους φυλακισμένους να πηγαίνουν σύριζα στον τοίχο και να κοιτάζουν το πάτωμα. Τα μεγάφωνα της φυλακής έπαιζαν μιλιταριστικά εμβατήρια και όλοι οι χώροι ελέγχονταν με κά-

³⁴ Coordinadora de Presos en Lucha (Συντονιστικό Αγωνιζόμενων Φυλακισμένων). Αυτή η προσπάθεια συντονισμού συστήθηκε το 1977 ως δημοκρατική, ανοιχτή σε όλους τους κρατουμένους, ανεξάρτητη από κόμματα και οργανώσεις και στην αρχή λειτούργησε μόνο στο Carabanchel, αλλά δήλωνε την διάθεσή της να εξαπλωθεί (όπως και έγινε), με τρόπο αμεσοδημοκρατικό και συνελευσιακό, σε όλες τις φυλακές της χώρας. Τα αιτήματά της προχώρησαν πέρα από τη γενική αμνηστία ζητώντας να μπει φραγμός στην εργασιακή εκμετάλλευση των φυλακισμένων, να βελτιωθούν οι συνθήκες κράτησης και να αλλάξει ο φρανκικός ποινικός κώδικας και οι υπόλοιποι φασιστικοί νόμοι που καθόριζαν το σωφρονιστικό σύστημα και την απονομή δικαιosuνης.

³⁵ Το καλοκαίρι του '76 εκδηλώθηκε στάση στην φυλακή του Carabanchel με κύριο αίτημα τη γενική αμνηστία. Στο κείμενο που παρέδωσαν οι κρατούμενοι, επιχειρηματολογούσαν πως για τον εγκλεισμό τους δεν ευθύνονταν εκείνοι, αλλά η ίδια η καπιταλιστική κοινωνία, η οποία βασίζεται πάνω στην -με κάθε τρόπο- προστασία της ιδιωτικής περιουσίας. Αυτοχαρακτηρίστηκαν, μάλιστα, ως κρατούμενοι του πολιτικοοικονομικού κατεστημένου της ίδιας της κοινωνίας και από εκείνη τη στιγμή άλλαξαν τον όρο «ποινικοί» με τον όρο «κοινωνικοί» κρατούμενοι.

μερες. Μα σε αυτά που ήταν πρωτοπόρο το καθεστώς εγκλεισμού στην Herrera de la Mancha ήταν η επιβολή της απόλυτης απομόνωσης και η κατηγοριοποίησή της. Με την άφιξη εκεί, ο κρατούμενος τίθεται σε "πρώτο βαθμό" παρακολούθησης (απόλυτη απομόνωση). Αν δεν υποπέσει σε κάποιο παράπτωμα, περνάει σε "δεύτερο βαθμό", όπου μπορεί να κάνει λίγη γυμναστική μαζί με άλλους 1-2 κρατούμενους. Όταν ο κρατούμενος περάσει από όλους τους διαφορετικούς βαθμούς χωρίς να πέσει σε κάποιο παράπτωμα, μπορεί να μεταφερθεί σε άλλες φυλακές... Τα επόμενα χρόνια ακολούθησαν τα πρότυπα της δεκάδες νεόχτιστες φυλακές υψίστης ασφαλείας όπως η Meco³⁶ το 1982 και άλλες: Nancrales de la Oca, Daroca, Topas, Villanubla κ.λπ.

Στις αρχές του 1990 παρατηρείται μια αναζωπύρωση του αγώνα στις φυλακές. Στις 27 Ιούνιο 1989 ξεσπά μια εξέγερση στο Puerto de Santa Maria. Οι εξεγερμένοι μεταφέρονται στην Herrera de la Mancha και τίθενται σε απομόνωση. Την ίδια χρονιά οι πολιτικοί κρατούμενοι της GRAPO ξεκινούν αλυσιδωτή απεργία πείνας που κρατάει συνολικά 435 μέρες και συγκεντρώνει την προσοχή. Στις 14 Φλεβάρη 1990 οι κρατούμενοι κρατούν τους δεσμοφύλακες ομήρους στις φυλακές Alcala-Meco. Απαιτούν την αποφυλάκιση του Juan Redondo Fernandez και των κρατούμενων στην Herrera de la Mancha. Τον Μάρτη, εξεγέρσεις ξεσπούν στη Daroca, Nancrales de la Oca, Caceres II, Alcala-Meco και Fontcalent. Τον Οκτώβρη της ίδιας χρονιάς, μέσα

από τα μπουντρούμια της Herrera de la Mancha, ανασυντάσσεται το APRE (APRE(r)) από 5 κρατούμενους. Το μανιφέστο του APRE(r)³⁷ κυκλοφορεί από φυλακή σε φυλακή σε όλη την Ισπανία. Στις 18 Μάρτη 1991, οι κρατούμενοι της Herrera κρατούν ομήρους και διεκδικούν τουλάχιστον 18 αιτήματα. Η εξέγερση τσακίζεται αλλά το APRE(r) είναι στο στόμα και στη σκέψη όλων, και **εξεγέρσεις, ομηρίες, αποδράσεις συγκλονίζουν όλη τη χώρα και δίνεται ευρεία δημοσιότητα στα αιτήματα των φυλακισμένων. Σαν απάντηση στις εξεγέρσεις αυτές το κράτος εγκαθιδρύει τα FIES**. Τα πιο δραστήρια μέλη του APRE(r) κλείνονται σε καθεστώς FIES.

Ενάντια στο καθεστώς FIES

Αγώνες ενάντια στα FIES υπήρξαν από την πρώτη κιόλας μέρα, από άτομα ή μικρές ομάδες, όμως γύρω στα τέλη του '90³⁸ έγινε συνείδηση πολλών κρατούμενων στα FIES η αναγκαιότητα ενός συντονισμού και μέσα από γράμματα σε άλλους κρατούμενους ή ομάδες υποστήριξης ξεκίνησαν να οργανώνουν τον αγώνα τους. Η πρώτη συντονισμένη δράση φυλακισμένων αποτελούνταν από charcos: άρνηση των κρατούμενων να βγουν από τα κελιά τους για άσκηση, αλλά γρήγορα κατάλαβαν ότι αν δεν επεκταθεί ο αγώνας σε περισσότερους κρατούμενους κι αν δεν υπάρξει αρκετή ριζοσπαστική στήριξη από έξω, η μόνη συνέπεια θα ήταν η ένταση της καταστολής. Μέσα από δράσεις, αλληλογραφία και προκηρύξεις ο αγώνας εξαπλώθηκε και σε άλλους κρα-

³⁶ Στο Meco (Μαδρίτη), στις αρχές του '80, οι κρατούμενοι στήνουν το APRE (Σύλλογος Κρατούμενων σε Ειδικές Συνθήκες). Ξεκινάνε έναν σκληρό αγώνα και αρνούνται κάθε μορφή συνδιαλλαγής. Εντός τους υπάρχει μία ριζοσπαστική μειοψηφία που έχει μονάχα ένα αίτημα: τον θάνατο όλων των δεσμοφυλάκων και των μπάτσων, τον εξοπλισμό των κρατούμενων και τον αγώνα μέχρι θανάτου.

³⁷ Στο μανιφέστο της APRE(r) καταγγέλλονται τα βασανιστήρια εντός των τειχών, η κακομεταχείριση και οι αυθαιρέσεις από τους δεσμοφύλακες, όπως και οι προσπάθειες ψυχολογικής λοβοτομής των ασυμμόρφωτων κρατούμενων. Κινείται ενάντια στην απόλυτη απομόνωση και τη θεσμοθέτησή της, τη στέρηση επικοινωνίας και την εκτόπιση των κρατούμενων σε απομακρυσμένες, από τους τόπους τους, φυλακές. Ζητά αξιοπρεπείς συνθήκες κράτησης και την αποφρακτοποίηση του έμφυκου σωφρονιστικού δυναμικού. Απαιτεί να γίνουν έρευνες των καταγγελιών για βασανιστήρια και να απομακρυνθούν οι εμπλεκόμενοι δεσμοφύλακες, να μειωθούν οι ποινές και να αποφυλακιστούν όσοι κρατούμενοι έχουν ανίατες ασθένειες σε τελικό στάδιο.

³⁸ Κάτι ακόμα που βοήθησε στην επαγρύπνηση και την συνείδηση του αγώνα ήταν η έκδοση το 1996 του βιβλίου του Xosé Tarrío: "Huy hombre huy. Diario de un preso FIES" (έχει εκδοθεί και στα ελληνικά με τον τίτλο "Τρέξε άνθρωπε τρέξε. Ημερολόγιο από τις φυλακές FIES" από συντρόφους που συμμετέχουν και στηρίζουν το ταμείο αλληλεγγύης και οικονομικής υποστήριξης φυλακισμένων αγωνιστών) και η απελευθέρωση του Patxi Zamora Durán, κρατούμενου στα FIES που ταξίδεψε σε όλη τη χώρα, μιλώντας για την εμπειρία του στα FIES. Κι έπειτα ήρθε η σύλληψη και φυλάκιση στα FIES ιταλών αναρχικών, που τράβηξε αρκετή προσοχή (η περίπτωση των 4 της Cordoba).

τουμένους και ομάδες έξω από τα τείχη της φυλακής³⁹ και μετά από λίγο καιρό έγινε μια συμφωνία πάνω σε 3 βασικές διεκδικήσεις:

α) Κατάργηση των FIES και κάθε μορφής απομόνωσης. β) Τέλος στη διασπορά των κρατουμένων (σε φυλακές μακριά από τα σπίτια τους, τις οικογένειες και τους φίλους τους, διαχωρισμένοι από άλλους κρατουμένους ή συντρόφους). γ) Άμεση αποφυλάκιση όλων των βαριά ασθενών κρατουμένων.

Με τα αιτήματα αυτά μια συλλογική απεργία πείνας έγινε από τις 16 έως 19 Μάρτη του 2000. Παρ' όλες τις δυσκολίες περίπου 400 κρατούμενοι συμμετείχαν σε 21 διαφορετικές φυλακές. Ήταν μια συμβολική ενέργεια (4 μέρες για τους 4 τοίχους του κελιού).

Τον Δεκέμβριο του 2000 ξεκινάει μια συλλογική απεργία πείνας, επ' αόριστον. Τελικά θα λήξει μετά από έναν μήνα, με 50 απεργούς και 150 κρατουμένους που διεξήγαγαν άλλες πράξεις αλληλεγγύης. Η καταστολή σε συνδυασμό με την αποσιώπηση του γεγονότος από τα ΜΜΕ, επέδρασαν αρνητικά στο ηθικό πολλών κρατουμένων.

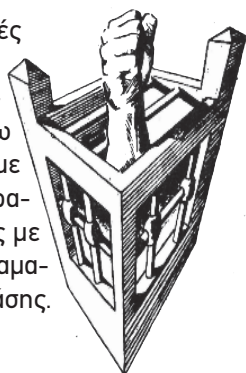
Τον Μάρτιο του 2002 έλαβε χώρα ακόμα μια συλλογική απεργία πείνας σε 38 φυλακές, όπου περίπου 500 κρατούμενοι έλαβαν μέρος. Εκτός από τον μεγάλο αριθμό των συμμετεχόντων, ένας άλλος σημαντικός παράγοντας ήταν και η συμμετοχή γυναικών.

Στις 28 Μάρτ 2002, μια γενικευμένη εξέγερση σημειώθηκε στις φυλακές του Quatro Caminos στην Καταλονία. Μετά τον ξυλοδαρμό δυο νέων κρατουμένων μέχρι λιποθυμίας, πάνω από 250 κρατούμενοι αποφάσισαν να απέχουν από την εργασία τους. Σχηματίστηκε μια επιτροπή απεργίας που συνέταξε 12 αιτήματα και ζήτησε να μιλήσει με τον Διευθυντή των Σωφρονιστικών Ιδρυμάτων. Ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις αλλά έγινε σαφές ότι ο Διευθυντής δε σκόπευε να υποχωρήσει σε τίποτα. Την επόμενη μέρα τα ΜΑΤ ει-

σέβαλαν στη φυλακή και η εξέγερση πνίγηκε στο αίμα. Τα ΜΜΕ αυτή τη φορά δεν μπορούσαν να αγνοήσουν το γεγονός, κι έτσι αναγκάστηκαν να παπαγαλίσουν την άποψη του επίσημου Κράτους για τα γεγονότα: για μια ομάδα "επικίνδυνων κακοποιών που αντιδρούσαν γιατί δεν ήθελαν να δουλέψουν αλλά τελικά συνετίστηκε από την αστυνομία". Ούτε μια λέξη για όσα ζητούσαν οι κρατούμενοι.

Τα τελευταία χρόνια οι αγώνες των κρατουμένων έχουν ατονήσει, όχι ότι δεν υπάρχουν ατομικές αρνήσεις και αγώνες, αλλά οι συλλογικές κινήσεις δεν έχουν την δυναμική και την συμμετοχή των προηγούμενων κινητοποιήσεων και έχουν, κυρίως, συμβολικό χαρακτήρα. Η σημαντικότερη αυτών είναι η καμπάνια Carcel = Tortura (Φυλακή = Βασανιστήριο) η οποία ξεκινάει το 2011 μετά από πρωτοβουλία κρατουμένων, που έχουν την ανάγκη να καταγγείλουν τα βασανιστήρια και να υπάρχει μία ριζοσπαστική κριτική της φυλακής και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Σκοπός της είναι να δημιουργήσει ένα δίκτυο αγωνιστών κρατουμένων, να συνεισφέρει στη δόμηση επικοινωνίας και συντονισμού των αλληλέγγυων συλλογικοτήτων, να κοινωνικοποιήσει όσο δυνατόν περισσότερο τις συνθήκες εγκλεισμού, τα βασανιστήρια και έναν επιθετικό λόγο ως προς την ύπαρξη των φυλακών. Έχουν δημιουργηθεί ομάδες νομικής υποστήριξης του αγώνα και υπάρχει άνοιγμα της καμπάνιας ιδιαίτερα στις οικογένειες των φυλακισμένων. Οι κρατούμενοι πραγματοποιούν κυρίως περιοδικές αποχές συσσίτιου.

Το κίνημα ενάντια στις φυλακές υπάρχει στην Ισπανία διοργανώνοντας δράσεις αντιπληροφόρησης, συγκεντρώσεις έξω από φυλακές, ασχολούμενο με υποθέσεις συγκεκριμένων κρατουμένων, δομώντας σχέσεις με εγκλείστους ενώ δεν έχουν σταματήσει οι ενέργειες άμεσης δράσης.

³⁹ Όπως η AFAPP (Σύλλογος φίλων και οικογενειών των πολιτικών κρατουμένων, σχετιζόμενη με τη GRAPO), οι Μητέρες ενάντια στα ναρκωτικά, ο Σύλλογος ενάντια στα Βασανιστήρια κ.ά

κάτοψη τουρκικής φυλακής τύπου F

Στην Τουρκία, ήδη από το 1991, και σύμφωνα με τον τότε κατατιθέμενο αντιτρομοκρατικό νόμο, προβλεπόταν η κράτηση σε ειδικά διαμορφωμένες φυλακές για κατηγορούμενους για τρομοκρατία στις οποίες θα δινόταν και έμφαση στο κομμάτι της στέρξης επικοινωνίας μεταξύ των φυλακισμένων. Σε αυτές τις φυλακές δεν θα υπήρχαν οι κοιτώνες (κοşus) που υπήρχαν σε άλλες φυλακές αλλά θα χρησιμοποιούνταν ένα σύστημα απομονωμένων κελιών για τη στέγαση των φυλακισμένων. Ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε ηχομονωμένα κελιά μεγέθους 10 τετραγωνικών μέτρων χωρίς φυσικές συνθήκες αέρα και φωτός και 24ωρη παρακολούθηση από κλειστό σύστημα. Επίσης θα απαγορευόταν οποιαδήποτε επαφή με τον έξω κόσμο (εφημερίδες, βιβλία, περιοδικά) ενώ η μόνη συναναστροφή του κρατουμένου θα ήταν με τους δεσμοφύλακες, τον διευθυντή και τον γιατρό της φυλακής.

Αμέσως μετά τη ψήφιση του νόμου και σε πιλοτικό στάδιο αναδιοργανώθηκαν οι φυλακές του Εσκί Σεχίρ (κατασκευασμένες το 1987) για να κλειστούν οι πρώτοι 206 πολιτικοί κρατούμενοι. Κατά το πρώτο μήνα λειτουργίας υπήρξαν καταγγελίες σε διάφορες ΜΚΟ ⁴⁰ για βασανιστήρια, με αποτέλεσμα οι φυλακές να κλείσουν. Σε μια δεύτερη προσπάθεια οι φυλακές ξανάνοιξαν το 1995 και στις αρχές του 1996 όταν επιχειρήθηκε να μεταφερθούν εκεί όλοι οι πολιτικοί κρατούμενοι

Τουρκία: Φυλακές τύπου F

υπήρξαν οι πρώτες δυναμικές απεργίες πείνας των οποίων ο απολογισμός ήταν 12 νεκροί ⁴¹. Στην αρχή της δεκαετίας του 2000 υπήρξε και η πιο αποφασιστική, από μεριάς τουρκικού κράτους, προσπάθεια να μεταφερθούν οι πολιτικοί κρατούμενοι στις νέες φυλακές τύπου F σε καθεστώς πλήρους απομόνωσης. Σαν αντίδραση σε αυτόν τον κυβερνητικό σχεδιασμό, από τις 26 Οκτωβρίου 2000 και μέχρι τις 19 Νοεμβρίου, περίπου 816 κρατούμενοι από 18 φυλακές της χώρας προχωρούν σε απεργία πείνας αποφασισμένοι να επιμείνουν μέχρι τέλους σε αυτήν τους την επιλογή. Οι διαπραγματεύσεις του Δεκεμβρίου ανάμεσα στο υπουργείο δικαιοσύνης και τους φυλακισμένους απέβησαν άκαρπες και έτσι στις 19 του ίδιου μήνα, σε μια επιχείρηση με τίτλο "επιστροφή στη ζωή" (sic), οι δυνάμεις ασφαλείας εισέβαλλαν σε 20 φυλακές, με την επίφαση του κινδύνου της ζωής των φυλακισμένων, για να καταστείλουν τους απεργούς. Η επιχείρηση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα 30 νεκρούς φυλακισμένους και 2 στρατιώτες. Αμέσως μετά τη λήξη της ξεκίνησε η μεταφορά (με βίαια μέσα) των κρατουμένων στις νέες φυλακές. Στις αρχές του 2001 και σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα ο τούρκος υπουργός δικαιοσύνης περί τους 1.118 κρατούμενους (οι περισσότεροι μέλη του PKK – Εργατικό Κόμμα Κουρδιστάν) βρίσκονταν σε απεργία πείνας από τους οποίους οι 395 αντιμετώπιζαν άμεσο θάναση κίνδυνο. Σαν μια συμβιβαστική λύση για τη λήξη της απεργίας είχε προταθεί αρχικά ένα σχέδιο από την πλευρά της κυβέρνησης με την κωδική ονομασία «3 πόρτες - 3 κλειδαριές», υπονοώντας ότι 9 κρατούμενοι θα μπορούσαν να περνάνε χρόνο μαζί κατά τη διάρκεια της μέρας (3 σε κάθε κελί). Αν και συμφώνησαν αρχικά οι

⁴⁰ Wikipedia: Human Rights Association (HRA), Human Rights Foundation of Turkey (HRFT), Turkish Medical Association (TTB)

⁴¹ http://www.tuerkeiforum.net/enw/index.php/F-type_Prisons%2C_Hunger_Strikes_and_Deaths

φυλακισμένοι με αυτή την πρόταση, τελικά εγκαταλείφθηκε από τη μεριά του κράτους για μια αντιπρόταση που προέβλεπε ότι 10 κρατούμενοι θα μπορούσαν να περνάνε σύνολο 5 ώρες τη βδομάδα μαζί. Τελικά στις 22 Μαΐου 2002 η πλειοψηφία των κρατουμένων (εκτός εκείνων που πρόσκεινται στο ΔΗΚΡ/Σ – Επαναστατικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Κόμμα/Μέτωπο) έληξε την απεργία κλείνοντας έτσι το πρώτο μαζικό κύμα απεργιών ενάντια στα κελιά τύπου F.

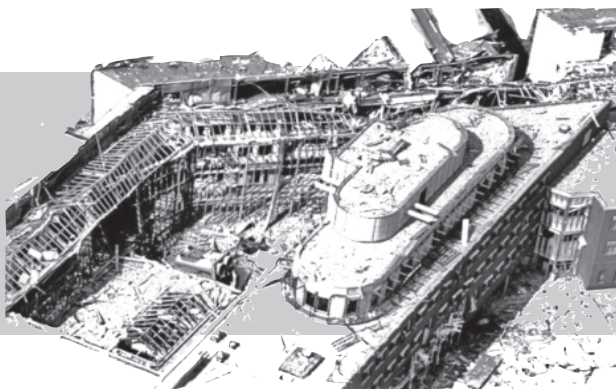
Οι κινητοποιήσεις που έλαβαν χώρα από το 1995 και μέχρι τα τέλη της πρώτης δεκαετίας του 2000 είναι τόσες πολλές που μάλλον θα αναλογούσε η έκταση μιας ολόκληρης μπροσούρας για να περιγράψουμε τα γεγονότα και τα ποιοτικά στοιχεία αυτών των αγώνων. Στην παρούσα έκδοση περιοριζόμαστε σε μια ενδεικτική καταγραφή των κυριότερων γεγονότων. Περισσότερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στα ντοκιμαντέρ "F TÏPÏ FÏLM" και "Φυλακισμένος Κόσμος" ⁴².

⁴² <http://www.black-tracker.gr/details.php?id=148>

αντί επιλόγου

Βρισκόμαστε ενώπιον της πιο ωμής συμβολικής συμπύκνωσης της εκδικητικότητας του κράτους απέναντι τόσο στους ορκισμένους του πολέμιους αλλά και τελικά απέναντι σε οποιονδήποτε απειλεί την εύρυθμη λειτουργία του εκμεταλλευτικού οικοδομήματος ή ακόμα και του μη-χώρου που ονομάζεται φυλακή. Το μονοπώλιο του τρόμου πρέπει πάση θυσία και με κάθε κόστος να παραμείνει στα χέρια του εξουσιαστικού συμπλέγματος. Γιατί ο στόχος τελικά είναι ο «σωφρονισμός» και η πειθαρχηση του απανταχού ανθρώπου, αυτού που εκτίει την ποινή του στην νόρμα της κοινωνικής συμπεριφοράς στην οποία είναι φυλακισμένος. **Το στοίχημα όμως, παραμένει ανοιχτό όσο υπάρχουν καρδιές και μυαλά που οργανώνουν λεπτό προς λεπτό την συντριπτική ήττα του κόσμου της εξουσίας, την ισοπέδωση κάθε κάτεργου, ορατού και αόρατου, και την οικοδόμηση του ελεύθερου κόσμου πάνω στα γκρίζα τους συντρίμια.**

**Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΘΑ ΑΝΘΙΣΕΙ ΠΑΝΩ
ΣΤΑ ΣΥΝΤΡΙΜΜΙΑ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ**

εικόνες από την επίθεση της RAF με εκρηκτικά στην υπό κατασκευή φυλακή του Weiterstadt στη Γερμανία / 27.3.1993

Πηγές και προτάσεις για περαιτέρω ανάγνωση

- PASSAMANI, Massimo, *Η φυλακή και ο κόσμος της - σκέψεις για μια κοινωνία χωρίς κελιά*, Τσεντάι, Αθήνα, 2004.
- ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗ TERRA INCOGNITA, *Σκέψεις γύρω από τη φρίκη του εγκλεισμού και την κοινωνική ομηρία*, Θεσσαλονίκη, 2006.
- ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ, *Το μπουντρούμι και το μάτι του κεφαλαίου*, τεύχος 11, 2005.
- REEBS, Winfried, *Φυλακές και αρχιτεκτονική. Η αναζήτηση για τον ιδανικό τρόπο εξόντωσης*, Αμπαχάνα, Αθήνα, 1988.
- FOUCAULT, Michel, *Επιτήρηση και τιμωρία - Η γέννηση της φυλακής*, Plethron, Αθήνα, 2011.
- ABBOTT, Jack, *Στην κοιλιά του κτήνους (In the Belly of the Beast)*, 1981.
- ΧΕΛΙΩΤΗΣ, Λεωνίδας, *Suffering at the hands of the state: Conditions of imprisonment and prisoner health in contemporary Greece*, European Journal of Criminology, Vol. 9, No. 1, 2012.
- McGOWAN, Daniel, *Exposing "Little Guantanamo": Inside the CMU*, the New York City Branch of the Anarchist Black Cross Federation and Family and Friends of Daniel McGowan, 2009.
- KHALDUN, Khalfani Malik, *Handbook on Surviving Solitary confinement – A Survival Guide for the targeted prisoner*, Boston Anarchist Black Cross, πρώτη έκδοση 2004.
- COMMITTEE TO END THE MARION LOCKDOWN, *From Alcatraz to Marion to Florence - Control Unit Prisons in the United States*, 1992.
- WEINSTEIN, Corey & CUMMINS, Eric, Κεφάλαιο: *The Crime of punishment Pelican Bay Maximum Security Prison*, στο Βιβλίο του ROSENBLATT, Elihu, *Criminal Injustice*, South End Press, 1996.
- ROSS, Jeffrey Ian, *The Globalization of Supermax Prisons*, Rutgers University Press, 2013.
- GOLDBERG, Eve & EVANS, Linda, *The Prison Industrial Complex and the Global Economy*, Kersplebedeb Publishing, 2003.
- ATWOCK, Frank J., *Control Unit Prisons (SHU)*, Geocities, 2005.
- RHODES, Lorna A., *Pathological Effects of the Supermaximum Prison*, American Journal of Public Health, Vol. 95, No. 10, 2005.
- CHAMPION, Michael, Commentary: *Doing Time in Maximum Security - The Pains of Separation*, Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law, 2009.
- SEIBERT Niel, Κεφάλαιο: *Isolationshaft in der BRD. Entstehung, Entwicklung, Export* στο βιβλίο των NOWAK, Peter, SESEN, Gülden & BECKMANN, Martin, *Bei lebendigem Leib - Von Stammheim zu den F-Typ-Zellen. Gefängnisssystem und Gefangenenwiderstand in der Türkei*, Unrast Verlag, 2001.
- GONZALES, Xose Tarrio, *Τρέξε, άνθρωπε, τρέξε. Ημερολόγιο από τις φύλακες FIES*, Ταμείο αλληλεγγύης και οικονομικής υποστήριξης φυλακισμένων αγωνιστών, 2011.
- ΦΛΩΡΟΣ, Κ., *Οι άνθρωποι που κύκλωσαν το Άλφα. Η ιστορία του ισπανικού ελευθεριακού κινήματος κατά τη διάρκεια της δικτατορίας 1939-1977*, 1704621, 2010.
- COPEL: *εμπειρίες από τον αγώνα ενάντια στις φυλακές (Ισπανία '70)*, flying theory, 2013.
- Το δόγμα μηδενικής ανοχής και η εφαρμογή του στην ελληνική πραγματικότητα*, Πέρασμα, 2012
- iFuerza y determinación! (relatos desde dentro y fuera de la prison)*, Συλλογική έκδοση, Perpinyà, 2011.

Η εξέλιξη της αρχιτεκτονικής των φυλακών απομόνωσης, εργασία των Κώστα Βουρεκά και Χρήστου Ελευθεριάδη για την Αρχιτεκτονική του ΕΜΠ, 2003. (<http://akea2011.wordpress.com/2013/02/13/arhitektonikifilakonapomonosis/>)

Η Φυλακή μέσα στη Φυλακή: τα κελιά FIES του ισπανικού κράτους κι οι αγώνες εναντίον τους, από την βιβλιοθήκη του πρακτορείου rioters. (<http://rioters.espivblogs.net/>)

Για τις σχεδιαζόμενες ειδικές συνθήκες κράτησης και την αναδιάρθρωση των ελληνικών σωφρονιστικών ιδρυμάτων, του Τάσου Θεοφίλου. (<https://athens.indymedia.org/post/1518997/>)

Ενάντια σε κάθε εξουσία. Για τα λευκά κελιά, Τουρκία, φυλακές τύπου F. (http://www.vrahokipos.net/old/against/f-type/f_type.htm)

Τοποθέτηση Α. Δ. Μπουρζούκου στην εκδήλωση στην ΑΣΟΕΕ. (<https://athens.indymedia.org/post/1522628/>)

<http://solitarywatch.com>

<http://prisonerhungerstrikesolidarity.wordpress.com>

<http://www.supermaxed.com>

<http://kersplebedeb.com/2013-prisoners-strikes/>

<http://prisonvalley.artetv>

<http://journalenvolee.free.fr>

<http://puntodefuga.org>

<http://prison.eu.org>

<http://www.freedom-for-thomas.de>

<https://firetothepreison.wordpress.com>

<http://halastor.blogspot.gr>

“

Ακούστε. Εγώ είμαι ο γκρεμιστής, γιατί είμ' εγώ κι ο κτίστης,
ο διαλειτουργός της άρνησης κι ο ακριβογιάς της πίστης.
Και θέλει και το γκρέμισμα νου και καρδιά και χέρι.
Στου μίσους τα μεσάνυχτα τρέμει ενός πόθου αστέρι.

Κι αν είμαι της νυχτιάς βλυστός, του χαλασμού πατέρας,
πάντα κοιτάζω προς το φως το απόμακρο της μέρας.
εγώ ο σεισμός ο αλλήλων, εγώ κι ο ανοιχτομάτης•
του μακρεμένου αγναντευτής, κι ο κλέφτης κι ο απειλότης
και με το καριοφίλι μου και με τ' απειλιτική
την πολιτεία την κάνω ερμιά, γη χέρσα το χωράφι.
Κάλλιο φυτρώστε, αγκριαγκαθιές, και κάλλιο ουρλιάστε, λύκοι,
κάλλιο φουσκώστε, πόταμοι και κάλλιο ανοίχτε τάφοι,
και, δυναμίτη, βρόντηξε και σιγοστάλαξε αίμα,
παρά σε πύργους άρχοντας και σε ναούς το Ψέμα.
Των πρωτογέννητων καιρών η πλάση με τ' αγρίμια
ξανάρχεται. Καλώς να ρθει. Γκρεμίζω την ασκήμια.
Είμ' ένα ανήμπορο παιδί που σκληρωμένο το 'χει
το δείλιασμα κι όλο ρωτά και μήτε ναι μήτε όχι
δεν του αποκρίνεται κανείς, και πάει κι όλο προσμένει
το λόγιο που δεν έρχεται, και μια ντροπή το δένει.
Μα το τσεκούρι μοναχά στο χέρι σαν κρατήσω,
και το τσεκούρι μου ψυχή μ' ένα θυμό περίσσο.
Τάχα ποιος μάγος, ποιο στοιχειό του δούλεψε τ' ασάβη
και νιώθω φλόγα την καρδιά και βράχο το κεφάλι,
και θέλω να τραβήξω εμπρός και πλατωσιές ν' ανοίξω,
και μ' ένα Ναι να τιναχτώ, μ' ένα Όχι να βροντήξω;
Καβάλα στο νοτάκι μου, δεν τρέμω σας όποιοι είστε
γκρικάω, βγαίνει από μέσα του μια προσταγή: Γκρεμίστε!

”

